

ХАЛЫҚ ҚАРЫЗҒА ҚАЛАЙ БАТТЫ?

5-БЕТ | МӘСЕЛЕ

ЕЛЕНБЕЙ КЕЛГЕН ЕСКІ ҚАТЕЛІКТЕР

8-БЕТ | РУХАНИЯТ

“” Қасым-Жомарт ТОҚАЕВ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ПРЕЗИДЕНТІ:

«Түркі әлемінің келешегі-2040» атты құжат бекітілді. Ең бастысы, бауырлас елдердің бірлігін бекемдей түстік. Ортақ құндылықтарымызды төрткүл дүниеге таныттық. Біз бабалар өсиетін орындап, түркі елдерінің ынтымағын нығайтып келеміз. Ендігі мақсат – өзара сенімге және бауырластыққа негізделген бірлігімізді сақтап, өскелең ұрпаққа табыстау. Қазір аумалы-төкпелі заман болып тұр. Халықаралық ахуал да тұрақсыз. Осындай алмағайып кезеңде түркі жұртының бірлігін бекемдей түсу аса маңызды. Бұл – ортақ қауіпсіздігіміздің сенімді кепілі. Қару-жарақ және есірткі саудасына, терроризм мен экстремизмге, көші-қонға қатысты сын-қатерлер көбейді. Мұндай қауіптердің алдын алу үшін қауіпсіздік саласындағы ынтымақтастықты нығайтуымыз керек.

№131
(4564)
Сенбі
4 қараша
2023 жыл

ASTANA

ELORDA
AQPARAT
МЕДИА ХОЛДИНГІ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТ

A Q S H A M Y

1990 ЖЫЛҒЫ 13 ҚАЗАННАН БАСТАП ШЫҒАДЫ

ЫҚЫЛАСТЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Түркі мемлекеттері ұйымының Х саммитіне қатысу үшін Астанаға келген Түркия Президенті Режеп Тайип Ердоғанмен кездесті.

Мемлекет басшысы Түркия Президентінің Қазақстанға сапарының мәні зор екенін атап өтіп, бүгінгі кездесу екі елдің көпжақты қарым-қатынасын нығайтуға және Түркі әлемін дамытуға тың серпін беретініне назар аударды. Қасым-Жомарт Тоқаев саммит барысында көтерген маңызды бастамалары мен салмақты ой-пікірлері үшін Режеп Тайип Ердоғанға алғыс айтты.

«Түркия – біздің ежелден еншісі бір, тамырлас туысымыз. Сондай-ақ Қазақстанның ең жақын әрі сенімді стратегиялық серіктесі. Сіз өзара қарым-қатынасты дамытуға орасан зор үлес қосып келесіз. Мен оны жоғары бағалаймын. Арадағы тұрақты келіссөздердің арқасында бүгінде көптеген келісімдеріміз табысты жүзеге асырылуда. Былтыр екіжақты тауар айналымы 54 пайызға өсіп, 6,3 миллиард доллар болды. Осы көрсеткішті 10 миллиард долларға дейін жеткізуді көздеп отырмыз. Түркия – еліміздің негізгі төрт сауда серіктесінің бірі. Инвестициялық ынтымақтастық қарқынды дамып келеді. Елімізде түрік капиталының үлесі бар 4300-ден астам компания жұмыс істеп жатыр» деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Кездесуде Қасым-Жомарт Тоқаев Режеп Тайип Ердоғанды және түрік халқын Түркияның 100 жылдығымен құттықтады. Сондай-ақ Мемлекет басшысы бауырлас елдің мерейтойына орай Астанада Анадолы көшесін, Шымкентте Түркия даңғылы мен саябағын және Алматыда Мұстафа Кемал Ататүріктің ескерткішін ашу жоспарланып отырғанын айтты. Өз кезегінде Режеп Тайип Ердоған Түркі мемлекеттері ұйымының мерейтойлық саммитін жоғары деңгейде өткізгені үшін Қасым-Жомарт Тоқаевқа алғыс айтып, екі ел арасындағы өзара тиімді ынтымақтастықты нығайту маңызды екенін жеткізді.

Кездесу барысында мемлекеттер басшылары қазақ-түрік стратегиялық серіктестігінің қазіргі жағдайы мен даму перспективаларын талқылады. Халықаралық және аймақтық күн тәртібіндегі өзекті мәселелер жөнінде пікір алмасты.

ТҮРКІ БІРЛІГІНІҢ ҚУАТЫ КҮШТІ

Астанада Қасым-Жомарт Тоқаевтың төрағалығымен Түркі мемлекеттері ұйымының мерейтойлық Х саммиті өтті. Қасым-Жомарт Тоқаев жоғары деңгейдегі жиынға қатысу үшін түркі халықтарының қасиетті қара шаңырағы – Қазақстанға арнайы келген мемлекеттер басшыларына айрықша ілтипат білдіре отырып, еліміздің бастамасымен құрылған Түркітілдес мемлекеттер ынтымақтастығы кеңесі қазір толықанды, беделді халықаралық ұйымға айналғанын атап өтті.

2

Бүгіннен бастап «Үркер» тұрғын алабы – «Нұрлы жол» теміржол вокзалы бағытымен жүретін жаңа №66 бағдар іске қосылады. Бұл туралы елорда әкімдігінің ресми сайты ақпарат таратты.

ЖАҢА БАҒДАР ІСКЕ ҚОСЫЛАДЫ

№66 автобус Тәуелсіздік даңғылындағы жаңа көпір арқылы жүреді. Осылайша елорданың оң жағалауы мен сол жағалауы арасындағы көлік қатынасын жақсартады. Сондай-ақ «Үркер» тұрғын алабы мен «Нұрлы жол» теміржол вокзалы арасындағы көлік байланысын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді. Ж.Нәжімеденов, Керей-Жәнібек хандар, Қ.Мұхамедханов көшелерінде орналасқан тұрғын үй кешендеріне көлік қызметін көрсетуді, сондай-ақ «Үркер» тұрғын алабы ішіндегі қоғамдық көлікпен қамтуды арттырады. Сонымен қатар №66 бағдар қолданыстағы №14, 35, 36, 45, 50, 56 бағдарлардың жүктемесін азайтады.

ҰЛТ ҮЛЕСІ ҰЛҒАЙДЫ

Қазақстан Республикасы Ұлттық статистика бюросы 2021 жылғы санақ қорытындысы бойынша халықтың ұлттық құрамы жөніндегі тақырыптық жинақты жариялады.

Санақ нәтижесінде қазақ халқының саны 13,4 миллион болды. Бұл республика халқының 70,4 пайызын көрсетеді.

2009 жылы жүргізілген санақта қазақтардың саны 10 миллион болған еді. Соңғы санақ бойынша қазақтардың өсімі 33,7 пайызға жетті.

Республика бойынша саны көп ұлттар қатарында орыстар (2,9 млн адам), өзбектер (614 мың адам), украиндар (387 мың адам), ұйғырлар (290 мың адам) бар.

«ASTANA
AQSHAMY»
ГАЗЕТІНЕ ЖАЗЫЛУ
ЖҮРІП ЖАТЫР

ВАЛЮТА
БАҒАМДАРЫ

€ EUR/KZT 497.34 \$ USD/KZT 468.13 ₰ RUB/KZT 5.03 ¥ CNY/KZT 63.97

t.me/elordainfo

www.astana-akshamy.kz

(Соңы. Басы 1-бетте)

– «Түркі әлемінің келешегі-2040» атты құжат бекітілді. Ең бастысы, бауырлас елдердің бірлігін бекемдей түстік. Ортақ құндылықтарымызды төрткүл дүниеге таныттық. Біз бабалар өсиетін орындап, түркі елдерінің ынтымағын нығайтып келеміз. Ендігі мақсат – өзара сенімге және бауырластыққа негізделген бірлігімізді сақтап, өскелең ұрпаққа табыстау. Түркі әлемі жаһандық ықпалы бар елдермен тең дәрежеде қарым-қатынас жасап отыр. Басқа мемлекеттер біздің ұйымның ұстанымдарына баса мән беретін болды. Сондықтан түркі халықтарының ықпалдастығын арттыра түсу – бәрімізге ортақ міндет, – деді Мемлекет басшысы.

Президент еліміздің Түркі мемлекеттері ұйымын одан әрі дамытуға мүдделі екенін айта келіп, Қазақстанның ұйымға төрағалығы «Түркі дәуірі!», яғни «TURKTIME!» ұранымен өтетінін мәлімдеді.

Бұл ретте Мемлекет басшысы еліміздің салт-дәстүр (Traditions), біріздендіру (Unification), реформалар (Reforms), ғылым (Knowledge), сенім (Trust), инвестиция (Investments), медиация (Mediation) және энергия (Energy) атты сегіз мәселеге басымдық беретінін атап өтіп, олардың әрқайсысына жеке-жеке тоқталды.

Президенттің айтуынша, түркі бірлігін дәріптеудің маңызы зор. Өйткені біздің тарихымыз, мәдениетіміз, тіліміз және діліміз ортақ. Осыған байланысты Түркі

ТҮРКІ БІРЛІГІНІҢ ҚУАТЫ КҮШТІ

АСТАНА САММИТІ АЙРЫҚША ӨТТІ

мәнінде, маңызды жұмыс болмақ, себебі ортақ тарихымызда әлі де толық зерттелмеген ақтандақтар бар. Сондай-ақ елдеріміздің телехикаяларын өзара насихаттау маңызды. Әсіресе, балаларға арналған анимациялық фильмдерді көбірек таратқан жөн. Бұған әлеуметтік

– Осыған байланысты модельдік заң жобасын қысқа мерзім ішінде қарап, оны мақұлдауға шақырамын. Бұл бастама тауарларымызды ортақ нарыққа еркін шығаруға жол ашады. Ал бірнәрсені ішкі жалпы өнімді жыл сайын шамамен 1 пайызға арттыруға мүмкіндік

ынтымақтастық ұйымына байқаушы мәртебесін беру туралы бастаманы қолдаймыз. Сонымен қатар Азық-түлік қауіпсіздігі жөніндегі Ислам ұйымымен ынтымақтастық орнатуды ұсынамыз, – деді Мемлекет басшысы.

Қасым-Жомарт Тоқаев ғылыми әріптестік арқылы білім және ғылым саласындағы ынтымақтастықты нығайту аса маңызды екеніне назар аударды. Бұл орайда Президент ұйымға мүше елдердің басшыларына әлемдегі үздік университеттердің филиалдары мен тіл үйрететін бөлімдер ашуды, бірлескен ғылыми шаралар өткізіп, тәжірибе алмасуды, сондай-ақ жасанды интеллекті, цифрлық және аэроғарыш өнеркәсібін дамытуға ерекше назар аударуды ұсынды.

Мемлекет басшысының пікірінше, қазіргей халықаралық ахуал тұрақсыз, алмағайып кезеңде түркі жұртының бірлігін бекемдей түсу маңызды.

– Бұл – ортақ қауіпсіздігіміздің сенімді кепілі. Қару-жарақ және есірткі саудасына, терроризм мен экстремизмге, көші-қонға қатысты сын-қатерлер көбейді. Мұндай қауіптердің

Мемлекет басшысы инвестицияны алтыншы басымдық ретінде атады. Әріптестерін аймақтар арасында саудасаттықты кеңейтіп, экономикаға қаржы құюға баса мән беруге шақырды.

– Бұл істе Түркі инвестициялық қоры ерекше рөл атқарады. Тұрақты экономикалық байланыстарды нығайту үшін жасыл қаржы нарығын дамыту қажет. Қазақстан «Түркі жасыл қаржы кеңесін» құруды ұсынғанын білесіздер. Астана қаласына Түркі әлемінің Қаржы орталығы мәртебесін беру туралы бастама қолдауға ие болды. Сіздерге шынайы алғысымды айтамын, – деді Мемлекет басшысы.

Қасым-Жомарт Тоқаевтың айтуынша, айналымызда күрделі ахуал қалыптасқан қазіргі кезеңде медиацияның да рөлін арттыру қажет. Мемлекет басшысы Ресей мен Украина, Израиль мен Палестина арасындағы қанды қақтығыстарды, Батыста белең алған заңсыз көші-қон мәселесін мысалға келтіріп, қауіпсіздікті қамтамасыз ету басты міндет екенін айтты.

– Осы орайда, Қазақстаннан Палестина халқына 1 миллион доллар көлемінде гуманитар-

шешуге шақырамыз. Біз үшін әр елдің аумақтық тұтастығын сақтау және оның ішкі ісіне қол сұқпау – басты басымдық. Халықаралық құқық нормаларын сақтай отырып, Біріккен Ұлттар Ұйымы Қауіпсіздік Кеңесінің қарарларын мүлтіксіз орындау маңызды. Қазір Біріккен Ұлттар Ұйымы Қауіпсіздік Кеңесінің қызметі тоқырауға түскені жасырын емес. Осындай кезде Бас Ассамблеяның рөлін күшейту керек. Бұл ретте Қауіпсіздік Кеңесін реформалау ісінде мейлінше сындарлы болу қажет, – деді Президент.

Қасым-Жомарт Тоқаев сегізінші басымдық – энергия мәселесіне айрықша тоқталып, еліміздің осы саладағы бастамалары жөнінде баяндады.

– Қазақстан жаңа қуат көздерін дамытуға, жаңғыртуға және оны тасымалдау жолын әртараптандыруға баса мән беріп отыр. Біз геологиялық барлау, қуат өндіру істеріне озық тәжірибені және технологияны енгізуге айрықша көңіл бөлеміз. Мұнай-химия өнеркәсібін дамытуға ерекше назар аударамыз. Сонымен қатар «жасыл энергетика» саласында бірлесіп жұмыс істегіміз келеді. Мен биыл Қазақстанда Халықаралық энергетика форумын өткізуді ұсындым. Көтерілген мәселелерді форум кезінде кеңінен талқылауға болар еді. Қазақстан климатын өзгертуіне және тұрақты даму қаридаттарына баса мән береді. 2026 жылы Қазақстанның бастамасымен климат мәселесіне арналған аймақтық саммит өткізуді жоспарланып отыр. Түркі бауырларымыз бұл бастамаларды қолдайды деп сенемін, – деді Президент.

Қасым-Жомарт Тоқаев сөзін қорытындылай келе, түркі мемлекеттерінің басшыларын бірлікке шақырды. Қауіп-қатерлерге қарсы бірігіп, өзара көмек көрсетіп, тиімді іс-рекет жасау маңызды екеніне назар аударып, оның бәрі түркі әлемін өркендетуге, елдеріміздің ынтымағын арттыруға ықпал ететінін айтты.

Сонымен қатар саммитте ұйымның қазіргі төрағасы – Өзбекстан Президенті Шавкат Мирзиёев, Әзербайжан Президенті Ильхам Әлиев, Қырғызстан Президенті Садыр Жапаров, Түркия Президенті Режеп Тайип Ердоған, Түрікменстан Халқ Маслахатының Төрағасы Гурбангулы Бердімұхамедов, Мажарстан Премьер-министрі Виктор Орбан, Түркі мемлекеттері ұйымының Бас хатшысы

мемлекеттері ұйымының, оның құрылымдарының туларын және эмблемаларын бір үлгіге келтірген жөн.

– Бүгін өздеріңізге ұсынылған эскиздерді бірге қарап, ортақ шешім қабылдаймыз. Бұл тарихи сәт болмақ. Тарихтан сыр шертетін ортақ мұрағатты зерттеп, ұрпаққа ақиқатты жеткізу – біздің парызымыз. Құзырлы органдарымызға беймәлім деректерді бірлесіп зерделеуді тапсыруды ұсынамыз. Бұл, шын

желіні пайдалану, танымал медиа тұлғаларды жұмылдыру керек деп есептейміз. Сол арқылы жастарымызды рухани тұрғыдан жақындастыруға мүмкіндік туары сөзсіз, – деді Президент.

Қасым-Жомарт Тоқаев түркі мемлекеттерінің қатар дамуы өте маңызды деп санайды. Бұл ретте Президент ұйымға мүше елдердің стандарттары мен терминологиясын жүйелеуді ұсынды.

береді. Қазір елдеріміздің ішкі жалпы өнімі 1,4 триллион долларға жуықтады. Биыл ұйым мүшелері арасындағы тауар айналымы 22 миллиард доллардан асты. Ортақ талаптар бекітілсе, бұл көрсеткішті 1,5 есе ұлғайтуға болады. Бұдан бөлек, Түркі мемлекеттері ұйымының Референттік орталығын құрған жөн деп санаймын. Бұл орталық өнімді сынау нәтижелерін өзара тануға, сондай-ақ химия және тамақ өнеркәсібі салаларында жаңа зерттеулерді жүргізуге мүмкіндік береді, – деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Президент атаған үшінші басымдық – реформалар. Мемлекет басшысы ұйым қызметін оңтайландыру және халықаралық ықпалдастық жөніндегі бірқатар ұсынысын ортаға салды.

– Түркі мемлекеттері ұйымы жанындағы Тұрақты өкілдерімізді тағайындау мәселесін тезірек шешуге шақырамын. Сондай-ақ хатшылық қызметкерлерінің санын көбейту туралы ұсынысты қолдаймыз. Түркі мемлекеттерінің сайлау саласындағы ынтымақтастығын нығайту қажет. Орталық сайлау органдарының консультативтік кеңесін құруға болады. Соңғы кезде біздің ұйымға халықаралық және аймақтық құрылымдардың қызығушылығы арта түсті. Біз Экономикалық

алдын алу үшін қауіпсіздік саласындағы ынтымақтастықты нығайтуымыз керек. Осы орайда мен келесі жылы Астанада мемлекеттеріміздің Қауіпсіздік кеңесі хатшыларының 3-отырысын өткізуді ұсынамын. Түркі мемлекеттерінің қаржылық тергеу органдары арасында қылмыспен бірге күресу және ақпарат алмасу туралы келісім жасау маңызды, – деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

лық көмек беру туралы шешім қабылдадым. Ондаған жыл бойы шешімін таппаған өзекті мәселелерді зорлық-зомбылық көрсету және лаңкестік әдістер арқылы шешу мүлдем дұрыс емес. Қазақстан мұндай тәсілдерді қатаң айыптайды. Ахуал ұшығып кетсе, оның салдары тіпті ауыр болуы мүмкін. Бұл ретте кез келген жанжалды бейбіт келіссөз және дипломатиялық диалог арқылы ғана

Кубанычбек Өмірәлиев сөз сөйледі.

Саммит қорытындысы бойынша мемлекеттер басшылары ұйымға бірқатар мақсат-міндет жүктеді. Бұдан бөлек, маңызды құжаттарға қол қойылды. Сондай-ақ Түркі елдерінің бірлігін күшейтуге қосқан елеулі үлесі үшін Өзбекстан Республикасының Президенті Шавкат Мирзиёев «Түркі әлемінің ең жоғарғы орденімен» марапатталды.

СЕРІКТЕСТІККЕ – ТЫҢ СЕРПІН

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстанға ресми сапармен келген Мажарстан Премьер-министрі Виктор Орбанмен шағын және кеңейтілген құрамда келіссөз жүргізді. Тараптар саяси диалогты нығайтуға, сауда-экономикалық ынтымақтастық пен мәдени-гуманитарлық байланыстарды тереңдетуге баса мән бере отырып, қазақ-мажар қарым-қатынасының қазіргі жай-күйі мен даму перспективасын жан-жақты талқылады.

«Құрметті Премьер-министр мырза, ең алдымен, қазақ жеріне қош келдіңіз! Себебі Сіз – қыпшақсыз. Бұл деректі қазақтар жақсы біледі әрі Сізді сыйлайды. Сондықтан атамекеніңізге келдіңіз деп айтсақ, артық болмайтын шығар. Бұл сапарыңыз екі ел арасындағы ынтымақтастыққа тың серпін беретіні сөзсіз. Сондықтан бүгінгі келіссөздер нәтижелі болатынына сенімдімін» деді кездесуде Қасым-Жомарт Тоқаев.

Өз кезегінде Виктор Орбан жоғары қонақжайлығы үшін Қасым-Жомарт Тоқаевқа алғыс айтты. Ол екі ел арасындағы саяси диалог пен өзара тиімді серіктестіктің деңгейін жоғары бағалады.

«Атажұртқа оралу әрдайым керемет. Мажарлар Қазақстанға келгенде ерекше сезімді бастан кешеді. Өйткені екі халықты ғасырлар қойнауынан бастау алатын тарихи тамыры байланыстырады. Соңғы он жылда біз ынтымақтастығымызды дамытуға барынша күш-жігерімізді жұмсадық әрі жақсы нәтижеге қол жеткіздік. Өзіңізбен ынтымақтаса жұмыс істеу – мен үшін зор мәртебе. Мажарстан әрдайым Қазақстанның сенімді стратегиялық серіктесі болған. Алдағы уақытта да солай бола береді. Мажарстан мен Қазақстанның байланыстары бұрын-соңды жетпеген деңгейге көтерілді. Сондай-ақ ықпалдастығымыздың, әсіресе экономикалық қатынастарымыздың әлеуеті зор» деді Виктор Орбан.

Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстан мен Мажарстанның тарихи тамырластығы және тығыз байланыстары бүгінде екі ел арасындағы ынты-

мақтастықтың тереңдей түсуіне негіз болғанын айтты.

«Қазақ пен мажар – ежелден сыйластығы жарасқан туыстас, достас халықтар. Екі елдің тілі, салт-дәстүрі мен мәдениеті ұқсас. Орта ғасырларда Торғай даласынан Еуропаға қоныс аударған қыпшақ тайпаларының ұрпақтары бүгінде Мажарстан аумағында өмір сүріп жатыр. Біз мұны мақтан тұтамыз. Бірлескен күш-жігеріміздің арқасында қазақ-мажар ықпалдастығы барлық салада қарқынды дамуда. Біз бауырластығымызды, өзара тиімді қарым-қатынасты одан әрі тереңдетуге мүдделіміз» деді Президент.

Қасым-Жомарт Тоқаев геосаяси шиеленістерге қарамастан, былтыр тауар айналымы 20 пайыздан астам өскенін, таяу болашақта бұл көрсеткішті 1 миллиард долларға дейін жеткізуге толық мүмкіндігіміз бар екеніне сенім білдірді. Тараптар энергетика, көлік, логистика, металлургия, өңдеу өнеркәсібі, ауыл шаруашылығы, фармацевтика, тамақ өнеркәсібі және туризм сияқты салалардағы байланыстарды дамытуға өзара мүдделі екенін білдірді. Өз кезегінде Виктор Орбан: «Біз бүгін өзара ықпалдастығымызға тың серпін беру үшін келдік. Орта Азия аймағында бізді Қазақстанмен ғасырлар бойғы тарихымыз байланыстырады. Сондықтан сіздердің әрбір жетістіктеріңізге қуанамыз. Қазақстан – табысты дамып келе жатқан ғажап ел. Мен әрқашан Қазақстаннан үлкен әсермен қайтамын» деп мәлімдеді.

Келіссөз қорытындысы бойынша білім саласындағы өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды.

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев пен Виктор Орбан келіссөздер қорытындысы бойынша бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері үшін брифинг өткізді.

«Біз бүгін нақты әрі маңызды келісімдерге қол жеткіздік. Әсіресе екіжақты сауда-саттық көлемін ұлғайтуға және инвестициялық ынтымақтастықты дамытуға баса мән бердік. Осы орайда тауар түрін көбейтіп, жаңа мүмкіндіктерді пайдалану аса маңызды. Қазір еліміз Мажарстанға құны шамамен 700 миллион доллар болатын 95 түрлі тауар жеткізе алады. Энергетика, металлургия, мұнай-химия, машина жасау, ауыл шаруашылығы және құрылыс салалары бойынша өнім экспорттауға мүмкіндік бар» деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

Президент келіссөз барысында инвестициялық серіктестікті одан әрі жандандыру үшін ірі жобаларды бірлесіп жүзеге асыру жөнінде уағдаластыққа қол жеткізілгенін мәлімдеді. Мемлекет басшысының айтуынша, жыл соңына қарай Батыс Қазақстандағы «Рождовское» ірі газ конденсатты кен орны ашылады. Онда Мажарстанның «МОУ» мұнай-газ компаниясының үлесі 192 миллион доллар болмақ. Сондай-ақ «Globalia» кәсіпорны еліміздің бірқатар аймағында күн энергиясы станцияларын салуды жоспарлап отыр. Жобаның құны – 150 миллион доллар. Бұдан бөлек, келесі аптада Астанада екі ел кәсіпкерлерінің қатысуымен бизнес-форум өтеді. Президент мәдени-гуманитарлық ынтымақтастықты қазақ-мажар қатынастарының алтын көпірі ретінде атап өтіп, бұл бағытта айтарлықтай жетістіктер бар екеніне назар аударды.

«Мажар үкіметінің қолдауымен соңғы 10 жылда Қазақстан студенттері үшін оқу гранттары бөлініп келеді. Көптеген жастарымыз Мажарстанның жетекші жоғары оқу орындарында білім алуға. Жаңа ғана осы бағдарламаны жалғастыру туралы меморандумға қол қойылды. Бұл білім саласындағы байланыстарды одан әрі тереңдетуге жол ашады. Быыл мажар халқының ұлы перзенті Шандор Петөфидің туғанына 200 жыл толуына орай бүгін Астанада жаңа көшеге ақынның есімі беріледі» деді Президент. Өз кезегінде Мажарстан Премьер-министрі осыдан тоғыз жыл бұрын қазақ-мажар қатынастарын стратегиялық деңгейге жеткізу туралы шешім қабылдағанын айтты. «Экономикалық байланыстарды анағұрлым жоғары деңгейге көтеру үшін берік негіз қаладық. Мажарстан халқы сіздермен туыстық байланысы бар екенін біледі. Қазақтар – ортақ тарихымыздың бір бөлшегі. Елдеріміз арасында саяси достықтан бөлек, экономикалық ықпалдастық нығайп келе жатқанына қуаныштымыз. Біз Еуропадағы теңізге шығатын жолы жоқ мемлекет ретінде көп нәрсені сырттан аламыз. Мажарстанға Ресей мен Қазақстан мұнайы экспортталады. Әзірге мұнай көлемі соншалықты үлкен емес. Әйтсе де тасымалдау арнасы бар. Бұл – еліміздің қауіпсіздігі тұрғысынан өте маңызды қадам» деді ол.

Мемлекет басшысы Түрікменстан Халқ Маслахатының төрағасы Гурбангулы Бердімұхамедовпен кездесті. Қасым-Жомарт Тоқаев Түркі мемлекеттері ұйымының X саммитіне өзі арнайы қатысқаны үшін Гурбангулы Бердімұхамедовке ризашылығын білдірді.

ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС ҚАРҚЫНДЫ

Қазақстан Президенті Түрікменстан Халқ Маслахатының төрағасымен бүгінгі кездесуі бауырлас екі ел мен оның халықтары арасындағы өзара серіктестіктің одан әрі нығаюына ықпал ететінін атап өтті. Мемлекет басшысының айтуынша, қазақ-түрікмен қарым-қатынасы табысты дамуға және стратегиялық әріптестіктің деңгейіне толық сай келеді.

– Қазақстанда Сізді Түрікменстанның көшбасшысы, заманымыздың көрнекті мемлекет қайраткері ретінде таниды. Сіз Қазақстан мен Түрікменстан арасындағы ынтымақтастықтың дамуына зор үлес қостыңыз. Сондықтан Сіздің осы жиынға келуіңіздің және бүгінгі кездесуіңіздің саяси мәні зор деп санаймын. Екі елдің ынтымақтастығын одан әрі нығайту тұрғысынан пысықтайтын ортақ істеріміз бар. Біз бауырлас әрі көршілес елдерміз. Қазақстан мен Түрікменстан арасында ешқандай түйткіл жоқ. Екі ел бір-біріне қашанда тілеулес, – деді Мемлекет басшысы.

Өз кезегінде Гурбангулы Бердімұхамедов Түркі мемлекеттері ұйымының

мерейтойлық саммитіне қатысуға шақырғаны үшін Қасым-Жомарт Тоқаевқа алғыс айтып, екі елдің ынтымақтастығын жоғары бағалады.

– Біз осы жылдар ішінде сыртқы саясат, сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық байланыстарымыз бойынша құқықтық база қалыптастырдық. Сыртқы саяси мәселеде Сізге алғысымыз шексіз. Сіз біздің бейтарап ұстанымымызды әрдайым қолдап келесіз. Бұдан бөлек, Біріккен Ұлттар Ұйымы құрылымында басшылық қызмет істей жүріп, біздің сыртқы саяси бағдарымыз үшін көп жұмыс атқардыңыз. Сол үшін Сізге алғысымыз шексіз, – деді Түрікменстан Халқ Маслахатының төрағасы.

Тараптар өзара сауда-саттықта оң динамика бар екенін атап өтіп, энергетика, өнеркәсіп, көлік, логистика және басқа да салалардағы жобалардың жүзеге асырылуы барысын талқылады.

Сонымен қатар кездесу барысында Қасым-Жомарт Тоқаев пен Гурбангулы Бердімұхамедов мәдени-гуманитарлық байланыстарды одан әрі нығайтуға дайын екенін растады.

ҚҰРМЕТТІ ЕЛОРДА ТҮРҒЫНДАРЫ!

Астана қаласының мәслихаты «Жасөспірімдердің суицидтік мінез-құлқының алдын алу» тақырыбына көпшілік тыңдаулар өткізу туралы хабарлайды. Көпшілік тыңдаулар 2023 жылғы 8 қарашада сағат 16:00-де мәслихаттың Facebook әлеуметтік желісіндегі аққауында онлайн режимінде өтеді. Байланыс деректері: 55-66-35, astana@maslihat01.kz

Е.КАНАЛИМОВ,
Астана қаласы мәслихатының төрағасы

АСТАНА ҚАЛАСЫ ТҮРҒЫНДАРЫНЫҢ НАЗАРЫНА!

Астана қаласының Қоғамдық кеңесі 2023 жылы 15 қарашада сағат 11:00-де қала әкімдігінің мәжіліс залында (Бейбітшілік көшесі, 11, 221-каб.) «Елордада «2019-2023 жылдарға арналған инженерлік-көлік инфрақұрылымын қамтамасыз ете отырып, Астана қаласын жинақы құрылыс салу жөніндегі кешенді жоспар шеңберінде Астана қаласы тұрғын алаптарының жай-күйі мен даму туралы» мәселесі бойынша қоғамдық тыңдау өткізеді.

Аталған мәселе бойынша сіздің ескертулеріңіз бен ұсыныстарыңызды Қоғамдық кеңеске astana_sovet@mail.ru электрондық мекенжайы бойынша немесе 55-72-28 телефоны бойынша жіберуіңізді сұраймыз. Бұқаралық ақпарат құралдарын және қоғамдық тыңдауға қатысуға ниет білдірген азаматтарды тіркеу ағымдағы жылдың 13 қараша күні сағат 17:00-ге дейін 55-72-28 телефоны бойынша жүргізіледі.

З.ҒАЙЫПОВ,
Астана қаласы Қоғамдық кеңесінің төрағасы

БАС ҚАЛАДА ПЕТӨФИ КӨШЕСІ АШЫЛДЫ

Венгрия премьер-министрі Виктор Орбанның Қазақстанға ресми сапары аясында Астанада Мажар ақыны Шандор Петөфи атындағы көше ашылды.

Салтанатты іс-шараға Венгрияның Сыртқы экономикалық байланыстар және сыртқы істер министрі Питер Сийярто, ҚР Сыртқы істер министрі Мұрат Нұртілеу және елорда тұрғындары қатысты.

Венгр халқының ұлттық поэзиясының ең көрнекті өкілі және 1848-1849 жылдардағы революцияның белсенді қайраткерлерінің бірі Мажарстанның тәуелсіз демократиялық ел болып қалыптасуына үлкен үлес қосқан болатын. Оның «Ұлтқа», «Дунайда» және «Түтқын-дағы арыстан» өлеңдері мажар халқы патриотизмінің ерекше

символына айналған. Ақынның бұл шығармалары бүкіл әлемге танымал және көптеген тілге аударылды. Осы туралы айта келе, Сыртқы істер министрі Қазақстан мен Мажарстан ежелден келе жатқан тарихи байланысқа ие және бұл маңызды бастама мәдени-гуманитарлық ынтымақтастықты тереңдетуге, сондай-ақ жаңа белестерге шығаруға қосымша серпін бергенін атап өтті.

– Қазақтың ұлы ұстазы Ахмет Байтұрсынұлы айтқандай, өмірдегі ең үлкен бақыт – ұлтқа қызмет ету. Ш.Петөфи де өз елінің игілігі үшін жанын пайда еткен, жанын қиған

азамат. Сондықтан барлығымыз үшін бұл ортақ жақсылық деп ойлаймын. Елорда төрінде мажар халқы ақыны көшесінің ашылуы тарихи ортақ бауырлас халықтар-ды байланыстыратын тағы бір соқпақ жол ретінде санаймыз. Быыл Қазақстанда атақты венгр ақын Шандор Петөфидің 200 жылдығы атап өтілді, ал бүгін

біз оның құрметіне еліміздің бас қаласында көше ашу үшін бас қосып отырмыз. Бұл – ортақ тарихи тамыры бар екі халық арасындағы достықтың тағы бір белгісі, – деді Мұрат Нұртілеу.

Көшеге Мажарстан ақынының есімін беру туралы шешімді ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев қабылдады. Елорданың Есіл ауданындағы Тұран мен Қабанбай батыр даңғылдарын жалғайтын бұл көше бұрын шартты түрде Е-108 деп аталатын. Енді оған салтанатты жағдайда мажар ақыны Шандор Петөфидің есімі берілді. Көшенің ұзындығы – 650 метр.

Венгрияның Сыртқы экономикалық байланыстар және сыртқы істер министрі өз кезегінде Қазақстанға көп жылғы ынтымақтастығы үшін алғысын білдірді.

– Қазақстан мен Венгрия – мәдениеті бай және тарихи ерекшеліктері ұқсас елдер, сон-

дықтан біздің ынтымақтастығымыз бірінші кезекте өзара түсіністікке негізделген. Мұндай сенімді қарым-қатынас – екі ел үшін де даму жолында жақсы қолдау, – деді Питер Сийярто.

Ол сондай-ақ ақынның 1000-нан астам шығармасынан тұратын жинағы қазақ тілінде жарияланатынын ерекше атап өтті.

Астана қалалық Тілдерді дамыту және архив ісі басқармасының басшысы Сәкен Есіркептің айтуынша, бұл көше Нұра ауданы әкімдігінің жанында орналасқан. Екінші бетіне былтыр татар ақыны Ғабдолла Тоқайдың есімі берілген еді. Бұл ретте басқарма басшысы екі бауырлас халық ақындарының есімі қатар орналасуының да символдық мазмұны жағынан сәйкес келетінін жеткізді.

Бұған дейін Венгрия Астанасы – Будапештте «Астана» көшесі ашылып, Абай Құнанбаевтың ескерткіші орнатылған болатын.

БЮДЖЕТ ҚАНДАЙ БОЛУЫ КЕРЕК?

Осы ретте халықты баспа-намен қамтамасыз ету мәселесі шешімін таппай отыр. Қазір бірде-бір мемлекеттік тұрғын үй бағдарламасы қалмады. Өзін әлеуметтік мемлекет деп таныған ел үшін – бұл нонсенс. Дәл бүгін үй кезегінде 650 мың адам тұр. Бұл дегеніміз – шамамен 2 миллион отбасы пәтер жалдап жүр деген сөз. Оның ішінде олардың үштен бірінің қаржы жинау мүмкіндігі мүлдем жоқ, яғни тапқан табысы тамағынан артылмайды.

Жылына 9 мыңға жетер-жетпес қана әлеуметтік бағыттағы үй салынады. Ал 1 жылда кезекке 50 мың адам тұрады. Бұл қандай саясат, бұл нендей менеджмент? Үй болмай, күй болмас! Бұл – бір.

Екіншіден, бөлінген қаражаттың уақытылы игерілмеуі көп іске қолбайлау болуда. Бұған бір ғана мектеп мәселесін мысалға келтірсек те жеткілікті. Мәселен, бюджеттен 2023 жылы мектептердің құрылысына бөлінген қаражаттың көлемі 164 млрд теңге болса, оның тек 37 пайызы ғана игерілген. Бұл – үлкен проблема.

Үшіншіден, жыр болған мемлекеттік сатып алудың тағы бір олқы тұсы. Бюджеттен ақша бөлеміз, ал қажетті жұмыстар басталмайды, нысан салынбайды.

Бірін-бірі сотқа сүйреген компаниялардың жеке мүддесі мен ренішінен әлеуметтік ны-

сан «Мемлекеттік бюджет адал, әділ және ашық болуы тиіс». Бұл менің сөзім емес, бұл – Президенттің сөзі, нақты тапсырмасы. Осы ретте, бұл бюджет – 650 мың кезекте тұрған үйсіз халықтың, 2,5 миллион жан бағып жүрген күйсіз жұрттың, 1 миллион жұмыссыз жанның, 7,5 миллион ауыл тұрғынының мәселесін шешуі керек еді. Десе де инфляцияның тоқтамауы, қымбатшылық мәселесі, жастар арасындағы жұмыссыздық, МӘМС жүйесінің реттелмеуі, үш ауысымдық мектептер мәселесі, лайықты жалақы мен тасжолдарды уақытылы салу проблемасы елімізде жетерлік.

сандар тоқтап қалуда. Бұл іс кемінде 3-4 ай қарастырылады.

Соңында жоба құны қымбаттайды, нысан уақытылы салынбайды. Көбінде шағымданышылардың да жауапкершілігін қарастыратын уақыт жетті. Шағым расталмаса, онда компанияға айыппұл салынуы тиіс. Сонда талапкер сотқа берерден, шағым жазардан бұрын ойланатын болады.

Төртіншіден, инфляция ауыздықталмай, қымбатшылық өршіп барады. Бұл өз кезегінде ел азаматтарының әл-ауқатының төмендеуіне әкеліп соғып жатыр. Халық тапқан-таянғанының жартысынан көбін азық-түлікке жұмсауға мәжбүр. Бізді қалыптасқан осы жағдайдың өзгермей отырғаны алаңдатады. Бұл ретте Үкіметтің әрекеті жеткіліксіз болып отыр.

Бесіншіден, халықтың несие алу деңгейі өте жоғары. Мысалы, биыл алынған несиенің көлемі 18,1 трлн теңгеге жеткен. Бұл – бюджетке пара-пар қаражат. Несие алушылар саны 8,4 млн адамды құраса, олардың ішінде 1,5 млн адам – қарызды қайтара алмайтындар қатарында. Бұл көрсеткіш – халықтың төлем қабілетінің төмендеп кеткенінің айқын дәлелі. Яғни халқымыз бір қарызды екінші қарызбен жауып жүр.

Ендігі бір мәселе – Ұлттық қорға сенім артқан Үкімет. Мемлекет басшысының өзі бірнеше рет Ұлттық қорға қол созуды, оған сенім артуды қою керегін деп басып айтты. Сол үшін «Ұлттық қор – балаларға»

жобасын арнайы енгізді. Енді бұл қорды 6,5 миллион баланың ата-анасы бізбен бірге қадағалайды. Бұдан былай ол жақтан триллиондарды емес, миллиардды алудың өзі оңайға соқпайды. Сондықтан ендігі кезекте ішкі ресурстарға сүйенуге, заңсыз иемденген қаражаттарды тезірек қайтаруға және қолда бар қаражатты аса қырағылықпен тиімді пайдалануға күш салу керек.

Жетінші, бюджеттік дефицит пен қарыздарымыз алқымнан алып тұр. Ел болып табатынымыз – 16,5 триллион, ал жұмсайтынымыз – 24 трлн. Яғни 30 процент қарыздан, қордан құралады. Бұл – өте қауіпті құбылыс, яғни қаржылық баланс жоқ. Сондай-ақ 2026 жылы бюджеттің нақты 3,5 триллион теңгесі қарызды жабуға жұмсалады. Біз қайда барамыз! Етек-жеңімізді жинайтын уақыт пісіп-жетілді. Көрсеткіштерімізге қарай көсіліп, келер ұрпақтың қарызын азайтудың қамын ойлайық.

Сыртқы саясаттағы санкциялардың күшеюі, әлемдегі инфляцияның тұрақтамауы біздің де экономикамызға кері әсерін тигізуде. Иә, бюджетті пысықтау оңай болған жоқ. Екі ай бойы Аманат фракциясы қарқынды, қызу жұмыс атқарды. Біздің фракция 1 триллионнан астам өзгертулерді ұсынып, рекорд жасады. Бюджет бойынша 2,4 трлн теңгені мемлекеттік органдар арасында қайта қарастырды. Аймақтарға 1,5 триллион теңгеден астам қаржы қосымша үйлестірілді. Елді мекендерге

«аманаттық» депутаттардың атынан 32 млрд, ауыз суға 10 млрд, «Ауыл – ел бесігі» жобасына 46 миллиард теңге қарастырылды. Бұл жобалардың әрқайсысының артында фракция депутаттарының тыңғылықты жұмысы тұр.

Ең негізгісі – 2024 жылдың өзіне Аманат партиясының «Халықпен бірге» сайлауалды бағдарламасын орындауға бюджеттен 5,5 трлн теңге нақты қарастырылды. Аталған мәселелер, сіздердің біліктілігіңіз бен табандылығыңыздың көрсеткіші. Иә, біз сыйнаймыз. Өзгеру үшін, қоғамдағы түйткілді мәселелерді өзгерту үшін айтамыз. Ашығаннан емес, жанымыздың ашығанынан айтамыз.

Президентіміз Қасым-Жомарт Тоқаев алдағы 5 жылда жалпы ішкі өнімді екі есеге, яғни экономикамызды 450 млрд долларға жеткіземіз деген ауқымды мақсат қойғаны белгілі. Осы арқылы үлкен тәуекелге барғалы отыр. Жай тәуекел емес, нар тәуекел! Сондықтан ортақ мақсат жолында барлығымыз жұдырықтай жұмылып, бір кісідей атсалысуымыз керек. Ол үшін бюджеттік процесс тоқтаусыз жұмыс істеуі тиіс. Тұтастай алғанда, ұсынылып отырған бюджет жобасы Мемлекет басшысы қойған міндеттерге сай келеді. Негізгі бағыттар қамтылған. Осыны ескере отырып, фракция атынан бірге нақтыланған бюджетті қолдаймыз.

Елнұр БЕЙСЕНБАЕВ,
Мәжіліс депутаты

Қазіргі қоғамда медиация және этносаралық мәселе – өте өзекті тақырып. Бүгінде әртүрлі қауіптің белең ала бастауынан көптеген елдің этносаралық татулық маңызын түсіне бастағаны белгілі. Қоғамдық қатынастар саласында кәсіби медиаторларды дайындау да уақыт талабы. Этносаралық дауды ешқашан саяси мәселеге айналдыруға болмайды. Ассамблея бүгінгі таңда азаматтық қоғам мен билік арасын байланыстырушы медиаторға айналып отыр. Қазіргі кезде этносаралық қарым-қатынас саласында медиатор рөлі ерекше. Елімізде медиаторлардың көмегіне жүгінушілердің саны күн санап артып келеді.

БІТІМГЕРЛЕР МИССИЯСЫ

Гүлшат САПАРҚЫЗЫ

Астана қаласы Қазақстан халқы ассамблеясының медиация кеңесі – Қазақстан халқы ассамблеясы жанындағы консультативтік-кеңесші орган. Ол мекемеде 18 медиатор бар, оның ішінде 8 кәсіби медиатор және этномәдени бірлестік өкілдер қатарында 10 қоғамдық медиатор бар, олар медиация (адамдардың өздігінен келуі) мәселелері бойынша азаматтарды қабылдап, ақсыз тегін заң кеңесін тұрақты жүргізеді.

Біз де өз әлеуетіңіз толық пайдаланатын медиация кабинеті бар. Медиаторларымыз меморандумдар бойынша түрлі комиссия мен кеңеске барады, тұрақты жұмыс жүргізеді. Қажет болған жағдайда, біздің медиаторларымыз мен ақсақалдарымыз көптеген адаммен сөйлесіп, кейде әлдебір тараптарды татуластыру керек болған кезде жібереміз. Осылайша, медиация институты өз міндетін жүзеге асырады. Медиация кеңесінің мақсаты – Қазақстан халқы ассамблеясы мен азаматтық қоғам мүшелерінің арасында туындаған дау-жанжал, қақтығыс барысында әкімшілік жағынан ықпалдан гөрі оны шешудің өркеніетті жолдарын, яғни медиация қағидаттары негізінде шешу жолдарын ұсынады, – дейді Қазақстан халқы ассамблеясына орталығы» қоғамдық қорының директоры Роза Бекишева.

Медиатор – біреудің ісіне мүдделі емес тұлға, ол ешбір тарапты қолдамайды. Дау-дамайдағы делдал ретінде ол тек қарама-қарсы тараптардың татулауы мүмкіндігін табуға тырысады. Келіссөздер барысында өзіне жақ немесе кінәлілерді іздеуге емес, екі жаққа да тиімді компромиске келер әділ шешімді шығаруды көздейді. Этносаралық толеранттылық пен қоғамдық демократия мен делдалдықтың тиімді құралы деуге толық негіз бар. Медиаторлардың негізгі мақсаты – екі тарапқа мәселені өздері шешуге мүмкіндік беріп, бағыттау.

Қаржы үнемдеуді былай қойғанда, медиатордың көмегімен мәселені бірнеше сағатта шешуге болады. Бұл уақыт үнемдеудің де тәсілі. Сонымен консенсуске келу арқылы тараптар арасындағы қарым-қатынасты сақтап қалу ықтималдығы жоғары. Көріп отырғанымыздай, медиация институты – азаматтық қоғам қалыптастырудың, дамуының белгісі. Елімізде медиаторлар көмегі әлеуметтік салаларда, әсіресе отбасы мәселелерінде кеңінен қолданылады. Медиация қазаққа жат ұғым емес. Себебі халық арасындағы дау-дамайды ертеде би, ақсақалдардың реттегені белгілі. Бұл – дәуласушы тараптарды бір тоқтамға әкеліп, оларды татуластырудың жолы. Ертеде ауыл ақсақалдары, абыройлы тұлғалары атқарған медиация тақырыбы бүгінгі таңда да маңызын жоғалтқан жоқ. Қазір де медиация қарқынды дамып келеді, халық арасында ол резонанс туғызып отырғанын айтуымыз қажет.

Заманына қарай медиацияның жаңа бағыттары пайда болды. Олар – медиацияның медицинада, білім саласында және басқа да түрлері бар. Осы ретте Қазақстан халқы ассамблеясы этномедиация саласындағы мамандарды дамытуға және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, отбасындағы қатынастарға байланысты – ажырасу, ата-ана міндеті, отбасындағы мүлкі бөлу, тағы басқа даумен адамдар және даярлауға ерекше көңіл бөледі. Соңғы уақытта қайырымдылық іс-шарасына жастар да тұрақты қатысады. Әрине, біздің медиаторларға отбасы және гендерлік мәселелер бойынша, от

Қазақстанда экономикалық белсенді халық саны – 9 миллионға жуық. Оның 7,5 миллионы банктен қарызға ақша алды. Соңғы жылдары кредитті кредитпен жабатын адамдар саны көбейді. Осылайша бір басында 12 кредиті бар адамдар қалыптасты

Нұрлат БАЙГЕНЖЕ

БӘРІ ЖАҚСЫ МА?

Парламент сағатынан кейін Үкімет отырысында кредит мәселесі арнайы қаралып, Премьер-министр Әлихан Смайылов халықтың шамадан тыс кредит алуын түбегейлі шешуде заңнамалық түзетулерді жан-жақты пысықтап, Парламентке енгізуді, барлық облыс пен Астана, Алматы, Шымкент қаласында халықпен тікелей жұмыс істейтін «Қарызсыз қоғам» жобасының өңірлік кеңсесін құрып, ел тұрғындарының қаржылық сауатын арттыру керекін тапсырды. Сосын оқу бағдарламасына қаржылық сауатын арттыратын арнайы пәнді енгізу туралы айтылды.

Бізге маңыздысы: Парламент тыңдауында қандай мәселелер көтерілді? Кім не айтты? Осы тақырыпты тарқатып, қаржыландыру жүйесіндегі кемшіліктерді саралаймыз.

Жиынның маңызын түсіндірген Мәжіліс төрағасы Ерлан Қошанов: «Халықтың 84 пайызында (8,4 миллион адам) екінші деңгейлі банктер мен микроқаржы ұйымдарына қарызы бар. Бұл көрсеткіш 1,5 жылда 27 пайызға өсті. 90 күннен кешіктірілген қарыз көлемі 1,4 триллион теңгені құрайды. Бұл дегеніңіз – 1,7 миллион адам қарызын уақытты тәлім аймақ отыр деген сөз. Мұның бәрі кредиттеу жүйесінде проблема асқынып кеткенін көрсетеді» деді.

Мәжіліс спикері қоғамдағы өзекті мәселені тура айтса да, әдеттегідей, кез келген проблеманың тігінін жатқызып, Үкімет «сұттан ақ, судан таза» деп көрсетіп, ал халықты сауатсыз, өз қаржысын жоспарлы жарата алмайтын етіп көрсетуге талпынғандар табылды. Мәселен, «Қарызсыз қоғам» жобасының сарапшысы Мақпал Шенгелбаеваның сөзінше, ел тұрғындарының «кредитке тәуелділігі» бар, кредитті алады, жабады. Сосын қайтадан алады. Осылай ойнап жүр. Ал Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы кеңесінің төрағасы Елена Бахмутованың айтуынша, халық кредитті көптеп алуына COVID-19 пандемиясы әсер етті.

Бәлкім, Парламент мінберінде сөз алған спикерлер халықтың шынайы ахуалын білмейтін шығар. Олай болса халықаралық институттардың дерегін келтірейік. Дүниежүзілік банк табысының 40 пайызын азық-түлікке жұмсап, ондай адамды кедей санатына қосады. Осы өлшеммен қарайтын болсақ, Қазақстан кедей елге жатады. Бірнеше жыл бұрын қазақстандықтар пәтер немесе көлікке кредит арқылы қол жеткізе, қазір Kaspi Red-пен азық-түлік алады. Қазақстандықтар қаржысының 40 пайызын азық-түлікке жұмсайды, тек 1,9 пайызын рухани-мәдени және спорт-сауықтыру бағытында шығындайды. Бұл көрсеткіш озық елдерде керісінше. Мысалы, Ұлыбритания тұрғындары қаржысының 10 пайызын ішіп-жейтін тағамна, 13 пайызын бос уақытын тиімді ұйымдастыруға арнайды.

Сөзсіз, Парламент тыңдауындағы тақырып қазақ қоғамында өте өзекті. Әрі «билік бір шешімін табар» деп елеңдеп отырған қаншама адам бар. Алайда халық кредитті алуды шектемей,

ХАЛЫҚ ҚАРЫЗҒА ҚАЛАЙ БАТТЫ?

Рас, қазір қазақстандықтар қарызға белшесінен батып, кредиттің қамыты еңсесін басуда. Елде белгілі бір саяси науқан басталатын болса, халық арасында «кредит кешірілетін болды» деген ақпарат желдей еседі. Президент халықтың қарызы қалыптасқанына алаңдайтынын білдіріп, Үкімет пен Amanat партиясына «Қарызсыз қоғам» жобасын дамытуды тапсырды. Жақында қазақ қоғамындағы күрделі мәселе Парламент тыңдауында жан-жақты талқыланды.

жағдай өзгермейді. Мұны Үкімет мүшелері Парламент тыңдауында анық аңғартты.

– Егер жөн-жосықсыз кредит алу азаймайтын болса, мемлекет тарапынан халықтың табысын көтеруге бағытталған шараның нәтиже беруі екіталай. Ең бастысы, бұл – әр азаматқа, әр отбасына тікелей қатысты өткір мәселе. Біз бұл проблеманы мұқият зерттеп, оңтайлы шешімін табуымыз керек, – деді Ерлан Қошанов.

Премьер-министр орынбасары – Қаржы министрі Ерұлан Жамаубаев та кредит мәселесі күрделі екеніне назар аударып, тұтыну несиесі бойынша қа-

кредитке алуда. Неге? Өйткені кедейленіп кетті.

Қаржы нарығын реттеп, дамытуға жауапты мемлекеттік орган бәрі дұрыс, бәрі жақсы дегенге саятын жауап айтты. Осы салаға жауапты агенттік төрағасы Мәдина Әбілқасымова 1 миллион теңгеге дейінгі кепілсіз тұтыну кредиті қарыз сомасының 27 пайызын, 1-ден 3 миллион теңгеге дейін – 34 пайыз, 3-тен 5 миллион теңгеге дейін – 19 пайыз, 5 миллион теңгеден жоғары кредит 21 пайызды құрайтынын хабарлады. Сонымен қатар биыл 7 айда микроқаржы ұйымдарында тұтыну несиесінің (шағын) көлемі 11,6 пайызға артып, 725 миллиард теңгеге жетті. Тұтыну кредитінің өсуін және қарыз сомасын шектеу үшін агенттік банктер мен микроқаржы ұйымдарының меншікті капиталына қойылатын талапты күшейтуге бағытталған шараларды қабылдады. Атап айтқанда, микроқаржы ұйымы кредит портфеліндегі 90 күннен астам мерзімі өткен микрокредиттер үлесіне 20 пайыз деңгейінде ең жоғары шек енгізді.

Халықты «кредит кешіріле ме?» деген сұрақ мазалайды. Бұл сұраққа агенттік төрағасы Мәдина Әбілқасымова былай деп жауап берді: «Өкінішке қарай, 2019 жылы кредит кешірілгеннен кейін қаржы секторында кредиттің көлемі қайтадан өсіп кетті. Оның ішінде проблемалы кредиттер де көбейді. Сол себепті біз мемлекет қаржысын бөліп, несиені қайта-қайта кешіре берсек, одан осындай жаңа кредиттер пайда болады».

«Қарызсыз қоғам» бағдарламасына қатысушы Сағидолла Жұматаев пен көпбалалы ана Мөлдір Тұрысбекова кредит алуға байланысты бастан кешкен жағдайымен бөлісті.

ЖОҚ, ЖАҚСЫ ЕМЕС!

Протокол бойынша баяндамашылар «бәрі жақсы, бәрі бақылауда» деп сөз сөйлейді. Кезек сұрақ-жауапқа келгенде депутаттар ойын бүгіп қалмады, сұрағын қарша жаудырды.

Жоғары пайызды кредит, коллекторлық қызмет, интернет-алаяқтық, лудоманиялық қоғамға әсерін депутаттар Анас Баққожаев, Серік Егізбаев, Руслан Берденов, Вера Ким, Дәулет Мұқаев, Татьяна Савельева, Ерлан Стамбеков, Мақсат Толықбай көтеріп, шұғыл шаралар қабылдауға шақырды.

Кредит – ақша қатынасындағы маңызды экономикалық категория. Дамыған елдерде кредитті халықты әлеуметтік-экономикалық тұрғыда сауықтыру құралы ретінде қарастырып, өз ісін, өз кәсібін ашу үшін береді. Кредиттеудің негізгі функциясы – қолма-қол ақшаны қайта бөліп, ақшаны айналымға түсіреді. Кредит қызмет нарығын кеңейтеді және өндірістің өсуін жылдамдатады. Бәрінен бұрын адамның өмір сүру деңгейін жақсартады. Халықаралық тәжірибеде солай. Алайда біздің елде қарапайым халықтың емес, белгілі топтың жағдайын оңалтып тұр.

Парламент тыңдауында қоғамдағы өткір мәселені өткір айтқан депутаттар болды. Соның бірі – Ермұрат Бәпи.

– Әрине, Үкіметтің халыққа жанашырлықпен несиені алма деп ақыл айтып жатқаны дұрыс қой. Бірақ аш адамға ақыл қонбайды. Мынау қымбатшылық кеңірдіктен қысқан кезде ол адамға ақыл жүре ме екен? Сондықтан халықтың қарызын іздеу мәселесінен мына мәселені қозғағым келеді. Прокуратура, сіздер Ескі Қазақстанның халық алдындағы қарызын неге іздемейсіздер? «Сауықтырамыз» деп Ұлттық қордан банктерге берілген триллиондаған теңге қарызы қайтаруды неге талап етпейсіздер? – деді Ермұрат Бәпи.

Ал мұндай жағдайға қалай, қашан жеттік? Мұның негізгі себебі неде? Бұл туралы депутат Ерлан Саиров сөз етті.

– Азаматтардың төлем қабілетін қалпына келтіру және банкроттығы туралы заңы арқылы қарызға белшесінен батқан ел тұрғындары құтылып, қой үстінде бозторғай ұялаған заман болуы керек еді. Алайда бәрі керісінше болып, 68 мың адамның 5,5-і ғана банкроттығын

“

Қазақстан кедей елге жатады. Бірнеше жыл бұрын қазақстандықтар пәтер немесе көлікке кредит арқылы қол жеткізсе, қазір Kaspi Red-пен азық-түлік алады.

Қазақстандықтар қаржысының 40 пайызын азық-түлікке жұмсайды, тек 1,9 пайызын рухани-мәдени және спорт-сауықтыру бағытында шығындайды. Бұл көрсеткіш озық елдерде керісінше

растанады. Қайта кредит алудың динамикасы артып, 1 айдың ішінде 2,5 миллион адам банктен қарыз алды. Нәтижесінде 9,2 триллион қарыз қалыптасты. «Кредит алады» деп халықты кінәлауға әсте болмайды. Себебі адамдардың күнкөріс деңгейі ет, нан, макарон үшін алады. Үкімет себебі емес, салдарымен күресіп жатыр. Алдымен кедейлікпен күресу керек. Осы бағытта қандай шаралар атқарылады? Біз осыны білгіміз келеді, – деді Ерлан Саиров.

Өте орынды қойылған сұрақ. Соңғы жылдары қоғамда жаппай кредит алу үдерісі байқалады. Қазақстанда экономикалық белсенді халық саны – 9 миллионға жуық. Оның 7,5 миллионы банктен қарызға ақша алды. Соңғы жылдары кредитті кредитпен жабатын адамдар саны көбейді. Осылайша бір басында 12 кредиті бар адамдар қалыптасты. «Қарызсыз қоғам» жобасының сарапшысы Мақпал Шенгелбаеваның таңғалып, «адамдар ойнап жүр» деуі – осы мәселе. Біздің Үкімет негізгі себебімен емес, салдарымен күресуге бой үйреткені қашан?! Ең қиыны да осы.

P.S: Геосаяси, геоэкономикалық текетірес салдарынан әлем елдерінің ұзақ жылдар бойы қалыптасқан байланысы үзіліп, қымбатшылықпен бетпе-бет келді. Қазір қымбатшылық ғаламдық үдеріске айналды. Тіпті тежеу мүмкін емес. Дүрысы, халықтың табысын арттыру бағытында шарын және орта бизнесті дамытып, экономиканы әртараптандыру маңызды. Қысқасы, шикізаттық елден индустриялы елге айналудың жолын табу керек. Үкімет осы бағытта ойлануы қажет.

ӘЛЕМ ЕЛДЕРІНІҢ ТӘЖІРИБЕСІ

Маусым айындағы Мәжіліс отырысында депутаттар Абзал Құрман мен Данабек Исабеков Үкімет басшысына кредиттің пайыз мөлшерін төмендетуді ұсынып, сауал жолдады.

Қазақстан Ұлттық банкі бекіткен кредиттің пайыз мөлшері – 16,75. Соғыс жағдайындағы Ресейде бұл көрсеткіш бізден едәуір төмен. Ресейдің Орталық банкі 9,46 пайыз деңгейінде ұстап тұр. Балтық елдері – Литва, Латвия және Эстонияда 6-7 пайыз аралығын құрайды. Жасыратыны жоқ, біздің елде кредиттің пайызы жоғары болуына мүдделі топтар бар. Бұл туралы газеттің №85 (4518) нөмірінде «Кредит саясатына өзгеріс керек» атты мақалада «Кредит мөлшері депозитке тікелей әсер етеді. Ұлттық банк кредиттеуді 16,75 пайыз деңгейінде бекітсе, екінші деңгейлі банктер депозитке салған қаржыны 16-18 пайыз үстемемен кепілдендіреді. Мәселен, банкке 100 миллион теңге депозит салса, онда ай сайын 16 миллион теңге табыс табады» деп талдаған едік.

Көрсеткіш бе, халық қарызға белшесінен батып отырса да, Үкімет пен Ұлттық банк кредиттің пайызын төмендетпе алмайды. Біріншіден, оған ықпал ететін лоббист топтар бар. Екіншіден, экономиканы құлдыратып алудан қорқады. Шикізат экспорттаушы елдің экономикалық қуаты түсінікті ақ.

Экономист Мақсат Халық екінші деңгейлі банктер тұтыну кредитін 56 пайызға дейін емес, 30 пайызбен шектеуді айтса, экономист-сарапшы Жанкелді Шымшық 56 пайыз қайдан шыққанын түсіндірді. «Екінші деңгейлі банктер қарызға ақшаны қайдан алады? Әрине, Ұлттық банктен. Елдегі нарықты реттейтін негізгі банк 16,75 пайызбен қарыз береді. Қаржы институттары табыс табу үшін кем дегенде 8 пайыз қосады. Енді 16,75-ке 8-ді қоссаңыз, 24 пайыз шығады. Тағы да 24 пайызбен тұтыну кредитін бере алмайды. Себебі инфляцияны есепте алады. Өткен жылы орта есеппен инфляция 20 пайыз болды. Олай болса, 24 пайызға тағы 20 пайыз қосуға тура келеді. Оған банк секторы өзінің түрлі қызмет түрін қосады. Сөйтіп, 56 пайыз шыға келеді» деді экономист. Міне, мәселе қайда жатыр. Көрсеткіш бе, елдегі қымбатшылыққа байлар мен Орталық банк тікелей жауапты.

Әлем елдерінің тәжірибесі қалай? Take-profit.org биржа порталының мәліметінше, әлемде кредит мөлшері төмен ел – Перу. Бұл елдің Ұлттық банкі 0,76 пайыз мөлшерінде кредит береді. Екінші орында Жапония тұр. Ондағы Орталық банк екінші деңгейлі банктерді 1,45 пайызбен кредиттейді. Тайваньда – 3,13, Данияда – 3,5, Нидерландыда – 3,78, Ирландияда – 4, Хорватияда – 4,07, Қытайда – 4,35, Люксембургте – 4,4, Францияда – 4,42, Кувейтте – 4,71, Испанияда 4,96 пайыз деңгейінде белгіленді.

Біздің елде банкаралық мөлшер де өзге елдермен салыстырғанда тым жоғары. Банкаралық мөлшерлеме – коммерциялық банктердің бір-біріне қысқа мерзімге несиені беретін пайыз мөлшерлемесі. Қазақстанда банктер арасындағы қатынастың бұл түрі 10,5 пайыз деңгейінде жүрсе, рейтингте 12-сатыда тұрған Испанияда 0,38 пайыз деңгейінде.

Осы ретте экономист Мақсат Халық: «Кредиттің пайыз мөлшері төмен болса, халық өз жағдайын өзі реттеп алады» деген ойын қуаттаймыз.

Гүлшат
САПАРҚЫЗЫ

Жылуымен көңілді көтеріп, ызғарымен етек-жеңді жинаған күз кезінде оқушылар жақсы көретін бір мезгіл бар. Ол – күзгі каникул. Еліміз бойынша мектептерде күзгі демалыс басталды. 3,9 млн қазақстандық оқушы үшін күзгі демалыс 30 қазаннан басталып, 5 қарашаны қоса алғанда, 7 күнтізбелік күнді құрайды. Күзгі демалыс кезінде де елордалық балаларға, 255 мың білім алушыға арналған түрлі тартымды, көңілді, қызықты іс-шаралар қарастырылған.

АСЫҒА
КҮТЕТІН КЕЗ

Алтын күз еліміздің астанасын жарқын реңкке бояп, айналасын ерекше қуанышқа бөлегені белгілі. Оқушылар жыл сайын күзгі демалысын асыға күтеді. Осы орайда елордалық оқушылардың күзгі демалысын қалай өткізгенін білу мақсатымен қаладағы ірі ойын-сауық кешендеріне арнайы барған едік.

КӨҢІЛДІ
КҮЗГІ КАНИКУЛАСТАНА МЕКТЕПТЕРІНДЕ
КАНИКУЛ ҚАЛАЙ ӨТУДЕ?

Заманауи үлгімен бой көтерген елордамыз экономиканың драйвері, мәдениеттің ортасы, білім мен ғылымның орталығы, дамуымыздың барометрі екені рас. Еліміздің барлық өңірі елордаға қарап бой түзеп отырғаны белгілі.

Астанада жалпы 2023-2024 оқу жылының басында оқушылар контингенті 212866 оқушыны құраса, балалардың 72,9 пайызы, яғни 155326 оқушы қосымша біліммен қамтылып отыр. Былтыр 197823 оқушының 158185-і (79,9 пайыз) қосымша біліммен қамтылса, 2021-2023 жылдары қосымша біліммен қамту 134614 адамды (72,7 пайыз) құрады.

Басқарманың мәліметіне сүйенсек, қала аумағында мектептен тыс білім беру ұйымдарының желісі жұмыс істейді. Балаларға қосымша білім беру бағдарламасы білім беру ұйымдарында да, мектептен тыс ұйымдарда да, оның ішінде жеке ұйымдарда да жүзеге асады.

Қазіргі уақытта қалада 11 мемлекеттік қосымша білім беру ұйымы, 135 филиал, 8 community орталығы (2 оқушылар сарайы, 3 балалар музыка мектебі, 2 өнер мектебі, 1 балалар көркемсурет мектебі, 1 техникалық шығармашылық орталығы, «Өркен» балалар-жасөспірімдер дене тәрбиесі орталығы) жұмыс істейді.

Қосымша білім беруде көркем-эстетика, техника, экология, өлкетану, гуманитария, жаратғылыстану-математика, тіл және спорт бағыттары бойынша қызметтер жүзеге асады.

2029 жылға дейінгі іс-шаралар бойынша алдағы уақытта қосымша білім беру ұйымдарының желісін дамыту бойынша жұмыс жалғасады. Тұрғын үй кешендерінің 1-қабатында қосымша білім беру ұйымдарының 4 филиалы ашуды жоспарлап отырмыз. Сондай-ақ 2029 жылға дейін 20040 орынға қосымша білім беруге мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру жоспарлануда.

Елорда оқушылары күзгі каникул кезінде қаладағы кітапхана, музей, театрға барып, түрлі спорт іс-шараларына қатысып, демалысын мазмұнды өткізбек. Мысалы, Астана қаласындағы №38 мектеп-лицей директоры Қадырқазы Мұқановтың айтуынша, күзгі демалыста оқушылар бірнеше іс-шараға қатысады. Мектеп-лицейде қалалық пәндік олимпиадаға қатысатын оқушылардың даярлығы, арт-спорт бойынша үйірмелерге қатысатындардың (теннис,

қазақ күресі, домбыра, би) жұмысы жалғасады. Сондай-ақ мектеп бойынша сынып жетекшілері мәдени орындарға саяхат, театрға баруды ұйымдастырады, «Үшқыр ой» дебат бойынша жолдастық кездесу өтеді, инклюзивті білім алатын балалармен мозаика, құм терапиясы, саз балшықпен жұмыс, қолөнер шеберлігі сабағы жүргізіледі. Балаларды шынықтыру мақсатында волейбол, баскетбол секциялары өз жұмысын жалғастырады.

– Астана қаласы Абай Құнанбайұлы атындағы №87 мектеп-гимназияда оқушылардың бос уақытын тиімді ұйымдастыру мақсатында 7-8-сынып оқушыларына «Абай» дебат клубы үш күндік дәріс өткізді. Осы аптада Қожа Ахмет Ясауи мұраларын оқу бойынша эссе жазу, «Балалар кітапханасы» жобасы бойынша «Кітап – асыл қазынамыз» видеоролик байқауы және оқушылар арасында ұлттық ойындар мен спорт іс-шараларын өткізу жоспарланған, – дейді мектеп директоры Айгүл Кашаева.

БАЛАЛАР МУЗЕЙГЕ БАРДЫ

Астанада елордалықтар, қала қонақтары жиі баратын жер – қаладағы ең алғашқы мұражайдың бірі – Сәкен Сейфуллин музейі. Күзгі каникулда Л.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің 3-курс студенті Шынар Әбиір музейге соғып, аралап, оқушылардан әсерін сұраған еді.

– Маған музей ұнады. Мұнда түрлі экспонатты көрдік. Сонымен қатар көптеген қызықты мәліметтер алдық, – дейді 9 «F» сынып оқушысы Ерсейіт Нұрмахан. Сыныптасы Бибінұр Жексен «Біздің мектепте Республика күніне орай өткен жарыста 2-орынды иеленгеніміз үшін музейге сертификат берген еді. Біз, Сәкен Сейфуллин музейіне келместен, бұрын көптеген музейге барып, қызықты ақпарат пен жаңа білім алдық. Мұнда да тұлғаның өмір жолын, тарихтағы орнын білу үшін келдім. Осылайша күзгі демалысымызды пайдалы өткізуге тырысып жүрмін» дейді.

– Сәкен Сейфуллин музейіне сыныбымызбен келдік. Сәкен атамның шығармашылығымен мектепте танысқанбыз. Қазақ халқы үшін аябай еңбек еткен ірі тұлғамыздың бірі. Мен жазушының «Тар жол, тайғақ кешу» шығармасын білемін. Музейден аталған шығарманың араб графикасына негізделген төте жазуы арқылы жазылған кітаптың түпнұсқасын көріп қуанып қалдым. Мен өскенде аталарымыз сияқты ел үшін қызмет етуді,

кітап жазуды, атақты болуды және Ұлттық қауіпсіздік комитетінде еңбек еткім келеді, – дейді 9 «F» сынып оқушысы Нұрлыбек Қалдыбай.

Мұстафа Шоқай атындағы №51 мектеп-гимназияның тарих пәні мұғалімі Бауыржан Томпышев «Мектебімізде Республика күніне орай жарыс өткен. 9 «F» сыныбы 2-орынды иеленіп, Сәкен Сейфуллин музейіне сертификат сыйлады. Жалпы балаларды демалыс кезінде әртүрлі мәдени орынға алып барамыз. Бұл жерге Сәкен Сейфуллиннің шығармашылығымен және тұлғаны жақын таны мақсатында келдік. Музейден өте қызықты мәліметтер алдық. Тұлғаның өзі қолданған заттарын көріп балалар тамсануда. Оқушылардың күзгі демалыс уақытын дұрыс және мақсатты түрде жоспарлап, тиімді өткізіп жатырмыз. Балалар демалыста құр ұялы телефонда отырмай, тарихи танымын кеңейту үшін мәдени ошаққа келген жайымыз бар» деді.

– Биыл музейдің ашылғанына 35 жыл толды. 1988 жылдың 21 қаңтарында Қазақ КСР Кеңесінің Жарлығы және Нұрсұлтан Назарбаевтың қол қоюымен ашылған. Жалпы ғимараттың өзі де ескі ескерткішке жатады. Бұл ғимарат – 1846 жылы ақмолалық көпестің салдырған үйі. Бұл жерде Сәкен Сейфуллин тұрмаған. 1920 жылы бұл жерде газеттің редакциясы болған екен. Осы жерге ол келіп-кетіп жүрген, қызмет еткен. Ашылмас бұрын көптеген зерттеу жұмысы жүргізіліп, туған жерінен, туысқандарынан, жары Гүлбаһрам сақтаған экспонаттар әкелінді. Келушілер көбінесе Сәкен Сейфуллиннің тұтынған заттарына қызығады. Оның ішінде өзінің киген костюмі, аяқ киімі, портмонеһері, француз әтірінің флаконы бар. 2022 жылдың жаз айында отбасы қолданған заттары қосылды. Бұл уақытқа дейін Алматының Орталық музейінде сақталған. Себебі 1973 жылы Сәкеннің жары Гүлбаһрам дүниеден өткеннен кейін, ол заттар сол музейге тапсырылған екен. 2020 жылы біз онлайн форматқа өттік. Түрлі мақала, видео, фотосурет жарияланып, әлеуметтік желіде белсенділіктің әсерінен болуы керек, келушілер саны артты. Оның ішінде студенттер, оқушылар, қала тұрғындары, шетелдік азаматтар да келеді, – дейді музей экскурсоводы Камила Үйсінбаева.

Елордалық оқушылардың күзгі каникулы осылайша мазмұнды, қызықты өтуде. Қаладағы түрлі ойын-сауық кешеніне, спорт іс-шараларына барып, қоғамдық жұмыстарда белсенді болып жүрген астаналық оқушылар аз емес.

Күзгі каникулда әр оқушы өзіне қолайлы, жайлы орынды таңдайды, кейбірі парк пен кинотеатрға, театрға барса, кейбірі бассейн мен антикафеге немесе ойын-сауық кешеніне барады. Бұдан бөлек, көптеген жасөспірім бос уақытын білімін ұштау үшін өзін дамытуға арнайды.

Ауа райының салқындауына байланысты оқушылар демалыс уақытын жылы, жабық жерде өткізгенді қалайды. Мысалы, 5-сыныпқа дейінгі оқушыларға белсенді демалыс ұнайды. Сондықтан да олар демалыста ата-анасымен, достарымен Mega Silk Way, «Хан Шатыр» сияқты ірі ойын-сауық және сауда-саттық орталығына жиі соғып, Kango батут паркіне, Mega мұз айдыны мен Chaplin кинотеатрына және тағы да басқа қызықты жерлерге барды.

«Хан Шатыр» ойын-сауық орталығында балалардың көп соғырланған Famecity, Sky Beach Club, Chaplin кинотеатры сияқты алаңдары бар. Кинотеатрда балалар билеті 1400-2000 теңге аралығында, ал бассейнің бағасы 4-14 жасқа дейінгі балалар үшін – 7000 теңге, одан үлкендерге билет құны – 12000 теңге. Сондай-ақ Sky Beach Club-та әртүрлі жеңілдік бар. Мысалы, 3 жасқа дейін барлығы тегін және көпбалалы отбасыға толық күн үшін 50 пайыз жеңілдік берілген. «Күзгі демалыста жыл күндерге қарағанда балалар саны 60 пайызға өсті» дейді Sky Beach Club маманы. Ал Chaplin кинотеатры әкімшілігі осы мезгілде оқушылардың саны 70-80 пайызға өскенін айтады. Famecity ойын алаңындағы балалар саны 50 пайызға өскен.

Mega Silk Way ойын-сауық кешеніндегі Kango батут паркінде барлық тарифті жалпылама алсақ, бағасы 3700-67000 теңге аралығында. Бұл алаңда 1 жасар баладан бастап ересектерге дейін көңіл көтере алады. Наррулон аттракциондар алаңында балалар мен отбасыларға ұсынған көптеген жеңілдік бар. Мысалы, көпбалалы отбасы, қанша ақша салса да, оны 2 есе етіп картасына жүктейді. Бұл – өте керемет ұсыныс. Сонымен қатар туған күн иесіне әр аттракционда 30 пайыз көлемінде жеңілдік беріледі. Ал Mega Chaplin кинотеатры өкілінің айтуынша, осы кезде оқушылар саны 75-80 пайызға артқан.

– Қазіргі кезде алға қойған, көздеген мақсатым мен арнаым – биология мен химияны оқып, жоғары оқу орнына түсу. Негізі, білім алу процесіме көңілім толмайды, сондықтан өзімді дамытуға барынша күш саламын. Маған осы күзгі демалыс ұнап жатыр, себебі сабақта ментальді денсаулығым нашарлап кеткенін сезіп жүрдім, әсіресе бақылауларда қатты күйзеліс болды, демалысқа шыға сала сонымен жұмыс істедім. Интроверт болғандықтан, қатты шулы жерді жақсы көрмеймін, ойын-сауда орталықтарына көп бара бермеймін, мен үшін үйде ноутбукпен кино көріп демалу – керемет демалыс, – дейді 10-сынып оқушысы Гүлмира Маратқызы.

– Өзіме сурет салған ұнағандықтан, уақытымды осыған арнаймын және ойын-сауық кешеніне барып жүрмін. Бос уақытымда кітапханаға барып, мелодрама жанрындағы кітаптарды оқығанды ұнататынмын, – дейді 6-сынып оқушысы Жансая Қайрат.

IT саласында мықты маман болу үшін талпынып жүрген 10-сынып оқушысы Абылай Айтжан демалысын жоғары оқу орнына түсу үшін деп бірнеше жоба жасап, осы салада тағы басқа программалау тілін үйреніп жүргенін айтады. Айтуынша: «Мектептен берілген осы күзгі демалыстың арқасында бітпей қалған көптеген шаруамды, яғни қаншама әйгілі IT мамандарымен кездесіп, қазір жаңа стартаптарды бастауды көздеп отырмын» дейді болашақ IT маманы.

Гүлнәзік Балтабек – Назарбаев зияткерлік мектебінің 9-сынып оқушысы. Күзгі каникулда білімін шыңдап, көп кітап оқып, өзін-өзі дамытып, алдағы олимпиадаларға дайындалу үстінде.

Осы демалыста бір байқағанымыз – елордада антикафе саны күн санап көбейуде. Антикафе – көбінесе жасөспірімдерге арналған, яғни кафенің ішінде қаншама ойын-сауда немесе әртүрлі жанрдағы кітаптармен бірге балалардың көңілін көтеретін кафе (мысалы, JJ-Room, Gotham және т. б.). Оған баратын оқушылар қатары көп.

Осылайша, күзгі каникулды әр оқушы әрқалай өткізу үстінде. Демалыста балалар ментальді және физикалық тұрғыдан демалып жатқанын байқадық.

Аяулым МИРЕХАН,
Ақсеуле Сейдімбек атындағы №54 мектеп-лицейдің
10-сынып оқушысы

Нұрлат
БАЙГЕНЖЕ

«Даму» қоры Астана қаласы филиалының басшысы Светлана НАЗАРЮК:

– Кәсіпкерлікті дамыту қоры екінші деңгейлі банктер арқылы жеңілдікпен кредиттеу, бизнесті дамытуға бөлетін кредиттің сыйақы мөлшерін субсидиялау, банк алдындағы кепілзаты жетпеген жағдайда жартылай кепілдеме беру қызметі кіреді. Кәсіп бастайтын және кеңейтетін іскер азаматтарды тиімді шарттармен қолдап, экономиканы әртарапандыруға, өнім шығаратын кластер құруға, жоғары технологиялық өндіріс дамытуға үлес қосамыз. Астана қаласы әкімдігінің демеуімен шағын және орта кәсіпкерлік ілгерілеп, кәсіпкерлер қолдау шараларын сезінуде. Сондай кәсіпкерлік нысандарының жұмысымен танысамыз, – деп пресс-турдың негізгі мақсатымен таныстырды.

Елордада бизнесті қолдау және дамыту бағдарламасы іске қосылғалы кәсіпкерлердің 7,6 мың жобасын субсидиялауға 759,8 миллиард теңге қаралды, ал 4,4 мың жобаны кепілдендіруге 68,2 миллиард теңге бөлінді. Бұл – өте ауқымды әрі маңызды көрсеткіш. Өйткені қордан қолдау тапқан жобалардың арқасында қаншама жұмыс орны құрылып, бас қаланың қазынасына түсетін салық мөлшері артқаны анық.

Озық елдерде кәсіпкерлік саласы маңызды рөлге ие. Мәселен, 2022 жылы АҚШ-тың шағын кәсіпорындарында 61,7 миллион адам жұмыс істеді, бұл Американың жалпы жұмыс күшінің 46,5 пайызын құрайды. Қазба байлығы ресурсынсыз-ақ әлемнің жетекші экономикасына айналған Жапония бизнесмендер елі саналады. Жапония шағын бизнеске қатысушылардан тұратын ірі бизнеске қызмет көрсетудің ұзақ технологиялық тізбегімен сипатталады. Елде ірі кәсіпорындар өз қызметін монополиялауға жол бермейтін және шағын бизнесті қорғайтын заңы бар.

АҚШ әлем экономикасында бірінші орында болса, Жапония ЖІӨ бойынша – 3-орында. Бұл елдер экономикасының негізгі тірегі – бизнес. Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың

БИЗНЕС – ЭКОНОМИКА ТІРЕГІ

Үкімет экономикадағы шағын және орта бизнестің үлесін 30 пайызға жеткізу жолында түрлі деңгейдегі қолдау шараларын ұйымдастыруда. Соның бірі – «Даму» қоры арқылы іске асуда. Біз қордан қолдау алған Астана қаласындағы бірқатар кәсіпкерлік субъектісіне барып, жұмысын бақылап, ілкімді істерін көрдік.

бизнес саласын дамытуды ұдайы айтатыны – осы себепті.

ӨНДІРІСТІК КЛАСТЕР ӨРТЕ ШЫҒАРАДЫ

Алдымен Көкшетау қаласына баратын жолдың бойында өндіріс аумағында орналасқан «АРКО ГРУПП 2011» ЖШС-нің өндірістік цехына бардық. Нарыққа сусабын түрлерін шығаратын өндіріс орнында қызу тірлік жүруде екен.

Бізді компанияның басшысы Аслан Смаилов қарсы алып, жұмыс орнымен таныстырды.

– 7 адамды тұрақты жұмыспен қамтып отырмыз. 300-500 мың аралығында жалақы алады. Компанияның жылдық тауар айналымы – 400 миллион теңге. Біздің өнім ассортиментіне 20-дан астам тауар атауы кіреді. Олар: жуу және тазалау құралдары, сұйық крем-сабын, кір жуғыш ұнтақтар, мата жұмсартқыштар, сондай-ақ автохимия. «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қорынан жеңілдік алып, кәсіпті кеңейтіп, өзіміздің өндірістік базамызды құрдық, – деді серіктестіктің директоры.

Тұрмыстық химия өндірушісі компанияның өнімдері нарыққа шыққаны 10 жыл болды. Еден, киім, ыдыс-аяқ жуатын өнімдеріне сұраныс артып келеді. Компания сапалы тауар алуға мүмкіндік беретін өндірістің жеке әдісін қолданады. Кәсіпорынның өндірістік қуаты тәулігіне – 1000 бөтелке. Бұл – ішкі нарықтағы сұранысты қанағаттандыруға, алыс және жақын шет елдерге экспорттауға мүмкіндік береді.

– Істі қолға алған жылы «First Heartland Jusan Bank» арқылы 21 пайызбен қарыз алдық. Әрине, екінші деңгейлі банктердің кәсіпкерлерді кредиттеуі маңызды. Бірақ пайыздық ставкасының жоғары болуы көп кәсіпкерлерге өте ауыр болады. Сосын «Даму» қорына жүгініп, 15 пайызын субсидиялауға мүмкіндік алдық. Өндірісті кеңейту үшін «Halyk Bank»-тен кредит алдық. Мұны да қордың субсидиялауына жүгіндік. Сөйтіп, «Даму» арқылы дамудың жолын тауып келеміз. Ендігі мақсат – өндірісті автоматтандыру. Бұл бойынша да қорға арқа сүйейміз, – дейді Аслан Смаилов.

Қазақстан өнеркәсібінде ауыр өнеркәсіп жетекші орын алады десек, оның ішінде серпінді саланың бірі – химия

АҚШ әлем экономикасында бірінші орында болса, Жапония ЖІӨ бойынша – 3-орында. Бұл елдер экономикасының негізгі тірегі – бизнес. Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың бизнес саласын дамытуды ұдайы айтатыны – осы себепті

өнеркәсібі. Бұл – өте күрделі әрі маңызды бағыт. Өйткені күнделікті өмірде тұтынатын өнімнің сан түрі осы салаға тиесілі. Бірақ, химия өнеркәсібіне керекті шикізаттар шет елдерден импортталады. Іскер азамат Аслан Смаиловтың мақсаты – тұрмыстық химияға керекті шикізатты өндіріп, кластерді өнеркәсіп құру.

ОРТА АЗИЯДАҒЫ ЖАЛҒЫЗ КӘСІПОРЫН

Одан кейін әл-Фараби көшесі, 97/6 мекенжайында орналасқан «MFA International» ЖШС жұмысымен таныстық. Астана қаласында өндіріске керекті маска шығаратын алғашқы компания. Тіпті әлемде MeltBlown фильтрімен маска шығаратын санаулы өндіріс орны саналады.

Компанияның коммерциялық директоры Ерсултан Бурхановтың сөзінше, FFP1, FFP2 және FFP3 класындағы өнеркәсіптік және медициналық респираторды шығарады. Яғни әртүрлі сүзгісі бар, әртүрлі қауіп санаты үшін тыныс алу органын қорғау құралын өндіреді. Бұл маскаларды медицина қызметкерлері, кеншілер, металлургия, автокөлік жүргізушілері мен цементшілер жиі қолданады.

Серіктестіктің базасын көру барысында толық автоматтандырылған өндіріс екеніне көз жеткіздік. Келешекте кәсіпорын толық қуатпен жұмыс істесе, жасанды интеллект компонентін қосуда ізденіс жасауда екен. Жылдық қуаты 11 миллион дана маска шығарады. 20 адамды

тұрақты жұмыспен қамтып отыр.

Бізді серіктестіктің шығаратын масканың ерекшелігі қызықтырды.

– Әлемде MeltBlown фильтрімен маска шығаратын алпауыт компания – 3М. Бұл компанияның негізгі штаб-пәтері АҚШ-та орналасқан. Әлемнің ондаған елінде филиалы жұмыс істейді. Соның бірі – Ресей. Геосаяси жағдайға байланысты 3М Ресейдегі филиалын жапты. Ал солтүстіктегі көршіміз Орта Азия елдеріне қажетті маскармен қамтамасыз етіп отырған-ды. Бос қалған кеңістікті игеру мақсатында құрылған біздің компания өндірістік қуатын толық пайдалануға дайын. «Kazakhstan» экспорттық сақтандыру компаниясы арқылы Орта Азия және Сауд Арабияға өнім түрлерін экспорттауға жұмыс істеудеміз, – деді Ерсултан Бурханов.

Санкциялық блок Ресей экономикасына қатты әсер етті. Қазір ондағы шетел компаниялары филиалын жауып, өзге нарықты іздеуде. «MFA International» ЖШС осындай мүмкіндікті іске асыруға талпынып, «KZI Bank» арқылы 21,75 пайызбен кредит алып, оған қосымша жабдық сатып алды. Оның 13,75 пайызын «Даму» қоры субсидиялайды.

БІЛІМ – НЕГІЗГІ КАПИТАЛ

Үшінші нысан өндіріс емес, білім беру ұйымы болды. Бірақ қатардағы емес, халықаралық мектеп. Елде халықаралық статус алған санаулы білім орданың бірі – «Spectrum International School» ЖШС. Шәкірттеріне

Елордада бизнесті қолдау және дамыту бағдарламасы іске қосылғалы кәсіпкерлердің 7,6 мың жобасын субсидиялауға 759,8 миллиард теңге қаралды, ал 4,4 мың жобаны кепілдендіруге 68,2 миллиард теңге бөлінді. Бұл – өте ауқымды әрі маңызды көрсеткіш. Өйткені қордан қолдау тапқан жобалардың арқасында қаншама жұмыс орны құрылып, бас қаланың қазынасына түсетін салық мөлшері артқаны анық

ағылшын тілінде білім береді. Бұл кәсіпкерлік субъектісі де «Дамудың» шарапатын көрді. Яғни қор тек өндірістік және инновациялық жобаларды ғана емес, адами капиталдың сапасын арттыратын жобаларға да қолдау көрсетеді. Өйткені адамның ақыл-ойынан мықты капитал жоқ.

– Ұлыбританияның жетекші білім беру компаниясының бірі – Twig World, bug Club бастауыш мектепке арналған онлайн оқу қызметі, ең толық және ең көне әмбебап энциклопедия Britannica-мен серіктестік орнатып, жұмыс істейміз. Мектепте 12 жылдық оқу бағдарламасымен 595 оқушы білім алады. Кембридж халықаралық оқу бағдарламасы білім берудің жаһандық стандарты бойынша білім береміз. Бізде отандық педагогтардан бөлек, шетелдің үздік оқытушылары жұмыс істейді, – деді компанияның басшысы Ерхан Абдулдаев.

Қасым Аманжолов көшесі, 34 мекенжайында орналасқан еңселі ғимаратты салу үшін «Halyk Bank»-тен 20,5 пайызбен кредит алады. Оның 13,5 пайызын қор субсидиялайды. Сөйтіп, елордада халықаралық стандарт бойынша білім беретін мектептің бой көтеруіне «Даму» атсалысады.

Бір күндік пресс-турдың барысында осындай ілкімді жұмыстарға куә болдық. Шын мәнінде, іс бастап, кәсіпті кеңейтуді мақсат еткен іскер азаматтар мемлекет қамтамасыз етіп отырған жеңілдіктерді пайдалануда. Тек адамға серке сезім, тың идея, бастысы, ба- тылдық пен ерік-жігер керек.

№131 (4564) 04/11/2023 Сенбі

Қойшығара САЛҒАРАУЛЫ,
жазушы-ғалым, Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты

О тарлаушы елдің отарланған елдің халқын байырғы халықтық қасиетінен ажыратып, оларды қалың тобырға айналдыру мақсатында:

- тарихи жадын біртіндеп өшіріп, өткенін ұмыттыруға;
- дәстүрі мен дінінен алыстағып, ұрпағын рухсыздандырып, жаппай мәңгірттендіруге;
- елін бөлшектеп, мемлекетсіздендіруге;

- ұлттық тұтастығынан айырып, ұлтсыздандыруға;

- сол арқылы жерін біржола иеленіп, байлығын барынша қамтып қалуға бағытталған жұлмыр саясатын жүзеге асыруға барынша күш салатыны – ақбас тарих талай рет әр қырынан дәлелдеген шындық. Осындай саясаттың зардабын бірнеше ғасыр бойы басынан өткерген халықтардың тартқан тауқыметі жан түршігерліктей, тіпті, айтудың өзі жүрекке салмақ. Сондай сұрапыл азап өткелінен өткен халықтың бірі – қазіргі қазақ халқы. Бұл ретте осы халықтың 260 жылға созылған бодандықта тартқан азабының бәрін тізбелеп, талдап таратпай-ақ, тек ХХ ғасырдың 30-жылдарындағы кешегі қызыл империяның әдейі қолдан ұйымдастырған аштықтың салдарынан ел аман, жұрт тыныш, бейбіт заманда бүкіл халықтың үштен екісінің қырғын тапқанын айтсақ та, айтылғанның әсіресе еместігін жете сезіну қиын емес. Сондай-ақ мұнымен де қоймай, осындай қасіретті қиын шақта есеңгіреген елге ескіргізіп, бағыт-бағдар көрсетіп, жолбасшы болар есті азаматтарын жаппай қудалап, атқанын атып, аман қалғанын топтап түрмелер мен лагерлерге тоғытуы да сол бір жебір саясаттың қаншалықты зұлымдықпен жүзеге асырылғанын айқындай түседі. Өн бойы осындай сұмдықтарға толы ұзақ уақытқа созылған бірыңғай басыбайлы бодандық тәуелді ел халқының бойына немқұрайдылық дертін дарытып, ақырында олардың өз болмысына деген сүйіспеншілігін азайтып кетеді екен. Мұны бір қазақ халқы ғана емес, кешегі КСРО деп аталатын алып империяның бодандығында болып, кейін тәуелсіздік алған түріктестес халықтардың қай-қайсысының да бүгінгі тірлігінен байқауға болады. Тәуелсіздікке қол жеткізіп, өз тағдырын өздері шешуге мүмкіндік алғанына ширек ғасырдан астам уақыт өткеніне қарамастан, олар әлі күнге осы дерттен, немқұрайдылық дертіннен айыға алмай келеді. Неге болсын немкетті сүлесоқтық, еті өліп кеткен көнбістік байқалады.

Ата-бабалары сан ғасыр бойы армандаған, өздері аңсап жеткен тәуелсіздіктің іргесін бекітіп, ғұмырын ұзарту қай халықтың болсын ұлттық санасының дұрыс қалыптасуына тікелей байланысты екені мәлім. Өйткені дұрыс қалыптасқан сана ғана халықты тоңғауы тоқсан тіршіліктің кемелдік кезеңіне тура бағыттап, ұлттық ортақ мүдде төңірегіне топтастырып, ұлы жеңістер негізі – ұлы бірлікті қамтамасыз ете алмақ. Ал шынайы «бірлік бар жерде – тірлік барын» дана халықтың өзі сан рет айтқан, ісімен дәлелдеген. Бұл ретте ұлттық сананы дұрыс қалыптастыратын тәрбие мектебі, ұлттық рухтың қайнар бастауы – тарих, тарих болғанда да ақиқат қолымен жазылған өмір айнасы шынайы тарих екені аян. Тек өмір шындығын арқау еткен шынайы тарих

ЕЛЕНБЕЙ КЕЛГЕН ЕСКІ ҚАТЕЛІКТЕР

(НЕМҚҰРАЙДЫЛЫҚ, САУАТСЫЗДЫҚ, ЕЛІКТЕУШІЛІК...)

қаңа халықтың тарихи санасын дұрыс қалыптастырмақ, дұрыс қалыптасқан тарихи сана ұлттық рухты оятып, ұлттық сананың дамып-жетілуіне жол ашамақ.

Міне, осынау бірмен-бірі сабақтасқан саналық үдерістерді жүзеге асыру – өткен мен бүгінгіні сабақтастыра саралап, ақ пен қараның, жақсы мен жаманның аражігін ашып, жалпы жұртқа «ненің неден болғанын» анықтап көрсетіп, теріс қалыптасқан тарихи сананы қалпына келтіру арқылы жалпы жұрттың отарлаушылар жұқтырған дертен айығуына қолұшын беру қоғамдық тірліктің сарапшысы – тарихшылар қауымының кәсіби міндеті десек, отарлаушылардың мақсаткерлікпен жүргізген жұлмыр саясаты олардың өзін осы мүмкіндіктен айырып, олардың да басқалармен бірге немқұрайдылық дертіне ұшырауына барынша жағдай жасап баққаны тағы аян. Ол үшін оларға өз халқының тарихын өзінше ізденіп, өз тарапынан зерттеп тануына тыйым салынды. Сол себепті ұлт тарихшылары өз халқының тарихын өзгелердің жазғаны арқылы танып-білуге, солардың жасаған тұжырымдарын тарихи заңдылық деп қабылдауға мәжбүр болды. Соның салдарынан тәуелсіздік алғаннан бері, арада ширек ғасыр уақыт өткеніне қарамастан, кезінде жергілікті халықтың төл тұрмыс-тіршілігімен үйлеспейтін, олардың халықтық мүдделеріне керегер тек отарлаушылардың өздерінің мақсат-мүддесі тұрғысынан еуропалық таным-түсінік негізінде жазылған жасанды тарих қалыптастырған қағидаларды әлі күнге сол күйі қайталап, жас ұрпақтың төл тарихын төл болмысында тануына ықпал жасай алмай келеді. Өзі зерттеп, өзі танып-білмеген соң, олар өзге не айта алады? Мұның сыртында отарлаушылар жүргізген саясаттың зардабын жоюға бағытталған пәрменді ұлттық идеологияның болмауы мен күнкөрістің күйбеңімен кеткен баршамыздың уақытқа есе алдырған бейқамдығымыз да жағдайдың осылай болуына өз үлесін қосқаны тағы бар. Қалай болғанда да, бізде тәуелсіздік алғаннан бергі кезде төл тарихымызды төл болмысында тануға деген құштарлық мол болғанмен, оны осы талап тұрғысынан жазып, халыққа дер кезінде ұсынатын ғалым тарихшылардың болмағаны тарихи шындық.

Дегенмен, осы орайда, советтік кезеңде қалыптасқан тарихи сана жетегінде жүрген кейбіреулердің бұл айтылғандарды қабылдай алмайтынын да жоққа шығаруға болмас. Өйткені олардың бұл ретте: «мынау не деп отыр, кешегі кеңестік дәуірді былай қойғанда,

тек тәуелсіздік алғаннан бергі уақыттың ішінде ғана қаншама адам тарихтан кандидаттық және докторлық диссертация қорғап, кәсіби тарихшы болды ғой» деп ойлап отырғаны хақ. Рас, ондай диссертациялар қорғалып, ғылыми атақ алғандар баршылық, тіпті, жетіп артылады десек те болады. Олардың кәсіби маман, тарихшы ғалым делінетіні де шындық. Бірақ солардың тәуелсіздіктен бұрынғыларының да, кейінгілерінің де, егер әділдігіне жүгінесек, шын мәніндегі ғалым тарихшылар емес, тек үлкен тарихтың белгілі бір кезеңінде өткен оқиғаны тақырып етіп алып, соны зерттеп, сол төңіректен мағлұмат жинаған зерттеушілер ғана екені де ақиқат ғой. Олардың сол қорғаған тақырыбын толық игеріп, соған қатысты мәселелерден хабардар болғанмен, бір ха-

“

Бірнеше ғасыр бодандықта болып, билеуші елдің қас-қабағына қарап, бар тірлігін соған үйлестіріп үйренген ел халқының орындаушылық талабына сай қалыптасқан санасын тәуелсіздік алғанмен, бірден өзгерте қою оңай шаруа емес екенін ескермеске тағы болмайды. Тәуелсіздік алғаннан бергі уақытта ойдағыдай нәтижеге қол жеткізе алмай жатқанымыз да осыны меңзейді

лықтың арғы-бергі тұтас тарихын жан-жақты зерттеп, зерделеген, соған сай өзіңдік ғылыми көзқарасын қалыптастырған білікті ғалымдар еместігі қазір баршаға мәлім. Мұны олардың өздері де мойындаса керек.

Осы арада айтылғанға дәлел ретінде, сөзді ұзартпай, КСРО-ның дәуірін өтіп, құлауға айналған кездегі қазақстандық бір ізденушінің Шымкенттің цемент заводның тарихынан, сондай-ақ тағы бір қазақстандық ізденушінің комсомол-жастардың шопандар бригадасының тарихынан диссертация қорғағанын айтуға болады. Ал осы бір облыстың бір заводның немесе бір ауданның бір шопандар бригадасының екі-үш жылдық еңбек көрсеткішін зерттеу арқауы етіп, содан қорғап кандидат болғандарды немесе осылар сияқтыларды қалай шын мәніндегі ғалым тарихшы деуге болады?! Бұл және кешегі кеңес өкіметінің кезіндегі бүкіл кәсіби тарихшылардың баршасына ортақ жағдай еді ғой. Өйткені 70 жылдан астам уақытқа созылған советтік дәуір кезінде бірде-бір қазақ туған халқының көне тарихын өзі зерттеп, не кандидаттық, не докторлық диссертация қорғай алмады,

қорғатпады. Қазақ халқының тарихына қатысты «Қазақстан Октябрь революциясы қарсаңында» деген тақырыптан әріге баруға мүмкіндік болмағандықтан, олар амалсыздан тек Қазақстанның халық шаруашылығын дамытудағы компартияның, комсомолдың, кәсіподақтың рөлін, партия съездері шешімдерінің орындалуын жарнамалайтын, сол секілді бесжылдықтар мен екіпінді құрылыстардың, тың игерудің тарихынан қорғап, ғылыми атақ алуға мәжбүр болды. Ал шынайы халық тарихын, нақтылап айтқанда, бодан елдер халықтарының байырғы тарихын олардың орнына басқалар зерттеді.

Осындай жағдайда ғалым атанған кандидаттар мен докторларды қазақ халқының тарихын түбегейлі зерттеп, түгел таныған тарихшы, шын мәніндегі

Ал халықтың тарихы болса, ол бастауын адамзат баласының жаратылуынан бастап, бері қарай тарқатып таратылуы қажет емес пе? Өйткені ешбір халық көктен түспейді, жерден өніп шықпайды. Тарихшыларымыздың халық тарихы мен олардың кейінгі ұрпақтары құрған түрлі мемлекеттері тарихының аражігін ажыратпауы да сол бір заводтың тарихын жазып, тарихшы атанғандардың өре деңгейінен хабар берсе керек.

Бұл арада әділдік үшін мына мәселені де айта кеткен жөн болар. Ел тәуелсіздік алғаннан кейін төл тарихын төл болмысында танып-білуге ұмтылған жұрттың тарихқа ерекше ынта-ықыласпен лап бергені белгілі. Тарихшысы да, тарихшы емесі де халық тарихын жазуға өз үлесін қосуға ұмтылып бақты. Осылардың арасынан архив ақтарып тапқан нақты деректері арқылы тарих ақиқаттарының орнын толтырып, бір кезеңнің тарихын ашып көрсете алатын деңгейге жеткен Х.Әбжанов, Ж.Артықбаев, М.Қойгелдиев, Т.Омарбеков, Б.Кәрібаев секілді ондаған қазақстандық маман тарихшылар шықты. Есімдері елге танылды. Бірақ бұлардың бәрі қазақ тарихының бергі кезеңін, атап айтқанда, қазақ хандығын, қазақ-қалмақ соғысын, ұлт-азаттық көтерілістерін, кешегі 30-жылдардың нәубетін (ұжымдастыру, төркілеу, аштық, қуғын-сүргін және т. б.), соғыс жылдарының ауыртпалығын зерттеген, соның мамандары. Ал қазақ халқының тарихы бір кезеңмен, бір дәуірмен шектелмейді ғой. Талай кезеңді, талай дәуірді бастан кешірді. Ежелгі дүние тарихы бар, орта ғасыр тарихы бар, бүгінгі түріктестес бірнеше халықтың мемлекеттік негізі болған, бұл күнде ғылымға «Алтын Орда» деген жаңсақ атаумен кірген Ұлы Ұлыстың тарихы бар, бұлардың бәрі әлі күнге қазақ зерттеушілерінің зерттеу нысанына айнамай, түрен тимеген күйі тың жатыр. Бұған дейін бұл дәуірлерді зерттеп көпшілікке танылған білікті де білімді ғалым тарихшысы болмады.

Бұл – бір қазақ емес, кешегі КСРО құрамында болған түріктестес халықтардың бәрін бірдей ортақ жағдай. Қазір өз алдына жеке-жеке республика болып отырған түрік халықтарының бәрін де түпбастау тарихи зерттелмеген. Қай халықтың тарихын парақтасаңыз да, өз тарихын сақ, ғұн халықтары өмір сүрген кезден бастайтынын көресіз. Бейне бұлардан бұрын тіршілік болмағандай, олардың ата-бабасы Ұлы далаға ғайыптан пайда болғандай әсерде қаласыз. Содан да болар, тәуелсіздікке ие болған алғашқы жылдары Әзербайжан Ғылым академиясының тарих институты бастау тарихымыздың дұрыс жазылмағанын алға тартып, бүкіл түріктестес халықтарға «бастау тарихымызды бірге зерттеп, бірігіп жазайық» деп үндеу тастады. Бұл да осы жоғарыда айтылғандардың шындық екенін айғақтар, ортақ жағдай туғызған қиындықтың салдарынан туындап отырған мәселе екенін көрсетсе керек.

Жалпы көпшіліктің өзінің тарихын танып-білуге, оны дамытуға құштыныс танытуы – қуанарлық та құттарлық жағдай. Бірақ ғылым, оның ішінде тарих ғылымы да, науқаншылықты, ұраншылдықты қаламайды. Ғылым қамалы «урамен» алынбайды. Мұнда жан-жақты зерделеніп, алдын ала жоспарланған тыңғылықты зерттеулер арқылы жүйелі түрде сатылап жүзеге асырылар нақты іс керек. Ол, ең алдымен, мақсаткерлікті, табандылықты, ұзақ уақытты және білікті де білімді мамандардың ортақ мүддеге біріге жегілер ерік-жігерін тілейді. Сондықтан бүгін сұранысын өтеумен бірге алдағы уақытта түріктестес халықтардың да өзгелер секілді ежелгі дүние тарихын, орта ғасырлар тарихын өздері түбегейлі зерттеп, тәуелсіздік талабына сай ұлттық ұйыстыратын, ақиқатты арқау еткен тарихты жазатын әр халықтың өз төл ғалым тарихшыларын дайындау мәселесіне ерекше көңіл бөлген абзал. Бұл бағытта Қазақ мемлекетінің негізін құраған ру-тайпалардың әрқайсысына жеке-жеке зерттеу еңбек арнап, 50-ге жуық кітап шығарып, бір өзі бір институттың шаруасына пара-пар іс тындырып жүрген Х.Ғабжәлиев, ежелгі көне тайпалар тарихына үңіліп, бірнеше тартымды танымдық еңбектер берген, бұл күнде арамызда жоқ Ә.Сарай мен деректану ғылымының жоқшысы болып, ой бөлсер құнды зерттеулерімен танылған марқұм Қ.Атабаев, ДНҚ зерттеулерінің нәтижесіне сүйене отырып, арғызақ тарихына үңілген Ж.Бейсенбаев секілді ғалымдардың ізденісін атап өтуді азаматтық парыз деп білеміз. Осылай еңбектенбесек, көздеген мақсатқа жету қиын.

Қалай дегенде де, бірнеше ғасыр бодандықта болып, билеуші елдің қас-қабағына қарап, бар тірлігін соған үйлестіріп үйренген ел халқының орындаушылық талабына сай қалыптасқан санасын тәуелсіздік алғанмен, бірден өзгерте қою оңай шаруа емес екенін ескермеске тағы болмайды. Тәуелсіздік алғаннан бергі уақытта ойдағыдай нәтижеге қол жеткізе алмай жатқанымыз да осыны меңзейді. Бұл ретте түрік халықтарының өз кезінде хатталып, қағазға түспеген, зерттеліп-жүйеленбеген оқиғаларға толы сан мыңжылдықтарды қамтитын бай тарихын осындай аз уақыттың ішінде бас-аяғын түгендеп, бәрін ғылыми зерде сүзгісінен өткізіп, бір қалыпқа түсіру үшін ұзақ уақыт керектігі де, оған бір ширек ғасырдың аздық ететіні де шындық. Бірақ, солай дей тұрғанмен, бұл мерзімнің әр халықтың өз тарихын өз таным-түсінігі негізінде жаңаша пайымдауына қажетті шаралардың бәрін анықтап, осы орайда атқарылар істің бағыт-бағдарын нақтылап алуына толығымен жетіп-артылатын уақыт екенін де мойындауға тура келеді. Оның үстіне атқарылар ауқымды істің әуелі орын алып келме жатқан ұсақ-түйекті түзетуден басталатыны, сол арқылы ірі де күрделі мәселелерді игеруге жол ашылатыны тағы бар. Өкінішке қарай, зерттеушілерден сарылып ұзақ ізденуді керек етпейтін, тек ынта-ықылас болса, санаулы мерзімнің ішінде жөндеп бір қалыпқа түсіруге болатын осы ұсақ-түйекті әлі күнге түзетпемей келе жатқаны жанға батады. Біздің жоғарыда «төл тарихшыларымыз әлі күнге немқұрайдылық дертінен айыға алмай келеді» деуіміз де осы жайларды көріп, біліп отырғандықтан.

(Жалғасы бар)

ЖЫЛ САЙЫН

700 000

АСА АДАМ СУИЦИД
ЖАҒДАЙЫНДА ӨЛЕДІ

КӨМЕК, ҚОЛДАУ СҰРАУҒА АРЛАНБАУ КЕРЕК

Суицид жаһандық проблемаға айналды. Өйткені жер бетінде әрбір 40 секунд сайын бір адам өзіне-өзі қол жұмсайды. Жыл сайын 700 мыңнан аса адам суицид жағдайында өледі. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы түзген рейтингте Қазақстан 20-орында тұр. 2022 жылы 1 мың отандастың 17-сі өз-өзіне қол жұмсады. Суицидке әкелетін негізгі себеп қандай, оның алдын алу мүмкін бе? Бұл сұрақтардың жауабын дағдарыс психологы Әйгерім ШӘМШИНАДАН білдік.

– Суицид дегеніміз не? Оларға қандай мінез-құлық тән?

– Суицид – адамның өзіне қасақана қасірет келтіру арқылы өлуі. Бұған түрлі жағдай әсер етеді. Біріншісі – адамдар әлеуметтік, қаржылық қиындықтан шығатын жол таба алмай, өзін құрбан етеді. Екіншісі – ішімдік пен есірткіге тәуелді болудың арты келеңсіз жағдайға душар етеді. Үшіншісі – махаббатта жолы болмай, адамдардан зорлық-зомбылық көру салдарынан орын алады. Төртіншісі – отбасы мен ұжымда, достарының арасында жылы қарым-қатынас орната алмағандар өзін қоғамның бір мүшесі ретінде сезіне алмай, ақырында өзіне қол жұмсайды. Бесіншісі – өмір сүрудің мән-маңызын жоғалтып, әлеуметтен оқшаулану жағдайынан орын алады. Өртүрлі әрекет – теріні зақымдау, есірткі немесе улы заттарды жиі қолдану арқылы іске асады.

– Суицидте табиғи құбылыстар да әсер ете ме?

– Әлбетте, әсері болады. Солтүстік полюске жақын орналасқан Ресей, Беларусь, Канада, Гренландия және тағы басқа елдердегі қолайсыз табиғи құбылыстардың ықпалы жоқ емес. Одан бөлек, өмір сүретін елдің статусы да теріс әсер етеді. Суицид жағдайы жиі орын алатын елдерді саралайтын болсақ, Гайана – Оңтүстік Американың солтүстік-шығысында орналасқан кедей ел. Оңтүстік Африкадағы патшалық ел – Лесото да өте кедей ел. Бұл аймақтарда кедейлік адамдарды өзіне қол жұмсауға итермелейді.

– Суицидтік мінез-құлықтың негізгі себебі қандай?

– Шамадан тыс күйзеліс, психикалық денсаулықтың бұзылуы, қарым-қатынастағы проблема, жақын адамынан айырылу, алкоголь немесе есірткіні жиі қолданудың әсері бар. Мұндай адамдарда дәрменсіздік, үмітсіздік сезімі жоғары болады. Егер сізде немесе сіз білетін адамда суицидтік ойлар немесе мінез-құлық

**БАЛАМЕН КӨП
УАҚЫТ ӨТКІЗІП,
ЖАЛҒЫЗ ЕМЕС
ЕКЕНІН СЕЗІНДІРІП,
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ
ҚЫЗЫҒУШЫЛЫҒЫН
АРТТЫРУДЫҢ
ПАЙДАСЫ КӨП**

пайда болса, кәсіби көмекке жүгінуге маңызды.

– Мұндай адамның белгісін қалай тануға болады?

– Суицидтік ойдың немесе ниеттің белгісін тану – өте күрделі әрі маңызды процесс. Сізге назар аудару керек бірнеше негізгі белгі бар. Біріншіден, мінез-құлық белгілері: адам өзінің өлімі немесе ниеті туралы ескертеді, суицид әдістері туралы ақпаратты белсенді түрде іздейді. Екіншіден, құнды дүниелерін біреуге тапсырып, өсиет етіп, жақындарымен қоштасып, өткені үшін кешірім сұрай бастайды. Эмоционалды белгісі: мақсат қоймайды, болашақты жоспарламайды, өзін қоғамнан аулақ ұстайды. Ал физикалық белгісі: ұйқысыздық немесе ұйқышылдық, тәбеттің төмендеуі немесе жоғарылауы байқалады. Салмағы түсіп немесе артып, сыртқы түрінде өзгеріс пайда болады.

– Әр жастағы адамдарда белгілер әртүрлі бола ма?

– Суицидтік ойы немесе мінез-құлық белгісі жасына қарай әртүрлі болуы мүмкін. Мәселен, 12-25 жас аралығындағы жасөспірімдер мен жастарда оқу үлгерімі төмендеп, сабаққа әртүрлі сылтаумен келмей, мұғалімдерімен, достарымен түрлі тақырыпта кикілжің байқалады. Оған әлеуметтік желі, кибербуллинг те әсер етуі ықтимал. 25 пен 60 жас аралығындағы ересектер экзистенциалды дағдарысты, ажырасуды, отбасындағы қақтығыстарды бастан

кешіруі мүмкін. Жұмыста қысқарып қалу, кредиттік қарыз немесе құмар ойындарға тәуелділік сынды қиындықтар да әсер етеді. Жасы 60-тан асқан қарттардың ауыр созылмалы аурулары немесе мүгедектігі салдарынан өмірдің мәнін жоғалтып, отбасына жүк болуды қаламау сезімі пайда болады. Бұл факторлар әр адам үшін әртүрлі әсер етеді. Бірінде рухы мықты болса, екіншісі тез «сынып», суицидтік ойлар пайда болады.

– Суицидтік тәуекел дәрежесін қалай анықтауға болады?

– Өз-өзіне қол жұмсау қаупінің жоғарылауын көрсететін бірнеше фактор мен белгі бар. Біріншісі – суицидтік ойлар мен мәлімдемелер, яғни адам өзінің өлгісі келетінін, өмірдің мағынасының жоғын немесе онсыз дүниенің жақсы болатынын айтады. Екіншісі – суицидке дайындық, адам өз заттарын тастай бастайды, жақындарымен қоштасуға дайындалады, өсиет жазайды немесе қоштасу хаттарын қалдырады.

– Суицид жасауға ниетті адамның ойын қалай өзгертуге болады?

– Кез келген жағдайда тығырықтан шығатын жол бар. Алдымен ондай адамның ойын бөлу үшін жазу немесе сурет салу, шығармашылық жұмысқа қызықтырып, өзіне деген сенімін арттыру маңызды. Тыныс алу және дене жаттығуымен айналысуға көңіл бөліп, ұйқының тұрақты болуын қадағалап, пайдалы тағамды жеуге тырысу керек. Кәсіби көмек пен қолдау үшін психиатр, психотерапевт, психолог немесе басқа психикалық денсаулық маманына жүгінген дұрыс.

– Балада суицидтік мінез-құлық белгілері байқалса, ата-ана не істеу керек?

– Егер балаңыздан суицидтік мінез-құлық байқасаңыз, онда шұғыл шара қабылдауға кеңес беремін. Баламен көп уақыт өткізіп, жалғыз емес екенін сезіндіріп, шығармашылық қызығушылығын арттырудың пайдасы көп. Сол бойынша спорт немесе өнер бағытына бұрып, өмірге деген қызығушылығын арттыру керек. Сондай-ақ медициналық көмек көрсету маңызды. Дәрігерлер мен терапевтердің кеңесін тыңдаңыз және орындаңыз. Балаңызға тағайындалған дәрі-дәрмек пен терапия сеансын орындауға көмектесіңіз. Өзіңізге қолдау көрсетіңіз, өйткені суицидтік мінез-құлық бар балаға күтім жасау өте қиын.

Нұрлат БАЙГЕНЖЕ

ҚАРЖЫ ПИРАМИДАСЫНЫҢ ҚҰРЫҒЫНАН САҚТАН!

Қаржы пирамидасымен күресте Астана қаласы бойынша Экономикалық тергеп-тексеру департаменті жүйелі жұмыс жүргізеді. Жалпы бұл департамент – қылмыс жолымен алынған кірістерді заңдас-тыруға және қылмыстық құқық бұзушылықтың алдын алу, анықтау, жолын кесу, ашу және тергеп-тексеру жөніндегі функцияларды орындауға уәкілетті орган. Департамент өкілі Айнұр ХАМЗАЕВА халықты алдап, қаржы пирамидасының қармағына түсіретін сондай ұйымдардың қитұрқы әрекеттері мен тәсілдері туралы айтып берді.

– Айнұр ханым, бүгінде интернетте тез ақша табу мүмкіндігі жиі айтылатын болды, мұндай оңай олжа туралы тіпті адамдар жақын таныстарынан да естіп жатады. Бірақ оңай ақша адамға береке бере ме, бұл әлде қарапайым жандар үшін құрылатын тұзақ па? Қаржы пирамидасының қандай негізгі белгілерін атап өтуге болады?

– Жалпы олардың құрығына бүгінде халықтың басым бөлігінің түсіп қалу қаупі басым. Ал белгілеріне келсек, біріншіден, ірі көлемде қолма-қол ақша салуға үгіттеу, екіншіден, инвестиция ретінде салынған капиталды өте жоғары пайызбен қайтарып алуға уәде беру, үшіншіден, ақшаңызды қайтару үшін таныстарыңызды тарту керек екені, тағы бір сипаты – жобаның ноу-хау ретінде ұсынылуы. Сонымен қатар әлеуметтік желілерде тартымды жарнамамен, түрлі таныстырылым арқылы берілуі және келісімшартта ешқандай жауапкершіліктің жазылмауы да бір белгісіне жатады. Компания шегіне қаржы ұйымдарының, несие бюрокларының, «Қарызға қарсы» бағдарламалардың, қаржы қызметтері орталықтарының атын жамылып, жасырын әрекет етуі мүмкін. Сондай-ақ ақшаны қолма-қол қабылдайды немесе интернет-төлемдердің түрлі жүйесін, компанияның банктегі есептік арнайы шотын пайдаланбай аударым жасау жолын қолданады. Азаматтардан ақша тартуда Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігінің лицензиясы болмайды.

– Қаржы пирамидасы қандай қызмет түрлері немесе қандай бизнестерді бетке ұстап, жасырын әрекет етеді?

– Олар желідегі маркетинг, онлайн-ойын, туристік қызмет, сонымен қатар инвестиция жобасына ақша салу сияқты бизнес түрлерін қалқан етіп алып жұмыс жүргізуі мүмкін. Қаржы пирамидасын құрушылар өте тез әрекет етеді, әлеуметтік желілерде агрессивті және адамдардың көңілін тез

аулайтын жарнамалар таратады, жылдам баюдың жолын ұсынып, төбеңнен алтын жаудыруға уәде береді. Адамдардың ашкөздік және қолын қимылдатпай көп ақша табуға құмарлық қалауын тиімді пайдаланады. Қаржы пирамидасында «Инвестицияны бүгін сал!», «Ақша табуға асық!», «Мүмкіндігінді жіберіп алма!» деген ұрандар жиі қолданылады. Ал негізі бұл – қарапайым психологиялық манипуляция.

– Олардың арам пиғылды айла-шарғысына түсіп, «құрбандарына» айналмау үшін қандай кеңес бересіз?

– Әрине, алдымен қаржы пирамидасының жоғарыда аталған белгілерін білу маңызды. Маңдай теріңізбен тапқан ақшаңызды «құмға сіңген судай» етіп олардың қалтасына салып бермес бұрын оның барлық қаупі мен тәуекелін әбден таразыға салып, екшеп, ойлап-ойлап барып әрекет етіңіз. Әсіресе егер сізді кез келген бір жерге ақша салуға табанды түрде шақырып, үгіттейтін болса, бұл аса қауіпті, ондай қадамнан секем алып, өте сақ болу керек. Астана қаласы бойынша Экономикалық тергеп-тексеру департаменті азаматтарды тез ақша табу жолындағы осындай алдамшы ұйымдардың қызықтыруына сеніп қалмауға кеңес етеді. Алдымен Қаржы мониторингі жөніндегі агенттік жасап шығарған Telegram-бот Вага, Пирамида арқылы сізді өзіне тартқан қаржы компаниясы туралы деректерді тексеріп, оның қаржы пирамидасына жататынын немесе жаппайтынын анықтап алыңыз. Егер сондай қаржы пирамидасы немесе сіздің жақындарыңыз бен таныстарыңыз кірген соған ұқсас ұйымдармен ұшырасып қалсаңыз, бірден Астана қаласы бойынша Экономикалық тергеп-тексеру департаментінің **8 (7172) 70-84-79 (ішкі нөмір: 21384)** сенім телефонына қоңырау шалуыңызды сұраймыз!

Рахман РАХМЕТОВА

Таңатар
ТӨЛЕУҒАЛИЕВ

САУСАҚ ІЗІН АЛУ – УАҚЫТ ТАЛАБЫ

Астана қаласының тұрғыны Ердаулет Айшықов қала орталығынан үш бөлмелі үй сатып алып, оған жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін көршілес Өзбекстаннан үш құрылысшыны жалдайды. Заң бойынша олар бір ай үй иесінің мекенжайында қонақ ретінде тіркеліп тұрады.

Әне-міне дегенше мерзімді бір ай уақыт та өте шығып, енді келген жалдамалы жұмысшылар жұмыстарын одан әрі жалғастыру үшін саусақ іздерін тапсырып, салық төлеп, елде болу мерзімін ұзартуға міндеттеледі. Міне, осы жерде ши шығады. «Бақсақ, бақа екен» дегендей, үш жұмысшының біреуі бұрын өз елі аумағында қылмыс жасап, бой тасалап жүрген сабаз болып шығады.

Бұл жерде ең бастысы, дактилоскопиялық тексерудің қылмыстың алдын алуға пайдасының тигені болып отыр. Мұндай тексеріс жүріп, мәселе дер кезінде анықталмағанда ол адам не бүлдірерін (құдай сақтасын) кім білсін?

ҚАРЖЫ ҚОЛБАЙЛАУ БОЛМАСА...

Елімізде саусақты дактилоскопиялау әр азамат үшін міндетті болатыны жөнінде біраздан бері айтылып келеді. Қазір көп адам ХҚКО-ға (Халыққа қызмет көрсету орталығына) барып, паспорттары мен жеке басын куәландыратын басқа да құжаттарын жаңартуды ойлап жүр.

Неге десеңіз, «алдағы 2024 жылдың қаңтар айынан бастап Қазақстанда барлық азаматтардан саусақ таңбалары алынады екен» деген хабар әлеуметтік желілерді кеулеп кетті. Біреулер: «ДНК алынады екен? «Чип тағады екен» деген желсөзді де қоздата түсуде. Ал шындығында, дүрлігетін дәнеңе де жоқ болып шықты.

Астана қаласы Алматы ауданы Көші-қон басқармасының бас маманы Данияр Бауыржанұлының айтуынша, жаңа жылдан бастап бұл бағытта өзгерістер болатыны рас көрінеді. «Алайда «саусақ іздерін алу» деген сөзге аса мән беру керек» дейді ол. Қазір Қазнеттегі кейбір ақпараттарды оқып отырсаң, «әр азаматты бір жерге бір-бірден шақырып алып, уақытша ұстау абақтысындағы сияқты бүкіл саусақ іздерін алып шығады-мыс». Жоқ, мүлде олай емес. Бұл жай ғана азаматтарды – дактилоскопиялық тіркеу. Жаңа цифрлық технологияның көмегімен арнаулы сканер арқылы саусақ ізін алу.

Мұның бірегейлігі әлем бойынша дәлелденген. Тіпті ДНК-сы бірдей болуы мүмкін егіздердің саусақ іздері ешқашан бір-біріне ұқсамаған. Сондықтан саусақ таңбасы әр адамда әртүрлі болатыны қазір ғылыми негізделіп отыр.

«Мен осы мәселеде адамдардың үнемі жел сөзді шарша үрлеп, жұртты дүрліктіретініне түсінбеймін. Бұл заман талабы ғой. Қазір – әлем цифрлық технологияға дендеп жүгінген заман. Осы жетістіктерден еліміз де кенже қалмауы тиіс. Сондықтан Мемлекет басшысының пәрменімен

«Дактилоскопиялық және геномдық тіркеу туралы» заң 2021 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енді. Әрі ол күнделікті өмірде қажеттілікке қарай қолданылып та жүр. Ал енді оны іс жүзінде жаппай қолдануға қаржы тапшылығы қолбайлау болып, үнемі кейінге шегеріліп келе жатқанын да мойындау керек.

Заңның өзектілігі, ең алдымен, қауіпсіздік мәселесінде жатыр. Мұнда атап көрсетілгендей, біз сол арқылы Қазақстанды цифрландыруды дамытудың келесі қадамын жасаймыз. Сол арқылы қауіпсіздікті арттыра отырып, көптеген үдерісті айтарлықтай оңтайландырамыз. Атап айтқанда, жеке тұлғаларды биометриялық сәйкестендіруді жетілдіріп, заңсыз құжаттандыру фактілерін жоюға мүмкіндік туғызамыз. Құжаттарды қолдан жасаудан, ал олардың иелерін алаяқтық және басқа да қылмыстық әрекеттерден қорғауға жағдай жасаймыз. Негізінен, саусақ ізін тіркеу Қазақстан Республикасы азаматтарының басқа мемлекеттердің мемлекеттік шекарасынан өту тәртібін жеңілдетуді көздейді» деді маман.

Сондай-ақ мұндай интеграцияның күнделікті өмірде де, жазатайым оқиғалар кезінде де, оның ішінде техногендік және табиғи жағдай-

лар кезінде де адамның жеке басын куәландыратын құжаттарды қалпына келтіруді жылдамдатуға септігі көп екені дәлелденген.

УАҚЫТ ТА, МҮМКІНДІК ТЕ БАР

Саусақ іздерін алудың түпкі мақсатын азаматтар түсінуі керек. Бұл тұрғыдағы үгіт-насихат, түсінік жұмыстары үздіксіз жүргізіліп келеді. Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Көші-қон комитеті қызметінің аға инспекторы Нұржан Жаңабаев осы мәселе төңірегінде бірнеше брифинг өткізді. Оның айтуынша, алдағы уақытта саусақ іздері деректері республиканың әр азаматының биометрикалық төлқұжаттары мен жеке куәліктерінде тұратын болады. Бұдан былай азамат жаңа биометрикалық төлқұжат – жеке куәлік немесе жаңа паспорт алған кезде чиппен бірге саусақ іздері бейнеленеді.

«12 жасқа дейінгі балалардан саусақ ізі алынбайды. Алдағы жаңа жылдан бастап 12 жас пен 16 жас аралығындағы жеткіншектер ерікті түрде, ал 16 жастан бастап міндетті түрде саусақ іздерін тіркеу талап етіледі. Алайда бұл жаппай құжат ауыстыру керек

деген сөз емес. Қолда бар құжаттарың белгіленген мерзімі өткенше жарамды болады. Тағы да қайталап айтамыз, саусақ ізін алу міндетті, алайда ол ХҚКО-да таңертеңнен кешке дейін кезекте тұрып, дүрбелең туғызу деген сөз емес. Әркім өзінің мүмкіндігіне, уақытына қарай рәсімдесе жетіп жатыр.

Тұжырымдама бойынша, барлық қазақстандықтар мен Қазақстанда тұрақты тұратын, оның ішінде еліміздің мемлекеттік шекарасын кесіп өтетін шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардан саусақ ізі қазірден бастап алынатынын еске салғым келеді» деді аға инспектор.

Біз жоғарыда сөз еткен заңда тек саусақ ізін алу ғана емес, геномдық тіркеу туралы да анық айтылған. Біріншіден, геномдық тіркеу деген не? Оны көпшілік адам түсіне бермейді. Геномдық ақпарат – адамның дезоксирибонуклеин қышқылының нақты кодталған мәліметі. Екінші сөзбен айтқанда, бұл – ДНК сынағы.

Бүгінгі еліміз цифрлық қызмет жүйесіне көшіп жатқан кезде саусақ іздерін алу заманауи электронды жүргізіліп, кодталған түрде сақталады. Бұл дегеніміз, мәліметтер базасында саусақ ізін тек сандық моделі және бірегей идентификатор болады. Онда

дербес деректер, адамның аты-жөні және ЖСН-і (ИИН) көрсетілмейді. Жүйені иесіздендіру автоматты түрде жүреді. Әрі алынған биометриялық деректердің сақталуы мен оларды пайдалануға ҚР ІІМ жауапты болады.

Кейінгі кезде заңды толық іске асыру үшін мемлекет 20 млрд теңге қаржы бөліп отырғаны айтылуда. Бұл қаражат серверлік, лицензиялық-бағдарламалық қамтамасыз ету, аппараттық кешендерді жабдықтау, дактосканерлер алу, қызметкерлерді оқыту және тағы басқа мақсаттарға жұмсалмақ.

ШЕТЕЛ ТӘЖІРИБЕСІ ЗЕРТТЕЛДІ

«Мұны бізде пайдалану әлі ертерек емес пе?» деген сауалдар да қойылып жатады. Дактилоскопиялық және геномдық тіркеу заңын әзірлеу барысында ҚР Ішкі істер министрлігі әлемнің көптеген елінің тәжірибесін зерттеген. Сонда анықталғаны: 2002 жылдан бері дүниежүзінің 70-тен астам мемлекеті, ал 2010 жылдан бері Алмания, Түркия, Қытай, Өзбекстан, Үндістан, Франция, Бельгия Біріккен Араб Әмірліктері сияқты 124 елі биометриялық тіркеуді (саусақ іздері, көздің нұрлы қабығы, адам бетінің екі өлшемді және үш өлшемді кескіні, ДНҚ қолтаңба) пайдаланып келеді. Оның үстіне алдағы уақытта ІСАО ұсынымына сәйкес жол жүру құжаттарында азаматтың кемінде екі биометриялық деректері болуға тиіс – бұл түрлі-түсті цифрлық фотосурет және саусақ іздері. Бұл азаматтың жеке басын анықтау және растау мақсатында жүргізіледі. Жеке басын куәландыратын құжаттарға саусақ іздерін енгізу азаматтың құқықтары мен дербес деректерін қорғауға нақты мүмкіндік береді деп түсіндіреді мамандар.

Соңғы уақытта осы салаға жауапты құзырлы министрлік қауіпсіздік шараларына аса мән беріп отыр. Деректерді рұқсатсыз кіруден қорғауға мүмкіндік беретін мәліметтер базасын цифрлауды жүзеге асырды. Енді қаскөйлер цифрлық іздерді ешуақытта «тіріге» айналдыра алмайды. Сандық түрде сақталған саусақ іздерін заттарға түсіру мүмкін емес.

Сонымен саусақ ізін алу елімізде қолға алына бастады. Қазір шетелге шығатын азаматтарға виза алу үшін саусақ іздерін тапсыру міндеттеледі. Соның аясында елде түрлі қылмыстарды, соның ішінде ауыр және аса ауыр қылмыстарды ашу мүмкін болып отыр. Осы тұрғыда заңның қабылдануы терроризм қаупінің алдын алу үшін де қажет. Бұл арқылы елімізге жасырын келген лаңкестер болса, оның биометриялық мәліметтерін халықаралық ұйымдарға сұрау салып, салыстырады. Қысқасы, дактилоскопиялық тіркеу заман талабы болып тұр. Оның пайдасы тұстары мол екенін мамандар дәлелдеп бағуда.

ЦИФРЛЫҚ ЖҮЙЕГЕ КӨШІП ЖАТЫР

Елімізде 200-ден астам архив орталығы жұмыс істейді. Сол жерлерде жиналған миллиондаған құжатпен бүгінгідей цифрлық үрдіс дамыған заманда кез келген адам үйден шықпай-ақ танысуға мүмкіндік бар. Сол мақсатта бүгінгі архив құжаттары цифрлы форматқа көшіріліп жатыр. Ол қандай құжаттар? Қазақстандықтар архивтен қандай материалдарды онлайн түрде ала алады? Қалалық архивтегі реставрация жасалған құжаттар 50-100 жыл сақтала ма? Осыны анықтау мақсатында тілшіміз Астанадағы мемлекеттік архивте болып қайтты.

Бүгінгі таңда архив алдында тұрған маңызды міндеттің бірі – архив материалдарын сандық жүйеге көшіру. Осы бағытта қаладағы Мемлекеттік архив жоғары жылдамдықта цифрлық көшірмелерді жасауға қауқары жететін заманауи сканерлеу жабдығын пайдаланады.

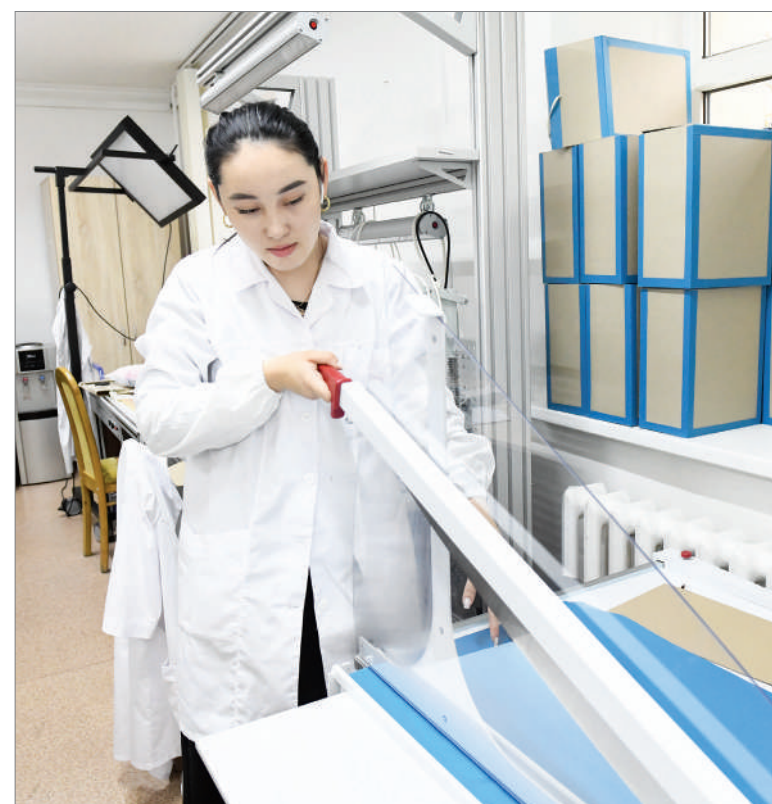
– Архив жалпы көлемі 404458 сақтау бірлігі бар 742 қордың сақталуын қамтамасыз етеді. Мұнда басқару құжаттамасы, жеке адамға қатысты құжаттар, тарихи, ғылыми-техникалық құжаттар, ғылыми-техникалық

құжаттар (схемалар, әзірлемелер), фотоқұжаттар және т. б. құжаттарды сандық форматқа ауыстыру арнайы бекітілген жоспармен жүзеге асып жатыр. Бірінші кезекте біз өте құнды материалдардан бастадық. Олардың қатарында жеке басқа қатысты қалпына келтіретін құжаттар бар. Сол бойынша азаматтардан сұрау көп түседі, – деді Астана қаласы мемлекеттік архиві директорының орынбасары Жангелді Бимолдин.

Осы уақытқа дейін архив қызметкерлері 5 миллионнан

астам парақты цифрландырды. Жангелді Бержанұлының айтуынша, істердің өзектілігі мен басымдығына қарай дербес цифрлау кестесі әзірленген. Әуелі сұрау жиі келіп түсетін құжаттар сандық форматқа көшіріледі. Кейін тарихи аса құнды құжаттар электронды нұсқаға ауыстырылады. Сондай-ақ архив жеке және заңды тұлғалардың сұрауы бойынша құжаттарды цифрлайды.

Жалпы қалалық архив тарихы 1915 жылдан басталады. Бұл жерде адамдардың туғаны, қай-

тыс болғаны жайында мәлімет сақталған. Қалалық архивтен Астананың қоғамдық-саяси, мәдени өмірінің маңызды аспектілерінен хабар беретін тарихи оқиғалар, қоғам және мемлекет қайраткерлерінің өмірі жайында құжаттарды табуға болады.

– Архивке көбіне зейнетке құжатын дайындап жатқандар арнайы сұрау бойынша келеді. Олар кезінде еңбек еткен мекеменің салғырттығынан жоғалған құжаттарын осы жерден табады. Кезінде осында білім алған азаматтар оқыған, тұрған жер-

лерінің құжатын сұратады, – деді басшы орынбасары.

Архивтегі миллиондаған құжат арнайы температурада сақталады. Ал жыртылған қағаздар қалпына келтіріліп отырады.

Реставратор Айгүл Бағдаулетова құжатты қайта қалпына келтіру жұмысы оңай емес екенін айтты. Маман мекемедегі реставрация аппараттарының көмегімен ескі және жыртылған қағаздарды қалпына келтіреді және көшірмесін жасайды.

– Зертханаға мұрағаттан ескі әрі бүлінген материалдар келеді. Қағазда зиянды элементтер болады. Сондықтан біз әуелі құжаттарға дезинфекция жасаймыз. Құжаттардың әр парағын шаң-тозаңнан тазартамыз. Ол арнайы аппарат арқылы жүзеге асады. Кей құжаттардың элементтері жетіспей жатады я болмаса жыртық болады. Соларды қалпына келтіру үшін арнайы жапон қағазын қолданамыз, – деді реставратор.

Маманның айтуынша, реставрация жасалған құжаттар 50-100 жыл сақталады.

Сәбиана КӘКІМЖАН

№131 (4564) 04/11/2023 Сенбі

**АСТАНА ҚАЛАСЫ
ӘКІМІНІҢ ШЕШІМІ**

Астана қаласы 24.10.2023 №01-20

«АСТАНА ҚАЛАСЫ БОЙЫНША САЙЛАУ УЧАСКЕЛЕРІНІҢ ШЕКАРАЛАРЫ ТУРАЛЫ» АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМІНІҢ 2018 ЖЫЛҒЫ 13 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ № 01-21 ШЕШІМІНЕ ӨЗГЕРІСТЕР МЕН ТОЛЫҚТЫРУ ЕНГІЗУ ТУРАЛЫ**ШЕШІТІ:**

1. «Астана қаласы бойынша сайлау учаскелерінің шекаралары туралы» Астана қаласы әкімінің 2018 жылғы 13 желтоқсандағы № 01-21 шешіміне (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 1193 болып тіркелген) мынадай өзгерістер мен толықтыру енгізілсін:

көрсетілген шешімнің тақырыбы жаңа редакцияда жазылсын:

«Астана қаласы бойынша сайлау учаскелерінің шекараларын құру туралы»;

көрсетілген шешімге 1, 3-қосымшалар осы шешімге 1, 2-қосымшаларға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын;

көрсетілген шешімнің 1-тармағы осы шешімге 3-қосымшаға сәйкес

6-қосымшамен толықтырылсын.

2. «Астана қаласы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесінің басшысы Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы шешімнің Астана қаласының Әділет департаментінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы шешімді ресми жарияланғаннан кейін оның Астана қаласы әкімдігінің интернет-ресурсында орналастырылуын қамтамасыз етсін.

3. Осы шешімнің орындалуын бақылау «Астана қаласы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесінің басшысы Д.З. Ешкеевке жүктелсін.

4. Осы шешім алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Ж. ҚАСЫМБЕК**Әкім**

Келісілді

Астана қаласы Қалалық сайлау комиссиясының төрайымы Б. Бектемісова 2023 жылғы « 24 » қазандағы

Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 1360-01 болып тіркелген

Астана қаласы әкімінің 2023 жылғы 24 қазандағы № 01-20 шешіміне 1-қосымша

Астана қаласы әкімінің 2018 жылғы 13 желтоқсандағы № 01-21 шешіміне 1-қосымша

**АСТАНА ҚАЛАСЫ «АЛМАТЫ» АУДАНЫ
САЙЛАУ УЧАСКЕЛЕРІНІҢ ШЕКАРАЛАРЫ****№ 1 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**

(ОРТАЛЫҒЫ – «Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КОММЕРЦИАЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, ҚАЖЫМҰҚАН КӨШЕСІ, №13)

Шекарасы: Абылай хан даңғылы, № 2, 2А, 4/2, 4/4, 6/1, 6/2, 6/3, 6/4, 6/5, 12/2, 14/1, 14/2 үйлер, Қажымұқан көшесі, № 15 үй.

№ 2 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КОММЕРЦИАЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, СТУДЕНТТЕР ҮЙІ, М. ЖҰМАБАЕВ ДАҒҒЫЛЫ, № 14)

Шекарасы: М. Жұмабаев даңғылы, № 11, 12, 12А, 12/1, 14, 16, 16/1, 16/2, 16/3, 18 үйлер, Ж. Жирентаев көшесі, № 10 үй, А. Петров көшесі, № 26, 26/1, 28/1, 32/1, 32/2 үйлер.

№ 3 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КОММЕРЦИАЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, СТУДЕНТТЕР ҮЙІ, М. ЖҰМАБАЕВ ДАҒҒЫЛЫ, № 14/1)

Шекарасы: Абылай хан даңғылы, № 16, 16/1, 18, 20, 20А, 20Б, 23, 24, 25, 25/1, 25/2, 26, 26/1, 27/1 үйлер, М. Жұмабаев даңғылы, № 2, 4, 4/2, 4Б, 6, 14/1 үйлер.

№ 4 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ҚОҒАМДЫҚ ТАМАҚТАНДЫРУ ЖӘНЕ СЕРВИС КОЛЛЕДЖІ» МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ, Б. МАЙЛИН КӨШЕСІ, №12)

Шекарасы: Б. Майлин көшесінен М. Жұмабаев даңғылының тақ сандар жағымен Б. Момышұлы даңғылына дейін, Б. Момышұлы даңғылының тақ сандар жағымен Қ. Сәтбаев көшесіне дейін көшесінің жұп сандар жағымен Қ. Сәтбаев, Б. Майлин көшесіне дейін, Б. Майлин көшесінің жұп сандар жағымен, Қосбасар орамындағы № 2, 2А үйлерді, Манатау көшесіндегі № 2, 2/1, 4, 4/1 үйлерді, Қ. Сәтбаев көшесіндегі № 16/1, 16/2, 16/3, 18 үйлерді, Б. Майлин көшесіндегі № 16/2, 16/3, 16/8, 16/9, 16/11 үйлерді қоспағанда, М. Жұмабаев даңғылына дейін.

№ 5 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ҚОҒАМДЫҚ ТАМАҚТАНДЫРУ ЖӘНЕ СЕРВИС КОЛЛЕДЖІ» МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ, Б. МАЙЛИН КӨШЕСІ, №12)

Шекарасы: Б. Майлин көшесі, № 14 үй, Қ. Сәтбаев көшесі, № 19, 19/1, 21, 23, 23/1, 23/2, 25, 29/1 үйлер.

№ 6 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ҚОҒАМДЫҚ ТАМАҚТАНДЫРУ ЖӘНЕ СЕРВИС КОЛЛЕДЖІ» МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ, Б. МАЙЛИН КӨШЕСІ, №12)

Шекарасы: Б. Майлин көшесі, № 8 үй, Тәуелсіздік даңғылы, № 34/10 үй, Б. Момышұлы даңғылы, № 13А, 13/1, 13/2, 13/3, 15А, 15/2, 15/3, 17, 17/2, 19, 19/1, 19/2 үйлер.

№ 7 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 28 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, А. ПЕТРОВ КӨШЕСІ, № 8)

Шекарасы: Қажымұқан көшесі, № 2, 4 үйлер, Тәуелсіздік даңғылы, № 4/1, 4/3, 6/1, 6/2, 6/3, 8, 12, 12/1, 12/2, 14, 14/1, 14/2 үйлер, А. Петров көшесі, № 2, 2/1, 4, 10, 10/1 үйлер.

№ 8 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 28 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, А. ПЕТРОВ КӨШЕСІ, № 8)

Шекарасы: А. Петров көшесі, № 5, 5/2, 7, 7/1, 9, 12, 12/1, 12/2, 12/3, 14, 14/1, 14/2, 14/3, 16, 16/2, 16/3 үйлер, күйші Дина көшесі, № 3/1, 7 үйлер.

№ 9 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№10 БАЛАЛАР МЕН ЖАСӨСПІРІМДЕРДІҢ ШАЙБАЛЫ ХОККЕЙДЕН МАМАҢДАҢДЫРЫЛҒАН СПОРТ МЕКТЕБІ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ҚАЖЫМҰҚАН КӨШЕСІ, №9)

Шекарасы: Қажымұқан көшесі, № 6, 6/1, 8, 8/1, 10/1, 12, 12А, 12Б, 12В үйлер, Қ. Сәтбаев көшесі, № 1, 1/1, 4, 4/1, 6 үйлер, А. Петров көшесі, № 1, 1/1, 3 үйлер.

№ 10 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 30 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, А. ПЕТРОВ КӨШЕСІ, № 1)

Шекарасы: Қ.Сәтбаев көшесі, № 3, 3/1, 5, 7, 7/1, 8, 9, 10 үйлер, А.Петров көшесі, № 5/3, 17, 17/1, 19, 19/1, 21/2, 21/3 үйлер.

№ 11 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№30 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, А. ПЕТРОВ КӨШЕСІ, №1)

Шекарасы: Қ. Сәтбаев көшесі, № 9/1, 11, 11/1, 11/2, 11/3, 11/4, 11/5, 13, 13/3, 15 үйлер, А. Петров көшесі, № 9/1, 13, 16/1, 18/1, 20 үйлер, күйші Дина көшесі, № 11/1, 13, 15 үйлер.

№ 12 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 22 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, Ж. ЖИРЕНТАЕВ КӨШЕСІ, №16)

Шекарасы: Қажымұқан көшесі, № 22/1, 26, 28 үйлер, Ж. Жирентаев көшесі, № 9, 13, 14, 20, 20/1 үйлер, М. Жұмабаев даңғылы, № 1, 3, 3/1, 5 үйлер, А. Петров көшесі, № 23/2 үй.

№ 13 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 22 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, Ж. ЖИРЕНТАЕВ КӨШЕСІ, №16)

Шекарасы: М. Жұмабаев даңғылы, № 5/1, 5/2, 7, 7/1, 9, 9/1, 9/2 үйлер, А.Петров көшесі, № 23, 23/1, 30/1, 31/1, 32 үйлер.

№ 14 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «ЕУРАЗИЯ ГУМАНИТАРЛЫҚ ИНСТИТУТЫ» ЖОҒАРЫ БІЛІМ БЕРУ МЕКЕМЕСІ, М.ЖҰМАБАЕВ ДАҒҒЫЛЫ, №4А)

Шекарасы: Абылай хан даңғылы, № 28, 29/1, 30, 32/1, 32/2, 36, 36а, 38 үйлер, күйші Дина көшесі, № 31, 33 үйлер, М. Жұмабаев даңғылы, № 16/4, 18/1 үйлер, М. Төлебаев көшесі, № 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19 үйлер, VIP-қалашық, № 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 28, 36, 37 үйлер.

№ 15 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «АСТАНА ХАЛЫҚАРАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КОЛЛЕДЖІ» ЖАУАПҚЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ. ЖАНСУГІРҰЛЫ КӨШЕСІ, № 4)

Шекарасы: Абылай хан даңғылы, № 11/3, 11/4 үйлер, Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, № 2, 2А, 2/1, 2/2, 2/4, 2/6, 2/7, 4, 4/3, 4/4 үйлер.

№ 16 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «АСТАНА ХАЛЫҚАРАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІНІҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ КОЛЛЕДЖІ» ЖАУАПҚЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ І. ЖАНСУГІРҰЛЫ КӨШЕСІ, № 4)

Шекарасы: Абылай хан даңғылы, № 3, 3/1, 4, 5А, 5/1, 5/2, 5/3, 6, 9, 9/1, 9/2, 10, 11, 11/1, 11/2, 12, 12/1, 14 үйлер.

№ 17 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 32 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, АБЫЛАЙ ХАН ДАҒҒЫЛЫ, №25/3)

Шекарасы: Абылай хан даңғылы, № 17, 17А, 17/1, 19, 19/1, 19/2, 19/3, 19/4, 21 үйлер, І. Жансүгірұлы көшесі, № 4/1, 4/2, 4/3, 4/4, 6/1, 6/2, 8/3, 10, 10/1, 10/2 үйлер, Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, № 8, 10, 12, 14, 16, 18 үйлер.

№ 18 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 32 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, АБЫЛАЙ ХАН ДАҒҒЫЛЫ, № 25/3)

Шекарасы: Манас көшесінен Ш. Құдайбердіұлы даңғылының тақ сандар жағымен Есіл өзенінің жағалауына дейін, Есіл өзенінің жағалауы бойымен темір жолға дейін, темір жол бойымен Манас көшесіне дейін, Манас көшесінің тақ сандар жағымен, Манас көшесі бойындағы № 13, 13/1, 13/2, 15 үйлерді және Ш. Құдайбердіұлы даңғылына дейін № 20, 22, 22/1, 24, 24/1 бойындағы үйлерді қоса алғанда, Ш. Құдайбердіұлы даңғылына дейін.

№ 19 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «СЫРБАЙ МӘУЛЕНОВ АТЫНДАҒЫ № 37 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, КҮЙШІ ДИНА КӨШЕСІ, № 44/3)

Шекарасы: Манас көшесі, № 22/1, 22/2 үйлер, Қ. Рысқұлбеков көшесі, № 27/3, 29, 29А, 31/1 үйлер, Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, № 17/6 үй.

№ 20 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «СЫРБАЙ МӘУЛЕНОВ АТЫНДАҒЫ № 37 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, КҮЙШІ ДИНА КӨШЕСІ, № 44/3)

Шекарасы: Қ. Рысқұлбеков көшесі, № 11/2, 11/3, 17, 19 үйлер, Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, № 30, 30/1, 32, 36, 36/1, 36/2, 36/3 үйлер, күйші Дина көшесі, № 46/3 үй.

№ 21 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «СЫРБАЙ МӘУЛЕНОВ АТЫНДАҒЫ № 37 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, КҮЙШІ ДИНА КӨШЕСІ, № 44/3)

Шекарасы: Абылай хан даңғылы, № 33, 35, 37, 37/1, 39, 41, 41/1, 41/2, 43, 43/1 үйлер күйші Дина көшесі, № 36, 36/1, 36/2, 36/3, 38, 40, 40/1, 42, 44, 44/1 үйлер.

№ 22 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 38 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, Ғ. МҮСІРЕПОВ КӨШЕСІ, №8/2)

Шекарасы: Абылай хан даңғылы, № 47, 49, 49/1, 49/2, 49/3, 51 үйлер, Ғ. Мүсірепов көшесі, № 1, 5, 5/1, 5/2, 7, 7/1 үйлер, Қ. Рысқұлбеков көшесі, № 2/1, 4/2, 4/3, 4/4 үйлер.

№ 23 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 38 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, Ғ. МҮСІРЕПОВ КӨШЕСІ, №8/2)

Шекарасы: Ғ. Мүсірепов көшесі, № 2, 2/1, 2/2, 4, 6, 6/1, 6/2, 7/3, 9, 10, 10/2, 10/3, 12, 14, 14/1 үйлер, Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, № 40, 42, 44, 46 үйлер, Абылай хан даңғылы, № 55/1 үй.

№ 24 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 38 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, Ғ. МҮСІРЕПОВ КӨШЕСІ, №8/2)

Шекарасы Абылай хан даңғылы, № 55, 57, 57/1, 57/2, 59, 59/1 үйлер, Ғ. Мұстафин көшесі, № 1, 1/1, 1/2, 1/3, 3, 3/1, 3/2, 3/3, 5, 5/1, 7, 7/1, 7/2, 9 үйлер, Ғ. Мүсірепов көшесі, № 4/2, 6/3, 6/4 үйлер.

№ 25 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «БЕЙМБЕТ МАЙЛИН АТЫНДАҒЫ № 52 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, БУРАБАЙ КӨШЕСІ, №38)

Шекарасы: Ертіс көшесінен Қозыбасы көшесінің тақ сандар жағымен Бекарыс көшесіне дейін, Бекарыс көшесінің тақ сандар жағымен Ш. Құдайбердіұлы даңғылына дейін, Ш. Құдайбердіұлы даңғылының тақ сандар жағымен Ғ. Мұстафин көшесіне дейін, Ғ. Мұстафин көшесінің жұп сандар жағымен темір жол төсеміне дейін, темір жол төсемінен Ертіс көшесіне дейін, Ертіс көшесінің тақ сандар жағымен Қозыбасы көшесіне дейін.

№ 26 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 29 ОРТА МЕКТЕП» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ЖЕЛЕЗНОДРОЖНЫЙ ТҮРҒЫН АЛАБЫ, М. ГОРЬКИЙ КӨШЕСІ, №22)

Шекарасы «Астана - Қарағанды» тас жолынан В. Маяковский көшесімен

А377 көшеге дейін, А377 көшемен А336 көшеге дейін, А366 көшемен Әл-Фараби даңғылына дейін, Әл-Фараби даңғылымен А337 көшеге дейін, А337 көшемен Железнодорожный тұрғын алабының солтүстік шекарасына дейін, Железнодорожный тұрғын алабының солтүстік шекарасын бойлай айналма жолға дейін, № 101 разъезді қоса алғанда, айналма жолмен «Астана - Қарағанды» тас жолына дейін.

№ 27 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ОҚУШЫЛАР САРАЙЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, ЖЕЛЕЗНОДРОЖНЫЙ ТҮРҒЫН АЛАБЫ, Ж. ЖАБАЕВ КӨШЕСІ, №14)

Шекарасы: «Астана - Қарағанды» тас жолынан В. Маяковский көшесімен А377 көшеге дейін, А377 көшемен А336 көшеге дейін, А366 көшемен Әл-Фараби даңғылына дейін, Әл-Фараби даңғылымен А337 көшеге дейін, Железнодорожный тұрғын алабының солтүстік шекарасы бойымен Қобда орамына дейін, № 68665 әскери бөлімді қоса алғанда, Қобда орамының жұп сандар жағымен «Астана-Қарағанды» тас жолына дейін.

№ 28 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 13 ОРТА МЕКТЕП» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ПРОМЫШЛЕННЫЙ ТҮРҒЫН АЛАБЫ, ШАЛКӨДЕ КӨШЕСІ, №5)

Шекарасы: Көкжелек көшесінен Бұлбұл көшесінің тақ сандар жағымен Ө. Жәнібек көшесіне дейін, Ө. Жәнібек көшесінің жұп сандар жағымен Н.Ахметбеков көшесіне дейін, Н. Ахметбеков көшесінің тақ сандар жағымен Қордай көшесіне дейін, Қордай көшесінің жұп сандар жағымен Айнакөл көшесіне дейін, Айнакөл көшесінің жұп сандар жағымен М.Төлебаев көшесіне дейін, М. Төлебаев көшесінің тақ сандар жағымен К

№131 (4564) 04/11/2023 Сенбі

№ 40 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «МҮСТАФА ШОҚАЙ АТЫНДАҒЫ № 51 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, ҚАРАӨТКЕЛ ТҮРҒЫН АЛАБЫ, АМАНАТ КӨШЕСІ, № 5)**

Шекарасы: Обаған көшесінен М. Жұмабаев даңғылының тақ сандар жағымен Сұлутөбе көшесіне дейін, Сұлутөбе көшесінің тақ сандар жағымен Қордай көшесіне дейін, Қордай көшесінің тақ сандар жағымен М. Төлебаев көшесіне дейін, М. Төлебаев көшесінің тақ сандар жағымен Б. Майлин көшесіне дейін, Б. Майлин көшесінің тақ сандар жағымен М. Жұмабаев даңғылына дейін, күйші Дина көшесінің бойындағы № 30, 30/1, 30А үйлерді және Б. Майлин көшесінің бойындағы № 31 үйді қоса алғанда, М. Жұмабаев даңғылынан жұп сандар жағымен Б. Момышұлы даңғылына дейін, Б. Момышұлы даңғылының жұп сандар жағымен Сырымбет көшесіне дейін, Сырымбет көшесінің жұп сандар жағымен Обаған көшесіне дейін, Обаған көшесінің жұп сандар жағымен М. Жұмабаев даңғылына дейін.

№ 41 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «МҮСТАФА ШОҚАЙ АТЫНДАҒЫ № 51 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, ҚАРАӨТКЕЛ ТҮРҒЫН АЛАБЫ, АМАНАТ КӨШЕСІ, № 5)**

Шекарасы: Қ. Сәтбаев көшесінен күйші Дина көшесінің жұп сандар жағымен М. Жұмабаев даңғылына дейін, М. Жұмабаев даңғылының тақ сандар жағымен Б. Майлин көшесіне дейін, Б. Майлин көшесінің тақ сандар жағымен Қ. Сәтбаев көшесіне дейін, Қ. Сәтбаев көшесінің жұп сандар жағымен, күйші Дина көшесінің бойындағы № 28, 28/1 үйлерді қоспағанда, Б. Майлин көшесінің бойындағы № 31 үйді және Қосбасар орамы бойындағы № 2, 2А үйлерді, Манатау көшесіндегі № 2, 2/1, 4, 4/1 үйлерді, Қ. Сәтбаев көшесіндегі № 16/1, 16/2, 16/3, 18 үйлерді, күйші Дина көшесіне дейін, Б. Майлин көшесіндегі № 16/2, 16/3, 16/8, 16/9, 16/11 үйлерді қоса алғанда.

№ 42 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «БАУЫРЖАН МОМЫШҰЛЫ АТЫНДАҒЫ № 53 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ҚАРҚАБАТ КӨШЕСІ, № 17)**

Шекарасы: Б. Момышұлы даңғылынан Қ. Сәтбаев көшесінің тақ сандар жағымен Қосалқа орамына дейін, Қосалқа орамының тақ сандар жағымен Аманат көшесіне дейін, Аманат көшесінің жұп сандар жағымен Б. Момышұлы даңғылына дейін, Б. Момышұлы даңғылының жұп сандар жағымен Қ. Сәтбаев көшесіне дейін.

№ 43 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «БАУЫРЖАН МОМЫШҰЛЫ АТЫНДАҒЫ № 53 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ҚАРҚАБАТ КӨШЕСІ, № 17)**

Шекарасы: Қосалқа орамынан Қ. Сәтбаев көшесінің жұп сандар жағымен Обаған көшесіне дейін, Обаған көшесінің жұп сандар жағымен Сырымбет көшесіне дейін, Сырымбет көшесінің тақ сандар жағымен Қосалқа орамына дейін, Қосалқа орамының жұп сандар жағымен Б. Момышұлы даңғылындағы № 16 үйді және Қ. Сәтбаев көшесіндегі № 31 үйді қоса алғанда, Қ. Сәтбаев көшесіне дейін.

№ 44 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «БАУЫРЖАН МОМЫШҰЛЫ АТЫНДАҒЫ № 53 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ҚАРҚАБАТ КӨШЕСІ, № 17)**

Шекарасы: Тәуелсіздік даңғылынан Қалба көшесінің тақ сандар жағымен Балбырауын көшесіне дейін, Балбырауын көшесінің тақ сандар жағымен Қарқабат көшесіне дейін, Қарқабат көшесінің тақ сандар жағымен Қ. Сәтбаев көшесіне дейін, Қ. Сәтбаев көшесінің тақ сандар жағымен Б. Момышұлы даңғылына дейін, Б. Момышұлы даңғылының жұп сандар жағымен Тәуелсіздік даңғылына дейін, Тәуелсіздік даңғылының жұп сандар жағымен, Қ. Сәтбаев көшесіндегі № 31 үйді қоспағанда, Қалба көшесіне дейін.

№ 45 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 64 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, Ғ. МҮСІРЕПОВ КӨШЕСІ, №15)**

Шекарасы: Ғ. Мұстафин көшесі, № 21/5, 21/6, 21/7 үйлер, Қ. Рысқұлбеков көшесі, № 16/1, 16/2 үйлер.

№ 46 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 64 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, Ғ. МҮСІРЕПОВ КӨШЕСІ, №15)**

Шекарасы: Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, № 25/1, 25/2, 29/1 үйлер.

№ 47 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 64 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, Ғ. МҮСІРЕПОВ КӨШЕСІ, №15)**

Шекарасы: Ғ. Мүсірепов көшесінен Ш. Құдайбердіұлы даңғылының тақ сандар жағымен Қ. Рысқұлбеков көшесіне дейін, Қ. Рысқұлбеков көшесінің жұп сандар жағымен темір жол төсеміне дейін, темір жол төсемінен Ғ. Мүсірепов көшесіне дейін, Ғ. Мүсірепов көшесінің тақ сандар жағымен, Қ. Рысқұлбеков көшесі бойындағы № 16/1, 16/2 үйлерді қоспағанда, Ш. Құдайбердіұлы даңғылына дейін.

№ 48 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ОРТАЛЫҚТАН-ДЫРЫЛҒАН КИТАПХАНАЛАР ЖҮЙЕСІ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, Ш. ҚҰДАЙБЕРДІҰЛЫ ДАҢҒЫЛЫ, №25/3)**

Шекарасы: Абылай хан даңғылы, № 45, 45А, 45Г, 45Е үйлер, Қ. Рысқұлбеков көшесі, № 1, 2, 2/2, 4, 4/1, 5, 6, 6А, 7, 7/1, 8, 8А, 8/1, 8/2, 8/3, 9, 11, 11/1, 13, 15 үйлер, Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, № 38 үй, Ғ. Мүсірепов көшесі, № 7/2 үй.

№ 49 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 63 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, ЛЕПСІ КӨШЕСІ, № 38)**

Шекарасы: Қобда орамынан М. Төлебаев көшесінің жұп сандар жағымен Қызылкөл орамына дейін, Қызылкөл орамы жұп сандар жағымен Абылай хан даңғылына дейін, Абылай хан даңғылының тақ сандар жағымен Ертіс көшесіне дейін, Ертіс көшесінің жұп сандар жағымен Ш. Құдайбердіұлы даңғылына дейін, Ш. Құдайбердіұлы даңғылының жұп сандар жағымен Р. Қошқарбаев даңғылына дейін, Р. Қошқарбаев даңғылының тақ сандар жағымен Р. Қошқарбаев даңғылы жағынан темір жол төсеміне дейін, темір жол төсемінен Қобда орамына дейін, Қобда орамының тақ сандар жағымен М. Төлебаев көшесіне дейін.

№ 50 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 63 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, ЛЕПСІ КӨШЕСІ, № 38)**

Шекарасы: Р. Қошқарбаев даңғылынан Ш. Құдайбердіұлы даңғылының тақ сандар жағымен Лепсі көшесіне дейін, Лепсі көшесінің жұп сандар жағымен темір жол төсеміне дейін, темір жол төсемінен Р. Қошқарбаев даңғылына дейін, Р. Қошқарбаев даңғылының жұп сандар жағымен Лепсі көшесіне дейін.

№ 51 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «NURORDA» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» МЕКЕМЕСІ, Қ. АМАНЖОЛОВ КӨШЕСІ, № 34)**

Шекарасы: Тәуелсіздік даңғылынан Қалба көшесінің жұп сандар жағымен Балбырауын көшесіне дейін, Балбырауын көшесінің жұп сандар жағымен Қарқабат көшесіне дейін, Қарқабат көшесінің тақ сандар жағымен Қ. Сәтбаев көшесіне дейін, Қ. Сәтбаев көшесінің тақ сандар жағымен Обаған көшесіне дейін, Обаған көшесінің жұп сандар жағымен М. Жұмабаев даңғылына дейін, М. Жұмабаев даңғылының тақ сандар жағымен Балқантау көшесіне дейін, Балқантау көшесінің тақ сандар жағымен Ақыртас көшесіне дейін, Ақыртас көшесінің тақ сандар жағымен Тәуелсіздік даңғылына дейін, Тәуелсіздік даңғылының жұп сандар жағымен Қалба көшесіне дейін.

№ 52 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 92 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, А351 КӨШЕСІ, №3)**

Шекарасы: Р. Қошқарбаев даңғылынан Тәуелсіздік даңғылының тақ сандар жағымен Ж. Нәжімеденов көшесіне дейін, Ж. Нәжімеденов көшесінің тақ сандар жағымен Ш. Қалдаяқов көшесіне дейін, Ш. Қалдаяқов көшесінің тақ сандар жағымен Есіл өзеніне дейін, Есіл өзенінің арнасы бойымен Р. Қошқарбаев даңғылына дейін, Р. Қошқарбаев даңғылының жұп сандар жағымен, А. Байтұрсынұлы көшесіндегі № 9 үйді және Р. Қошқарбаев даңғылындағы № 10 үйлерді қоспағанда, Тәуелсіздік даңғылына дейін.

№ 53 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ «№ 70 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, МАЙҚАЙЫН КӨШЕСІ, № 1)**

Шекарасы: Тәуелсіздік даңғылынан Б. Момышұлы даңғылының жұп сандар жағымен Р. Қошқарбаев даңғылына дейін, Р. Қошқарбаев даңғылының тақ сандар жағымен Тәуелсіздік даңғылына дейін, Тәуелсіздік даңғылының тақ сандар жағымен Б. Момышұлы даңғылына дейін.

№ 54 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ № 83 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, А. БАЙТҮРСЫНҰЛЫ КӨШЕСІ, № 35)**

Шекарасы: К. Әзірбаев көшесі, № 10, 12, 14, 14/1, 16 үйлер, А. Бөлекпаев көшесі, № 8, 9, 9/1 үйлер, Р. Қошқарбаев даңғылы, № 50/1 үй.

№ 55 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «NURORDA» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» МЕКЕМЕСІ, Қ. АМАНЖОЛОВ КӨШЕСІ, № 34)**

Шекарасы: Тәуелсіздік даңғылынан Ақыртас көшесінің жұп сандар жағымен Балқантау көшесіне дейін, Балқантау көшесінің жұп сандар жағымен М. Жұмабаев даңғылына дейін, М. Жұмабаев даңғылының тақ сандар жағымен Айнакөл көшесіне дейін, Айнакөл көшесінің тақ сандар жағымен С. Нұрмағамбетов көшесіне дейін, С. Нұрмағамбетов көшесінің бойымен Р. Қошқарбаев даңғылына дейін, Р. Қошқарбаев даңғылының жұп сандар жағымен Тәуелсіздік даңғылына дейін, Тәуелсіздік даңғылының жұп сандар жағымен, Айнакөл көшесінің бойындағы № 60/5, 62/1 үйлерді және Р. Қошқарбаев даңғылы бойындағы № 23, 25, 27, 27/1, 27/2, 29, 31, 37 үйлерді қоспағанда, Ақыртас көшесіне дейін.

№ 56 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 72 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, А. БАЙТҮРСЫНҰЛЫ КӨШЕСІ, № 25)**

Шекарасы: Р. Қошқарбаев даңғылы, № 40, 40/1, 42, 44, 46, 46/1, 46/2 үйлер.

№ 57 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 72 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, А. БАЙТҮРСЫНҰЛЫ КӨШЕСІ, № 25)**

Шекарасы: № 23-15 көше, № 12, 12/1, 14 үйлер, Р. Қошқарбаев даңғылы, № 32, 32/1, 32/2, 32/3 үйлер, А. Байтұрсынұлы көшесі, № 23, 23/1, 23/2 үйлер.

№ 58 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ОҚУШЫЛАР САРАЙЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, Б. МОМЫШҰЛЫ ДАҢҒЫЛЫ, № 5)**

Шекарасы: Ақбулақ бұлағынан Тәуелсіздік даңғылының тақ сандар жағымен Шарль де Голль көшесіне дейін, Шарль де Голль көшесінің тақ сандар жағымен А. Тоқпанов көшесіне дейін, А. Тоқпанов көшесінің тақ сандар жағымен Тасшоқы орамына дейін, Тасшоқы орамынан тақ сандар жағымен Қ. Жалайыры көшесіне дейін, Қ. Жалайыры көшесінің тақ сандар жағымен Елім-ай көшесіне дейін, Есіл өзенінің бойымен Ақбулақ бұлағына дейін, Ақбулақ бұлағының бойымен Тәуелсіздік даңғылындағы № 21, 21/2, 21/4, 21/5, 21/6, 21/7, 21/9 үйлерді қоспағанда, Тәуелсіздік даңғылына дейін.

№ 59 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ОҚУШЫЛАР САРАЙЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, Б. МОМЫШҰЛЫ ДАҢҒЫЛЫ, № 5)**

Шекарасы: Тәуелсіздік даңғылы, № 20, 22, 24А, 24Б, 26, 26/1, 28 үйлер, күйші Дина көшесі, № 2/1, 2/2, 4/1, 4/2 үйлер, Б. Майлин көшесі, № 3, 3/2, 5, 5/1, 5/2 үйлер.

№ 60 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 73 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, № А-191 КӨШЕСІ, № 2)**

Шекарасы: Тәуелсіздік даңғылынан Ш. Қалдаяқов көшесінің жұп сандар жағымен А82 көшеге дейін, А82 көшесінің бойымен Есіл өзенінің жағалауына дейін, Есіл өзенінің жағалауымен Тәуелсіздік даңғылына дейін, Тәуелсіздік даңғылының жұп сандар жағымен Ш. Қалдаяқов көшесіне дейін, Ш. Қалдаяқов көшесіндегі № 23, 23/1, 23/2 үйлерді қоса алғанда.

№ 61 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «МҰҚАҒАЛИ МАҚАТАЕВ АТЫНДАҒЫ № 74 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, Т. ЖҮРГЕНОВ КӨШЕСІ, № 29)**

Шекарасы: Т. Жүргенов көшесінен Р. Қошқарбаев даңғылының жұп сандар жағымен Қордай көшесіне дейін, Қордай көшесінің тақ сандар жағымен Сарын көшесіне дейін, Сарын көшесінің бойымен Т. Жүргенов көшесіне дейін, Т. Жүргенов көшесінің жұп сандар жағымен Қордай көшесіндегі № 81, 83, 85 үйлерді қоса алғанда Р. Қошқарбаев даңғылына дейін.

№ 62 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «МҰҚАҒАЛИ МАҚАТАЕВ АТЫНДАҒЫ № 74 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, Т. ЖҮРГЕНОВ КӨШЕСІ, № 29)**

Шекарасы: Айнакөл көшесінен Т. Жүргенов көшесінің жұп сандар жағымен Р. Қошқарбаев даңғылына дейін, Р. Қошқарбаев даңғылының тақ сандар жағымен Қордай көшесіне дейін, Қордай көшесінің тақ жағымен Айнакөл көшесіне дейін, Айнакөл көшесінің жұп сандар жағымен, Айнакөл көшесіндегі № 56, 56/1 үйлерді қоспағанда, Т. Жүргенов көшесіне дейін.

№ 205 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «МЕДИЦИНАЛЫҚ ПСИХИКАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ, І. ЖАНСУГҮРҰЛЫ КӨШЕСІ, № 12)**

Шекарасы: І. Жансүгірұлы көшесі, № 12 үй.

№ 206 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ҚАЛАЛЫҚ ФТИЗИОЛЫГОМОЛОГИЯ ОРТАЛЫҒЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫЙ ТҮРҒЫН АЛАБЫ, А1 КӨШЕСІ, А1, № 5, Б БЛОҒЫ)**

Шекарасы: Железнодорожный тұрғын алабы, А1 көшесі, № 5, Б блогы.

№ 207 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «КӨП САЛАЛЫ МЕДИЦИНАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, МАНАС КӨШЕСІ, № 17)**

Шекарасы: Манас көшесі, № 17 үй.

№ 208 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№1 КӨП БЕЙІНДІ ҚАЛАЛЫҚ АЗУРАХАНАСЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ, ТӘУЕЛСІЗДІК ДАҢҒЫЛЫ, № 3/1)**

Шекарасы: Тәуелсіздік даңғылы, № 3/1 үй.

№ 209 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМИ МЕДИЦИНАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, АБЫЛАЙ ХАН ДАҢҒЫЛЫ, № 42)**

Шекарасы: Абылай хан даңғылы, № 42 үй.

№ 210 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІНІҢ «ТРАВМАТОЛОГИЯ ЖӘНЕ ОРТОПЕДИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК КӘСІПОРНЫ, АБЫЛАЙ ХАН ДАҢҒЫЛЫ, № 15А)**

Шекарасы: Абылай хан даңғылы, № 15А үй.

№ 211 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№1 КӨП БЕЙІНДІ ҚАЛАЛЫҚ АЗУРАХАНАСЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, Р. ҚОШҚАРБАЕВ ДАҢҒЫЛЫ, № 66)**

Шекарасы: Р. Қошқарбаев даңғылы, № 66 үй.

№ 212 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 2 КӨП БЕЙІНДІ ҚАЛАЛЫҚ БАЛАЛАР АЗУРАХАНАСЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, Р. ҚОШҚАРБАЕВ ДАҢҒЫЛЫ, № 64)**

Шекарасы: Р. Қошқарбаев даңғылы, № 64 үй.

№ 213 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «КӨП САЛАЛЫ МЕДИЦИНАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫЙ ТҮРҒЫН АЛАБЫ, А1 КӨШЕСІ, № 5, Г БЛОҒЫ)**

Шекарасы: Железнодорожный тұрғын алабы, А1 көшесі, № 5, Г блогы.

лай хан даңғылына дейін, Абылай хан даңғылының тақ сандар жағымен Ф. Мұстафин көшесіне дейін, Ғ. Мұстафин көшесінің жұп сандар жағымен Ш. Құдайбердіұлы даңғылына дейін, Ш. Құдайбердіұлы даңғылының жұп сандар жағымен Бекарыс көшесіне дейін, Ғ. Құдайбердіұлы көшесінің жұп сандар жағымен Ғ. Мұстафин көшесіне дейін, Мұстафин көшесіне дейін Қозыбасы көшесіне дейін, Қозыбасы көшесінің жұп сандар жағымен Ертіс көшесіне дейін, Ертіс көшесінің жұп сандар жағымен темір жол төсеміне дейін, темір жол төсемімен Лепсі көшесіне дейін, Лепсі көшесінің тақ сандар жағымен Ш. Құдайбердіұлы даңғылына дейін.

№ 325 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «BINOM EDUCATION» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ, «А. БАЙТҰРСЫНҰЛЫ АТЫНДАҒЫ BINOM SCHOOL» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙІ, А. БАЙТҰРСЫНҰЛЫ КӨШЕСІ, № 49А)
Шекарасы: А92 көше, № 2, 5 үйлер, А91 көше № 14 үйі, А. Байтұрсынұлы көшесі, № 51, 53, 53/1 үйлер.

326 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 44 ОРТА МЕКТЕП» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНЫЙ ТҰРҒЫН АЛАБЫ, НҰРЛЫЖОЛ КӨШЕСІ, № 8)
Шекарасы: Армандастар көшесінен «Астана-Қарағанды» тас жолы бойымен айналма жолға дейін, айналма жол бойымен Есіл өзенінің жағалауына дейін, Есіл өзенінің жағалауымен Көлсай көшесіне дейін, Көлсай көшесінің тақ сандар жағымен Мерекө көшесіне дейін, Мерекө көшесінің жұп сандар жағымен Армандастар көшесіне дейін, Армандастар көшесінің тақ сандар жағымен «Village-BAY» коттедж қалашығын, Интернациональнй тұрғын алабының бау-бақша қоғамдарын қоса алғанда, «Астана-Қарағанды» тас жолына дейін.

№ 327 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ОРТАЛЫҒЫ-ТАНДЫРЫЛҒАН КИТАПХАНАЛАР ЖҮЙЕСІ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, Ш. ҚҰДАЙБЕРДІҰЛЫ ДАҢҒЫЛЫ, № 25/3)
Шекарасы: Ғ. Мұстафин көшесі, № 15/2, 21, 21/1, 21/2, 21/3, 21/4 үйлер.

№ 328 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ «№ 64 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСПОРНЫ, Ғ. МҮСІРЕПОВ КӨШЕСІ, № 15)
Шекарасы: Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, № 25/3, 25/4, 31, 31/1, 3 үйлер, Ғ. Мұстафин көшесі, № 13, 13А, 13/1, 15, 15/1 үйлер.

№ 329 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ МӘДЕНИЕТ КОМИТЕТІНІҢ «ҚАЛИБЕК ҚУАНЫШБАЕВ АТЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК АКАДЕМИЯЛЫҚ ҚАЗАҚ МҰЗЫКАЛЫҚ-ДРАМА ТЕАТРЫ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСПОРНЫ, ҚАЛИБЕК ҚУАНЫШБАЕВ КӨШЕСІ, № 8/1»)
Шекарасы: А. Байтұрсынұлы көшесі, № 9, 17, 17/1, 17/2, 19 үйлер, Р. Қошқарбаев даңғылы, № 10, 26, 28 үйлер, 23-15 көше, № 11 үйі, Қ. Аманжолов көшесі, № 32, 32/1 үйлер.

№ 330 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ «№ 91 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСПОРНЫ, А. ХРАПАТЫЙ КӨШЕСІ, № 10)
Шекарасы: Ш. Қалдаяқов көшесі, № 1, 2, 2/1, 2/2, 4, 4/1, 4/2, 6 үйлер, Ә. Тыныбаев көшесі, № 2, 4, 6, 6/1 үйлер, А32 көшесі, № 1, 1/1, 3, 5 үйлер.

№ 331 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «МҰҚАҒА-ЛИ МАҚАТАЕВ АТЫНДАҒЫ № 74 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСПОРНЫ, Т. ЖҮРГЕНОВ КӨШЕСІ, № 29)
Шекарасы: М. Жұмабаев даңғылынан Р. Қошқарбаев даңғылының жұп сандар жағымен Т. Жүргенов көшесіне дейін, Т. Жүргенов көшесінің тақ сандар жағымен Х. Доспанова көшесіне дейін, Х. Доспанова көшесімен М. Жұмабаев даңғылына дейін, М. Жұмабаев даңғылының жұп сандар жағымен Р. Қошқарбаев даңғылына дейін.

№ 332 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «МҰХТАР ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ № 86 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, А. БӨЛЕКПАЕВ КӨШЕСІ, № 20)
Шекарасы: М. Жұмабаев даңғылынан Айнакөл көшесінің жұп сандар жағымен, Т. Жүргенов көшесіне дейін, Т. Жүргенов көшесінің тақ сандар жағымен Р. Қошқарбаев даңғылына дейін, Р. Қошқарбаев даңғылының тақ сандар жағымен М. Жұмабаев даңғылына дейін, М. Жұмабаев даңғылының жұп сандар жағымен, Айнакөл көшесіндегі № 56, 56/1 үйлерді қоса алғанда, Айнакөл көшесіне дейін.

№ 333 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ № 83 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСПОРНЫ, А. БАЙТҰРСЫНҰЛЫ КӨШЕСІ, № 35)
Шекарасы: Т. Жүргенов көшесінен А. Бөлекпаев көшесінің жұп сандар жағымен К. Әзірбаев көшесіне дейін, К. Әзірбаев көшесінің жұп сандар жағымен А. Байтұрсынұлы көшесіне дейін, А. Байтұрсынұлы көшесінің тақ сандар жағымен Т. Жүргенов көшесіне дейін, Т. Жүргенов көшесінің тақ сандар жағымен, А. Бөлекпаев көшесіне дейін, А. Бөлекпаев көшесінің бойында № 8, 9, 9/1 үйлерді қоспағанда.

№ 355 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ОҚУШЫЛАР САРАЙЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСПОРНЫ, Б. МОМЫШҰЛЫ ДАҢҒЫЛЫ, № 5)
Шекарасы: Б. Момышұлы даңғылынан Тәуелсіздік даңғылының тақ сандар жағымен Шарь де Голь көшесіне дейін, Шарь де Голь көшесінің тақ сандар жағымен А. Тоқпанов көшесіне дейін, А. Тоқпанов көшесінің тақ сандар жағымен Таспоқы орамына дейін, Таспоқы орамы тақ сандар жағымен Қ. Жалайыры көшесіне дейін, Қ. Жалайыры көшесінің тақ сандар жағымен Елім-ай көшесіне дейін, Елім-ай көшесінің жұп сандар жағымен «Арқар» көпіріне дейін, Б. Момышұлы даңғылының жұп сандар жағымен, Б. Момышұлы даңғылындағы № 7, 9, 11 үйлерді және Тәуелсіздік даңғылындағы № 34/1 үйді қоса алғанда, Тәуелсіздік даңғылына дейін.

№ 356 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 13 ОРТА МЕКТЕП» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ПРОМЫШЛЕННЫЙ ТҰРҒЫН АЛАБЫ, ШАЛКӨДЕ КӨШЕСІ, № 5)
Шекарасы: Шарбақты көшесінен Шалқалде көшесінің жұп сандар жағымен Құлагер көшесіне дейін, Құлагер көшесінің жұп сандар жағымен Б. Серікбаев көшесіне дейін, Б. Серікбаев көшесінің тақ сандар жағымен Ө. Жәнібек көшесіне дейін, Ө. Жәнібек көшесінің тақ сандар жағымен Бұлбұл көшесіне дейін, Бұлбұл көшесінің жұп сандар жағымен Көжелек көшесіне дейін, Көжелек көшесінің тақ сандар жағымен М.Төлебаев көшесіне дейін, М. Төлебаев көшесінің тақ сандар жағымен Көкарал көшесіне дейін, Көкарал көшесінің жұп сандар жағымен Құлагер көшесіне дейін, Құлагер көшесімен Шарбақты көшесіне дейін, Шарбақты көшесінің жұп сандар жағымен Шалқалде көшесіне дейін.

№ 357 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «BINOM EDUCATION» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ, «А. БАЙТҰРСЫНҰЛЫ АТЫНДАҒЫ BINOM SCHOOL» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙІ, А. БАЙТҰРСЫНҰЛЫ КӨШЕСІ, № 49А)
Шекарасы: А82 көшеден А86 көшеге дейін, А86 көшемен Есіл өзенінің жағалауына дейін, Есіл өзенінің жағалауымен А82 көшеге дейін, А82 көшемен, А. Бөлекпаев көшесіне дейін.

№ 358 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «МӘШҰР ЖҮСПІ АТЫНДАҒЫ № 57 ОРТА МЕКТЕП» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ПРОМЫШЛЕННЫЙ ТҰРҒЫН АЛАБЫ, ШАРБАҚТЫ КӨШЕСІ, № 46)
Шекарасы: А431 көшеден «Астана-Қарағанды» тас жолының бойымен

Х. Болғанбаев көшесіне дейін, Х. Болғанбаев көшесімен А68 көшеге дейін, А68 көшемен Есіл өзенінің жағалауына дейін, Есіл өзенінің жағалауымен А86 көшеге дейін, А86 көшемен А. Байтұрсынұлы көшесіне дейін, А. Байтұрсынұлы көшесінен тақ сандар жағымен А431 көшеге дейін, А431 көшемен «Отау» шағын ауданындағы үйлерді қоса алғанда, «Village-BAY» коттедж кентін, бау-бақша қоғамдары мен Интернациональнй тұрғын алабының Гольф клубын қоспағанда, «Астана-Қарағанды» тас жолына дейін.

№ 359 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ЖАНЫНДАҒЫ «ҚОҒАМДЫҚ КЕЛІСІМ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, «ДОСТЫҚ ҮЙІ» ҒИМАРАТ, Б. МОМЫШҰЛЫ ДАҢҒЫЛЫ, № 24/9)

Шекарасы: Қордай көшесінен Айнакөл көшесінің тақ сандар жағымен М. Төлебаев көшесіне дейін, М. Төлебаев көшесінің тақ сандар жағымен Б. Момышұлы даңғылына дейін, Б. Момышұлы даңғылының жұп сандар жағымен Қордай көшесіне дейін, Қордай көшесінің жұп сандар жағымен Айнакөл көшесіне дейін.

№ 360 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ЖАНЫНДАҒЫ «ҚОҒАМДЫҚ КЕЛІСІМ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, «ДОСТЫҚ ҮЙІ» ҒИМАРАТ, Б. МОМЫШҰЛЫ ДАҢҒЫЛЫ, № 24/9)

Шекарасы: Қызылкөл орамынан М. Төлебаев көшесінің жұп сандар жағымен Б. Момышұлы даңғылына дейін, Б. Момышұлы даңғылының жұп сандар жағымен Абылай хан даңғылына дейін, Абылай хан даңғылының жұп сандар жағымен Қызылкөл орамына дейін, Қызылкөл орамынан тақ сандар жағымен, Абылай хан даңғылындағы № 62 үйді қоспағанда, М.Төлебаев көшесіне дейін.

№ 361 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «NURORDA» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙІ МЕКЕМЕСІ, Қ. АМАНЖОЛОВ КӨШЕСІ, № 34)

Шекарасы: Айнакөл көшесі, № 60/5, 62/1 үйлер, Р. Қошқарбаев даңғылы, № 23, 25, 27, 27/1, 27/2, 29, 31, 37, 48, 50 үйлер.

№ 362 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ «№ 72 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСПОРНЫ, А. БАЙТҰРСЫНҰЛЫ КӨШЕСІ, № 25)

Шекарасы: Р. Қошқарбаев даңғылынан М. Жұмабаев даңғылының тақ сандар жағымен К. Әзірбаев көшесіне дейін, К. Әзірбаев көшесінің тақ сандар жағымен А. Байтұрсынұлы көшесіне дейін, А. Байтұрсынұлы көшесінің тақ сандар жағымен № 23-15 көшесіне дейін, № 23-15 көшенің жұп сандар жағымен Р. Қошқарбаев даңғылына дейін, Р. Қошқарбаев даңғылының жұп сандар жағымен, Р. Қошқарбаев даңғылы бойындағы № 32, 32/1, 32/2, 32/3, 40, 40/1, 42, 44, 46, 46/1, 46/2 үйлерді, № 23-15 көшесі бойындағы № 12, 12/1, 14 үйлерді және А. Байтұрсынұлы көшесінің бойында № 23, 23/1, 23/2 үйлерді қоспағанда, М. Жұмабаев даңғылына дейін.

№ 363 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «МҰХТАР ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ № 86 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, А. БӨЛЕКПАЕВ КӨШЕСІ, № 20)

Шекарасы: К. Әзірбаев көшесі, № 2, 2/1, 4 үйлер, Т. Жүргенов көшесі, № 32 үйі, Қордай көшесі, № 87 үйі, Х. Доспанова көшесі, № 1, 1/1, 2, 2/1, 2/2, 2/3 үйлер.

№ 364 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 93 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСПОРНЫ, Ж. НӘЖИМЕДЕНОВ КӨШЕСІ, № 24)
Шекарасы: М. Жұмабаев даңғылынан А. Байтұрсынұлы көшесінің жұп сандар жағымен А77 көшесіне дейін, А77 көшенің бойымен Ш. Қалдаяқов көшесіне дейін, Ш. Қалдаяқов көшесінің тақ сандар жағымен М. Жұмабаев даңғылына дейін, М. Жұмабаев даңғылының жұп сандар жағымен А. Байтұрсынұлы көшесіне дейін, А. Байтұрсынұлы көшесінің бойында № 10/2 үйді қоса алғанда.

№ 365 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ МИНИСТРЛІГІ МӘДЕНИЕТ КОМИТЕТІНІҢ «ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҰЛТТЫҚ МҰЗЕЙІ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСПОРНЫ, ТӘУЕЛСІЗДІК ДАҢҒЫЛЫ, № 54)

Шекарасы: Ж. Нәжімеденов көшесі, № 10, 10/1, 10/2, 10/3, 10/4, 12 үйлер, Қ. Аманжолов көшесі, № 24 үйі, Ш. Қалдаяқов көшесі, № 15, 15/1, 17 үйлер.

№ 366 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «АСТАНА ҚАЛАСЫ Д.А.ҚОНАЕВ АТЫНДАҒЫ КОЛЛЕДЖ» МЕКЕМЕСІ, МАНАС КӨШЕСІ, № 23/2)
Шекарасы: Күйші Дина көшесі, № 46, 46/1, 46/2 үйлер, Ш. Құдайбердіұлы даңғылы, № 28 үйі, Манас көшесі, № 14, 14/1, 14/3, 14/5, 16, 16/1, 16/2, 18, 20, 20/2 үйлер, Мақтымқұлы көшесі, № 20, 27, 27/1 үйлер.

№ 367 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ № 83 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯСЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСПОРНЫ, А. БАЙТҰРСЫНҰЛЫ КӨШЕСІ, № 35)

Шекарасы: А. Бөлекпаев көшесі, № 13, 15, 17 үйлер, Т. Жүргенов көшесі, № 26, 27, 27/1, 28 үйлер, А. Байтұрсынұлы көшесі, № 41 үйі.

№ 414 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ «№ 91 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСПОРНЫ, А. ХРАПАТЫЙ КӨШЕСІ, № 10)

Шекарасы: Ә. Тыныбаев көшесі, № 5, 7 үйлер, А. Храпатый көшесі, № 3, 5, 5/1, 5/2, 7, 7/1, 9, 11, 11/1, 12, 13, 14, 15, 15/1, 17, 17/1, 19, 21, 21/1, 21/2, 23, 25, 25/1, 25/2 үйлер, И. Панфилов көшесі, № 1, 1/2, 3/1, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18 үйлер.

Астана қаласы әкімінің 2023 жылғы 24 қазандағы № 01-20 шешіміне 2-қосымша

Астана қаласы әкімінің 2018 жылғы 13 желтоқсандағы № 01-21 шешіміне 3-қосымша

АСТАНА ҚАЛАСЫ «ЕСІЛ» АУДАНЫ САЙЛАУ УЧАСКЕЛЕРІНІҢ ШЕКАРАЛАРЫ

№ 105 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «АСТАНА» ХАЛЫҚАРАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ, ҚАБАНБАЙ БАТЫР ДАҢҒЫЛЫ, № 8)

Шекарасы: Космонавтар көшесінен Қабанбай батыр даңғылының жұп сандар жағымен Сарайшық көшесіне дейін, Сарайшық көшесінің тақ сандар жағымен Е. Тайбеков көшесіне дейін, Е. Тайбеков көшесінің жұп сандар жағымен Қарашаш көшесіне дейін, Қарашаш көшесінің жұп сандар жағымен Темірқазық көшесіне дейін, Темірқазық көшесінің жұп сандар жағымен Космонавтар көшесіне дейін, Космонавтар көшесінің тақ сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылына дейін.

№ 106 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 24 ОРТА МЕКТЕП» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ПРИГОРОДНЫЙ ТҰРҒЫН АЛАБЫ, АРНАСАЙ КӨШЕСІ, № 127)

Шекарасы: «Астана жұлдызы» монументінен Қабанбай батыр даңғылының тақ сандар жағымен Арнасай көшесіне дейін, Арнасай көшесінің жұп сандар жағымен Жанадария көшесіне дейін, Жанадария көшесінің жұп сандар жағымен Беласар көшесіне дейін, Беласар көшесімен Сарытоғай көшесіне дейін, Сарытоғай көшесімен Арнасай көшесіне дейін, Арнасай көшесінің жұп сандар жағымен Қарқаралы тас жолына дейін, Қарқаралы тас жолы бойымен «Астана жұлдызы» монументіне дейін.

№ 107 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ФИЗИКА-МАТЕМАТИКА МЕКТЕБІ, ТҮРКІСТАН КӨШЕСІ, № 2/1)

Шекарасы: Сығанақ көшесінен Мәңгілік Ел даңғылының тақсандар жағымен Мәңгілік Ел даңғылындағы № 17 үйге дейін, Мәңгілік Ел даңғылындағы № 17 үйден өтетін жол бойынша Түркістан көшесіндегі № 2 үйге дейін, Түркістан көшесіндегі № 2 үйден өтетін жол бойынша Түркістан көшесіндегі № 4а үйіне дейін, Түркістан көшесіндегі № 4а үйден Түркістан көшесіне дейін, Түркістан көшесінің жұп сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін, Сығанақ көшесінің жұпсандар жағымен Мәңгілік Ел даңғылына дейін.

№ 108 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ӘЛИХАН БӨКЕЙХАН АТЫНДАҒЫ № 76 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСПОРНЫ, ТҮРКІСТАН КӨШЕСІ, № 10/1)

Шекарасы: Сауран көшесінен Алматы көшесінің жұп сандар жағымен Түркістан көшесіне дейін, Түркістан көшесінің тақ сандар жағымен Керей, Жәнібек хандар көшесіне дейін, Керей, Жәнібек хандар көшесінің тақ сандар жағымен Сауран көшесіне дейін, Сауран көшесінің жұп сандар жағымен Алматы көшесіне дейін.

№ 109 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 75 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСПОРНЫ, МӘНГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ, № 28/1)

Шекарасы: Мәңгілік Ел даңғылынан Орынбор көшесінің тақсандар жағымен Ө. Бөкейхан көшесіне дейін, Ө. Бөкейхан көшесінің жұпсандар жағымен Ө. Бөкейханбойындағы №8 үйге дейін, №8 үйден өтетін жолмен Ө. Бөкейхан көшесімен Мәңгілік Ел даңғылына дейін, Мәңгілік Ел даңғылының жұпсандар жағымен Орынбор көшесіне дейін.

№ 110 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – «ҚАЗАҚСТАН ТЕМір ЖОЛЫ» АҚ, Д. ҚОНАЕВ КӨШЕСІ, № 6)

Шекарасы: Сарайшық көшесінен Қабанбай батыр даңғылының жұп сандар жағынан «Нұржол» желекжолына дейін, «Нұржол» желекжолының бойымен Ақмешіт көшесіне дейін, Ақмешіт көшесінің тақ сандар жағымен Достық көшесіне дейін, Достық көшесінің тақ сандар жағымен Түркістан көшесіне дейін, Түркістан көшесінің тақ сандар жағынан Сарайшық көшесі бойынша № 36 үйге дейін, Сарайшық көшесі бойынша № 36 үйден өтпе жолмен Мәңгілік Ел даңғылына дейін, Мәңгілік Ел даңғылынан Сарайшық көшесіне дейін, Сарайшық көшесінің жұп сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылына дейін.

№ 111 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ

(ОРТАЛЫҒЫ – ҰЛТТЫҚ АКАДЕМИЯЛЫҚ КИТАПХАНА, ДОСТЫҚ КӨШЕСІ, № 11)

Шекарасы: Сауран көшесінен Сығанақ көшесінің тақ сандар жағымен Түркістан көшесіне дейін, Түркістан көшесінің тақ сандар жағымен Достық көшесіне дейін, Достық көшесінің жұп сандар жағымен Сауран көшесіне дейін, Сауран көшесінің жұп сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін.

</

№131 (4564) 04/11/2023 Сенбі

дейін, Мәңгілік Ел даңғылының тақ сандар жағымен Орынбор көшесіне дейін, Орынбор көшесінің жұп сандар жағымен Түркістан көшесіне дейін.

№ 134 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 45 ОРТА МЕКТЕП» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ЗАРЕЧНОЕ ТҰРҒЫН АЛАБЫ, ҮШҚЫШТАР КӨШЕСІ, № 8/1)

Шекарасы: Сығанақ көшесінен Ә. Бөкейхан көшесінің тақ сандар жағымен Ә. Бөкейхан көшесіндегі № 11а үйге дейін, Ә. Бөкейхан көшесіндегі № 11а үйден өтетін жол бойынша Әл-Фараби даңғылына дейін, Әл-Фараби даңғылының тақ сандар жағымен Есіл өзеніне дейін, Есіл өзенінің арнасымен Сығанақ көшесіне дейін, Есіл өзенінен Сығанақ көшесінің жұп сандар жағымен Ә. Бөкейхан көшесіне дейін.

№ 135 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 84 «КӘУСАР» БӨБЕКЖАЙ-БАҚШАСЫ» МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ, ӘЛ-ФАРАБИ ДАҢҒЫЛЫ, №2 ҮЙ)

Шекарасы: Тельман тұрғын алабы шекарасындағы үйлер, «Саранда» тұрғын қалашығы.

№ 136 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 88 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, Е 321 КӨШЕСІ, № 18)

(ОРТАЛЫҒЫ – «ASPAH» СПОРТ ОРТАЛЫҒЫ, Е 697 КӨШЕ, № 5)
Шекарасы: Арнасай көшесінен Қабанбай батыр даңғылымен «Есіл» ауданының шекарасына дейін, «Есіл» ауданының шекарасымен Қарқаралы тас жолына дейін, Қарқаралы тас жолымен Арнасай көшесіне дейін, Арнасай көшесінің тақ сандар жағымен Сарытоғай көшесіне дейін, Сарытоғай көшесімен Беласар көшесіне дейін, Беласар көшесінің тақ сандар жағымен Жанадария көшесіне дейін, Жанадария көшесінің тақ сандар жағымен Арнасай көшесіне дейін, Арнасай көшесінің тақ сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылына дейін.

№ 314 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «КӨРМЕ» ЖИҢАЗ ОРТАЛЫҒЫ, ДОСТЫҚ КӨШЕСІ, № 3)

Шекарасы: Сығанақ көшесінен Сауран көшесінің тақ сандар жағымен Сауран көшесіндегі № 5 үйге дейін, Сауран көшесіндегі № 5 үйден өтпе жолмен Қабанбай батыр даңғылына дейін, Қабанбай батыр даңғылының жұп сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін, Сығанақ көшесінің жұп сандар жағымен, Сығанақ көшесіндегі № 54/1 үйді қоспағанда, Сауран көшесіне дейін.

№ 315 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 95 «БӨБЕКЖАЙ-БАҚШАСЫ» МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ, АЛМАТЫ КӨШЕСІ, № 4 ҮЙ)

Шекарасы: Қабанбай батыр даңғылынан Алматы көшесінің жұп сандар жағымен Сауран көшесіне дейін, Сауран көшесінің тақ сандар жағымен Керей, Жәнібек хандар көшесіне дейін, Керей, Жәнібек хандар көшесінің тақ сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылына дейін, Қабанбай батыр даңғылының жұп сандар жағымен Алматы көшесіне дейін.

№ 316 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 82 «ДАРЫН» МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ ҰЛЫ ДАЛА ДАҢҒЫЛЫ, № 61 /1)

Шекарасы: Әл-Фараби даңғылынан Ұлы Дала даңғылының тақ сандар жағымен Ұлы Дала даңғылындағы № 67 үйге дейін, Ұлы Дала даңғылындағы № 67 үйден өтетін жол бойынша Ұлы Дала даңғылының бойымен Бұқар жырау көшесіне дейін, Бұқар жырау көшесінің жұп сандар жағымен Әл-Фараби даңғылына дейін, Әл-Фараби даңғылының тақ сандар жағымен Ұлы Дала даңғылына дейін.

№ 318 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ШЕЙХ ХАЛИФ БЕН ЗАИД ӘЛ-НАХАЯН АТЫНДАҒЫ «№ 84 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, ҰЛЫ ДАЛА ДАҢҒЫЛЫ, № 41 /1)

Шекарасы: Ұлы Дала даңғылынан Сауран көшесінің жұп сандар жағымен № 29/1 көшеге дейін, № 29/1 көшеден Қабанбай батыр даңғылына дейін, Қабанбай батыр даңғылының жұп сандар жағымен Т. Рысқұлов көшесіне дейін, Т. Рысқұлов көшесінің тақ сандар жағымен Мәңгілік Ел даңғылына дейін, Мәңгілік Ел даңғылының тақ сандар жағымен Ұлы Дала даңғылына дейін, Ұлы Дала даңғылының жұп сандар жағымен Сауран көшесіне дейін.

№ 319 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «ASTANA GARDEN SCHOOL» МЕКТЕБІ, Ә. БӨКЕЙХАН КӨШЕСІ, № 34)

Шекарасы: Ұлы Дала даңғылынан № 37 көшенің тақ сандар жағымен Ф. Оңғарсынова көшесіне дейін, Ф. Оңғарсынова көшесінің тақ сандар жағымен Әл-Фараби даңғылына дейін, Әл-Фараби даңғылының тақ сандар жағымен Ұлы Дала даңғылына дейін, Ұлы Дала даңғылының жұп сандар жағымен № 37 көшеге дейін.

№ 339 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «ҚАЗАҚСТАН ЖАЗУШЫЛАР ОДАҒЫ» АСТАНА ҚАЛАЛЫҚ ФИЛИАЛЫ БАЛАУСА КӨШЕСІ, № 11)

Шекарасы: Қабанбай батыр даңғылынан Космонавттар көшесінің жұп сандар жағымен Темірқазық көшесіне дейін, Темірқазық көшесінің тақ сандар жағымен Жиёмбет жырау көшесіне дейін, Жиёмбет жырау көшесінің жұп сандар жағымен Қалампыр көшесіне дейін, Қалампыр көшесінің жұп сандар жағымен Жауқазын көшесіне дейін, Жауқазын көшесінің тақ сандар жағымен Есіл өзенінің арнасына дейін, Есіл өзенінің арнасымен Қабанбай батыр даңғылына дейін, Есіл өзенінің арнасынан Қабанбай батыр даңғылының жұп сандар жағымен Космонавттар көшесіне дейін.

№ 341 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «АСТАНА БАЛЕТ» ТЕАТРЫ, ҰЛЫ ДАЛА ДАҢҒЫЛЫ, № 43)

Шекарасы: Түркістан көшесінен Ұлы Дала даңғылының тақ сандар жағымен № 37 көшеге дейін, № 37 көшенің тақ сандар жағымен Жошы хан көшесіндегі № 1 үйге дейін, Жошы хан көшесіндегі № 1 үйден Түркістан көшесіне дейін, Түркістан көшесінің жұп сандар жағымен Ұлы Дала даңғылына дейін.

№ 342 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 77 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, МӘҢГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ, № 22/1)

Шекарасы: Алматы көшесінен Түркістан көшесінің жұп сандар жағымен Керей, Жәнібек хандар көшесіне дейін, Керей, Жәнібек хандар көшесінің тақ сандар жағымен Мәңгілік Ел даңғылына дейін, Мәңгілік Ел даңғылының тақ сандар жағымен Алматы көшесіне дейін, Алматы көшесінің жұп сандар жағымен Түркістан көшесіне дейін.

№ 343 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «№ 89 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ», САУРАН КӨШЕСІ, № 11)

Шекарасы: Қабанбай батыр даңғылы № 46, 46а, 46б, 46/1, 48, 48/1, 48а, 48б, 48/5, 48/7, 48/9 үйлер, Сауран көшесі № 13, 15, 15/3, 15/4 үйлер.

№ 344 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ ШЕЙХ ХАЛИФ БЕН ЗАИД ӘЛ-НАХАЯН АТЫНДАҒЫ «№ 84 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, ҰЛЫ ДАЛА ДАҢҒЫЛЫ, № 41 /1)
Шекарасы: Орынбор көшесінен Қабанбай батыр даңғылының жұп сандар жағымен Ұлы дала даңғылына дейін, Ұлы дала даңғылының тақ сандар жағымен Түркістан көшесіне дейін, Түркістан көшесінің тақ сандар жағымен Орынбор көшесіне дейін, Орынбор көшесінің жұп сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылына дейін.

№ 345 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «BINOM SCHOOL» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ, ӘЛ-ФАРАБИ ДАҢҒЫЛЫ, 40А ҮЙ)

Шекарасы: Ұлы Дала даңғылынан «Нұра-Есіл» арнасы бойынша Әл-Фараби даңғылына дейін, Ұлы Дала даңғылы бойынша № 86, 86/1,

88/1 үйлерді, қоса алғанда Әл-Фараби даңғылы бойынша № 30/3, 30/4 үйлерді қоса алғанда, Әл-Фараби даңғылының жұп сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылына дейін, Қабанбай батыр даңғылының жұп сандар жағымен «Есіл» ауданының шекарасына дейін, «Есіл» ауданының шекарасы бойынша Ұлы Дала даңғылына дейін, Ұлы Дала даңғылымен «Нұра-Есіл» каналына дейін.

№ 346 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «БІЛІМ-ИННОВАЦИЯ» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ, Т. РЫСҚҰЛОВА КӨШЕСІ, № 14)

Шекарасы: Мәңгілік ел даңғылынан Т. Рысқұлов көшесінің тақ сандар жағымен Әл-Фараби даңғылына дейін, Әл-Фараби даңғылының тақ сандар жағымен Ф. Оңғарсынова көшесіне дейін, Ф. Оңғарсынова көшесінің жұп сандар жағымен Мәңгілік Ел даңғылына дейін, Мәңгілік Ел даңғылының жұп сандар жағымен Т. Рысқұлов көшесіне дейін.

№ 347 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ШЕЙХ ТАМИМ БИН ХАМАД ӘЛ-ТАНИ АТЫНДАҒЫ № 85 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ҚАБАНБАЙ БАТЫР ДАҢҒЫЛЫ, № 56/1)

Шекарасы: Қабанбай батыр даңғылынан бастап Ұлы Дала даңғылының жұп сандар жағымен Сауран көшесіне дейін, Сауран көшесінің тақ сандар жағымен № 28/1 көшеге дейін, № 28/1 көшемен Қабанбай батыр даңғылына дейін, Қабанбай батыр даңғылының жұп сандар жағымен Ұлы Дала даңғылына дейін.

№ 368 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ФИЗИКА-МАТЕМАТИКА МЕКТЕБІ, ТҮРКІСТАН КӨШЕСІ, № 2/1)

Шекарасы: Мәңгілік Ел даңғылынан Алматы көшесінің тақ сандар жағымен Түркістан көшесіне дейін, Түркістан көшесінің жұп сандар жағымен Түркістан көшесіндегі № 46 үйге дейін, Түркістан көшесіндегі № 46 үйден өтетін жол бойынша Түркістан көшесіндегі № 4а үйге дейін, Түркістан көшесіндегі № 4а үйден өтетін жол бойынша Түркістан көшесіндегі № 2/1 үйге дейін, № 2/1 үйден Түркістан көшесімен Мәңгілік Ел даңғылына дейін, Мәңгілік Ел даңғылының тақ сандар жағымен Алматы көшесіне дейін.

№ 369 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 75 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, МӘҢГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ, № 28/1)

Шекарасы: Орынбор көшесінен Мәңгілік Ел даңғылының жұп сандар жағымен Бұқар жырау көшесіне дейін, Бұқар жырау көшесінің тақ сандар жағымен Ә. Бөкейхан көшесіне дейін, Ә. Бөкейхан көшесінің жұп сандар жағымен Орынбор көшесіне дейін, Орынбор көшесінің жұп сандар жағымен Мәңгілік Ел даңғылына дейін.

№ 370 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 77 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, МӘҢГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ, № 22/1)

Шекарасы: Сығанақ көшесінен Мәңгілік ел даңғылының жұп сандар жағымен Мәңгілік ел даңғылындағы № 24 үйге дейін, Мәңгілік ел даңғылындағы № 24 үйден өтетін жол бойынша Ә. Бөкейхан көшесіне дейін, Ә. Бөкейхан көшесінің жұп сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін, Сығанақ көшесінің жұп сандар жағымен Мәңгілік Ел даңғылына дейін.

№ 371 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «ҚАЗТРАНСПАЗ» АҚ, «БОЛАШАҚ» БИЗНЕС ОРТАЛЫҒЫ, Ә. БӨКЕЙХАН КӨШЕСІ, № 12)

Шекарасы: Бұқар жырау көшесінен Ә. Бөкейхан көшесінің тақ сандар жағымен Ә. Бөкейхан көшесіндегі № 11 үйге дейін, Ә. Бөкейхан көшесіндегі № 11 үйден өтетін жол бойынша Әл-Фараби даңғылына дейін, Әл-Фараби даңғылының тақ сандар жағымен Бұқар жырау көшесіне дейін, Бұқар жырау көшесінің тақ сандар жағымен Ә. Бөкейхан көшесіне дейін.

№ 372 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – ҚОЛЖАЗБАЛАР ЖӘНЕ СИРЕК КІТАПТАР ҰЛТЫҚ ОРТАЛЫҒЫ, НҮРЖОЛ БУЛЬВАРЫ, № 12)

Шекарасы: Қабанбай батыр даңғылынан Сығанақ көшесінің тақ сандар жағымен Сауран көшесіне дейін, Сауран көшесінің тақ сандар жағымен Достық көшесіне дейін, Достық көшесінің тақ сандар жағымен Ақмешіт көшесіне дейін, Ақмешіт көшесінің тақ сандар жағымен «Нұржол» бульварына дейін, «Нұржол» бульвары бойынша Қабанбай батыр даңғылына дейін, Қабанбай батыр даңғылының жұп сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін.

№ 376 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 82 «ДАРЫН» МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ҰЛЫ ДАЛА ДАҢҒЫЛЫ, № 61 /1)

Шекарасы: № 37 көшеден Бұқар жырау көшесінің жұп сандар жағымен Бұқар жырау көшесіндегі № 40 үйге дейін, Бұқар жырау көшесіндегі № 40 үйден өтетін жол бойынша Қ. Қайсенов көшесіндегі № 2 үйге дейін, Қ. Қайсенов көшесіндегі № 2 үйден өтетін жол бойынша № 37 көшеге дейін, № 37 көшесінің жұп сандар жағымен Бұқар жырау көшесіне дейін.

№ 394 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «АБАТ» БИЗНЕС ОРТАЛЫҒЫ, РОДНИКОВАЯ КӨШЕСІ, № 1 /1)

Сарайшық көшесінен Жиёмбет жырау көшесінің жұп сандар жағымен Қарашап көшесіне дейін, Қарашап көшесінің жұп сандар жағымен Қараөткел көшесіне дейін, Қараөткел көшесінен Жиёмбет жырау көшесіне дейін, Жиёмбет жырау көшесінің тақ сандар жағымен Қалампыр көшесіне дейін, Қалампыр көшесінің тақ сандар жағымен Жауқазын көшесіне дейін, Жауқазын көшесінің жұп сандар жағымен Есіл өзенінің арнасына дейін, Есіл өзенінің арнасымен Сарайшық көшесіне дейін, Сарайшық көшесінің тақ сандар жағымен Жиёмбет жырау көшесіне дейін.

№ 395 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 89 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, САУРАН КӨШЕСІ, № 11)

Шекарасы: Керей, Жәнібек хандар көшесі № 12/1, 14/2, 16 үй, Ақмешіт көшесі, № 9, 9/1, 9/2, 11 үй.

№ 396 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫНЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ МЕКТЕБІ, ТҮРКІСТАН КӨШЕСІ, № 32/1)

«Ұлытау» аллеясынан Түркістан көшесінің жұп сандар жағымен Бұқар жырау көшесіне дейін, Бұқар жырау көшесінің тақ сандар жағымен Мәңгілік Ел даңғылына дейін, Мәңгілік Ел даңғылының жұп сандар жағымен Алматы көшесі бойынша, № 30 үйден Ә. Бөкейхан көшесі бойынша Бұқар жырау көшесіне дейін, Бұқар жырау көшесінің жұп сандар жағымен Түркістан көшесіне дейін.

№ 397 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫНЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ МЕКТЕБІ, ТҮРКІСТАН КӨШЕСІ, № 32/1)

Шекарасы: Бұқар жырау көшесінен Түркістан көшесінің тақ сандар жағымен Ұлы Дала даңғылындағы № 45/1 үйге дейін, Ұлы Дала даңғылындағы № 45/1 үйден Мәңгілік Ел даңғылына дейін, Мәңгілік Ел даңғылының тақ сандар жағымен Мәңгілік Ел даңғылындағы № 48 үйге дейін, Мәңгілік Ел даңғылындағы № 48 үйден өтпе жолмен Ә. Бөкейхан көшесі бойынша, № 30 үйден Ә. Бөкейхан көшесі бойынша Бұқар жырау көшесіне дейін, Бұқар жырау көшесінің жұп сандар жағымен Түркістан көшесіне дейін.

№ 398 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫНЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ МЕКТЕБІ, ТҮРКІСТАН КӨШЕСІ, № 32/1)

Шекарасы: Бұқар жырау көшесінен бастап № 37 көшенің тақ сандар жағымен Ұлы Дала даңғылындағы № 55/1 үйге дейін, Ұлы Дала даңғылындағы № 55/1 үйден бастап Ә. Бөкейхан көшесіне дейін, Ә. Бөкейхан көшесінің тақ сандар жағымен Ә. Бөкейхан көшесіндегі № 30 үйге дейін, Ә. Бөкейхан көшесіндегі № 30 үйден өтпе жолмен Мәңгілік Ел даңғылындағы № 48 үйге дейін, Мәңгілік Ел даңғылындағы № 48 үйден өтпе жолмен Бұқар жырау көшесіне дейін, Бұқар жырау көшесінің жұп сандар жағымен № 37 көшеге дейін.

№ 400 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «BINOM SCHOOL» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ, ӘЛ-ФАРАБИ ДАҢҒЫЛЫ, № 9/5)

Шекарасы: «Саранда» тұрғын үй кешені, 38 үй, № 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 73(25), 75(26) үйлер.

№ 401 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «БӘЙТЕРЕК» ҰЛТТЫҚ БАСҚАРУШЫ ХОЛДИНГ» АҚ, МӘҢГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ, № 55А)

Шекарасы: Ұлы Дала даңғылынан Мәңгілік Ел даңғылының жұп сандар жағымен Ә. Кекілбайұлы көшесіне дейін, Ә. Кекілбайұлы көшесімен Ә. Бөкейхан көшесіне дейін, Ә. Бөкейхан көшесінің тақ сандар жағымен Ә. Бөкейхан көшесіндегі № 25 үйге дейін, Ә. Бөкейхан көшесіндегі № 25 үйден № 37 көшеге дейін, № 37 көшенің жұп сандар жағымен № 37 көшеге дейін, Ұлы Дала даңғылының жұп сандар жағымен Мәңгілік Ел даңғылына дейін.

№ 402 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «БӘЙТЕРЕК» ҰЛТТЫҚ БАСҚАРУШЫ ХОЛДИНГ» АҚ, МӘҢГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ, № 55А)

Шекарасы: Мәңгілік Ел даңғылынан Ф. Оңғарсынова көшесінің тақ сандар жағымен Ә. Бөкейхан көшесіне дейін, Ә. Бөкейхан көшесінің жұп сандар жағымен Ә. Кекілбайұлы көшесіне дейін, Ә. Кекілбайұлы көшесімен Мәңгілік Ел даңғылына дейін, Мәңгілік Ел даңғылының жұп сандар жағымен Ф. Оңғарсынова көшесіне дейін.

№ 403 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «БӘЙТЕРЕК» ҰЛТТЫҚ БАСҚАРУШЫ ХОЛДИНГ» АҚ, МӘҢГІЛІК ЕЛ ДАҢҒЫЛЫ, № 55А)

Шекарасы: № 37 көшеден бастап Ф. Оңғарсынова көшесінің тақ сандар жағымен Ә. Бөкейхан көшесіне дейін, Ә. Бөкейхан көшесінің тақ сандар жағымен Ә. Бөкейхан көшесіндегі № 42 үйге дейін, Ә. Бөкейхан көшесіндегі № 42 үйден өтетін жол бойынша № 37 көшеге дейін, № 37 көшенің жұп сандар жағымен Ф. Оңғарсынова көшесіне дейін.

№ 404 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 88 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, Е321 КӨШЕ, № 18)

Шекарасы: «Family Village» коттеджді кентінің шекарасындағы үйлер.

№ 405 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ШЕЙХ ТАМИМ БЕН ХАМАД ӘЛ-ТАНИ АТЫНДАҒЫ № 85 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ҚАБАНБАЙ БАТЫР ДАҢҒЫЛЫ, № 56/1)

Шекарасы: Қабанбай батыр даңғылынан № 28/1 көшемен Сауран көшесіне дейін, Сауран көшесінің тақ сандар жағымен № 29/1 көшеге дейін, № 29/1 көшемен Қабанбай батыр даңғылына дейін, Қабанбай батыр даңғылының жұп сандар жағымен № 28/1 көшеге дейін.

№ 406 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «BINOM SCHOOL» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ, ӘЛ-ФАРАБИ ДАҢҒЫЛЫ, № 40А ҮЙ)

Шекарасы: Ұлы Дала даңғылы № 36, 36/1, 38, 40 үйлер, Әл-Фараби даңғылы, № 30, 30/1 үйлер.

№ 407 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – «BINOM SCHOOL» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ, ӘЛ-ФАРАБИ ДАҢҒЫЛЫ, № 40А ҮЙ)

Шекарасы: Әл-Фараби даңғылы, № 32, 34, 34/1, 34/2, 34/3, 34/4, 36/2, 38/2, 40/2, 44, 44/1, 46 үйлер.

№ 218 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «ҚАЛАЛЫҚ ПСИХИКАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, ХУСЕЙІН БЕН ТАЛАЛ КӨШЕСІ, № 7 ҮЙ)

Шекарасы: Хусейін бен Талал көшесі, № 7 үй.

№ 223 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ
(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 2 КӨПБЕЙІНДІ ҚАЛАЛЫҚ АЗРУХАНАСЫ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДА

№ 115 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «QUANTUM STEM SCHOOL» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ, Е899 КӨШЕСІ, № 2)**

Шекарасы: Қ. Мұхамедханов көшесінен Өнет баба көшесінің тақ сандар жағымен Өнет баба көшесіндегі № 9/1 үйге дейін, Өнет баба көшесі, № 9/1 үйден өтетін жолмен Әйтеке би көшесіне дейін, Әйтеке би көшесінің жұп сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіне дейін, Қ. Мұхамедханов көшесінің жұп сандар жағымен Өнет баба көшесіне дейін.

№ 116 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 69 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ИСАТАЙ БАТЫР КӨШЕСІ, № 141)**

Шекарасы: Сырым батыр көшесінен Ақтамберді жырау көшесінің тақ сандар жағымен Қорғалжын тас жолына дейін, Қорғалжын тас жолының жұп сандар жағымен «Есіл» ауданының шекарасына дейін, «Есіл» ауданының шекарасымен Жантай батыр көшесіне дейін, Жантай батыр көшесінің жұп сандар жағымен Бойтұмар көшесіне дейін, Бойтұмар көшесінің тақ сандар жағымен Сырым батыр көшесіне дейін, Сырым батыр көшесінің жұп сандар жағымен Ақтамберді жырау көшесіне дейін.

№ 117 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 69 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ИСАТАЙ БАТЫР КӨШЕСІ, № 141)**

Шекарасы: Қорғалжын тас жолының № 108 көшенің тақ сандар жағымен «Есіл» ауданының шекарасына дейін, «Есіл» ауданының шекарасымен Жанқожа батыр көшесіне дейін, Жанқожа батыр көшесінен Достамбет жырау көшесіне дейін, Достамбет жырау көшесінің жұп сандар жағымен Ж. Шаяхметов көшесіне дейін, Ж. Шаяхметов көшесінің жұп сандар жағымен Е590 көшеге дейін, Е590 көшеден Ақтамберді жырау көшесінің жұп сандар жағымен Қорғалжын тас жолына дейін, Қорғалжын тас жолының жұп сандар жағымен № 108 көшеге дейін.

№ 121 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫНДАҒЫ ФИЗИКА-МАТЕМАТИКА БАҒЫТЫНДАҒЫ «НАЗАРБАЕВ ЗИЯТКЕРЛІК МЕКТЕБІ» ДЕРБЕС БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫ, ХУСЕЙН БЕН ТАЛАЛ КӨШЕСІ, № 21)**

Шекарасы: Ұлы Дала даңғылынан Қабанбай батыр даңғылының тақ сандар жағымен Тұран даңғылына дейін, Тұран даңғылының жұп сандар жағымен Қазыбек би көшесіне дейін, Қазыбек би көшесінің тақ сандар жағымен № 27 көшеге дейін, № 27 көшенің бойымен Ұлы Дала даңғылына дейін, Ұлы Дала даңғылының жұп сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылына дейін.

№ 122 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «ҚАЗМУНАЙҒАЗ» ӨНДЕУ ЖӘНЕ МАРКЕТИНГ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, ТҰРАН ДАҒҒЫЛЫ, № 1)**

Шекарасы: Есіл өзенінің арнасымен, саяжай алаптарын қосқанда, Тұран даңғылына дейін, Тұран даңғылының тақ сандар жағымен Қорғалжын тас жолына дейін, Қорғалжын тас жолының жұп сандар жағымен Е355 көшеге дейін, Е355 көшенің бойымен Есіл өзенінің арнасына дейін.

№ 124 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «КӘСПТІК-ТЕХНИКАЛЫҚ КОЛЛЕДЖИ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ҚОРҒАЛЖЫН ТАС ЖОЛЫ, № 22)**

Шекарасы: Есіл өзенінің арнасынан Е355 көшемен Қорғалжын тас жолына дейін, Қорғалжын тас жолының жұп сандар жағымен № 108 көшеге дейін, № 108 көшенің жұп сандар жағымен Есіл өзенінің арнасына дейін, Есіл өзенінің арнасымен Е355 көшеге дейін.

№ 125 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «БАРЫС 2030» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ «SMART» БИЗНЕС - ОРТАЛЫҒЫ, ҚОРҒАЛЖЫН ТАС ЖОЛЫ, № 3)**

Шекарасы: Қорғалжын тас жолынан Тұран даңғылының тақ сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіне дейін, Қ. Мұхамедханов көшесінің тақ сандар жағымен Домалақ ана көшесіне дейін, Домалақ ана көшесінің жұп сандар жағымен Қорғалжын тас жолына дейін, Қорғалжын тас жолының тақ сандар жағымен Тұран даңғылына дейін.

№ 126 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 79 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, М. НӘРІКБАЕВ КӨШЕСІ, № 3)**

Шекарасы: Қ. Мұхамедханов көшесінен Е355 көшесінің тақ сандар жағымен М. Нәрікбаев көшесіне дейін, М. Нәрікбаев көшесінің тақ сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіне дейін, Қ. Мұхамедханов көшесінің тақ сандар жағымен Е355 көшеге дейін.

№ 127 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 79 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, М. НӘРІКБАЕВ КӨШЕСІ, № 3)**

Шекарасы: Қорғалжын тас жолынан Е355 көшенің тақ сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіне дейін, Қ. Мұхамедханов көшесінің тақ сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіндегі № 31 үйге дейін, Қ. Мұхамедханов көшесіндегі № 31 үйден өтетін жол бойымен Қорғалжын тас жолына дейін, Қорғалжын тас жолының тақ сандар жағымен Е355 көшеге дейін.

№ 128 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «BINOM EDUCATION» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ, Ә. БӨКЕЙХАН АТЫНДАҒЫ «BINOM SCHOOL» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙІ, Е20 КӨШЕСІ, № 5)**

Шекарасы: Сығанақ көшесінен Е30 көшенің тақ сандар жағымен Р.Бағланова көшесіне дейін, Р. Бағланова көшесінің тақ сандар жағымен Қазыбек би көшесіне дейін, Қазыбек би көшесінің жұп сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін, Сығанақ көшесінің жұп сандар жағымен Е30 көшесіне дейін.

№ 129 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «СМАҒҰЛ СӘДУАҚАСҰЛЫ АТЫНДАҒЫ № 78 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, Е11 КӨШЕСІ, № 8)**

Шекарасы: Ш. Айтматов көшесінен Е13 көшенің жұп сандар жағымен Е28 көшеге дейін, Е28 көшемен Е17 көшеге дейін, Е17 көшемен Ш. Айтматов көшесіне дейін, Ш. Айтматов көшесінің жұп сандар жағымен Е13 көшеге дейін.

№ 219 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «UNIVERSITY MEDICAL CENTER» КОРПОРАТИВТІК ҚОРЫНЫҒЫ ФИЛИАЛЫ «АНА МЕН БАЛА ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМИ ОРТАЛЫҒЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, ТҰРАН ДАҒҒЫЛЫ, № 32)**

Шекарасы: Тұран даңғылы, № 32.

№ 220 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «ҰЛТТЫҚ НЕЙРОХИРУРГИЯ ОРТАЛЫҒЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, ТҰРАН ДАҒҒЫЛЫ, № 34/1)**

Шекарасы: Тұран даңғылы, № 34/1.

№ 221 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМИ МЕДИЦИНАЛЫҚ ОРТАЛЫҚТЫҢ БАЛАЛАР КАРДИОХИРУРГИЯСЫ БӨЛІМШЕСІ», АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, ҚАБАНБАЙ БАТЫР ДАҒҒЫЛЫ, № 27)**

Шекарасы: Қабанбай батыр даңғылы, № 27.

№ 222 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «UNIVERSITY MEDICAL CENTER» КОРПОРАТИВТІК ҚОРЫНЫҒЫ ФИЛИАЛЫ «БАЛАЛАРДЫ ОНАЛУ ҰЛТТЫҚ ОРТАЛЫҒЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, ТҰРАН ДАҒҒЫЛЫ, № 36)**

Шекарасы: Тұран даңғылы, № 36.

№ 225 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМИ ОНКОЛОГИЯЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, КЕРЕЙ, ЖӨНІБЕК ХАНДАР КӨШЕСІ, № 3)**

Шекарасы: Керей, Жөнібек хандар көшесі, № 3.

№ 226 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ҰЛАНЫҢЫН 5573 ӘСКЕРИ БӨЛІМІ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ҮРКЕР ТҰРҒЫН АЛАБЫ)**

Шекарасы: Е575 көшесі.

№ 227 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМИ КАРДИОХИРУРГИЯ ОРТАЛЫҒЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, ТҰРАН ДАҒҒЫЛЫ, № 38)**

Шекарасы: Тұран даңғылы, № 38.

№ 317 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «СМАҒҰЛ СӘДУАҚАСҰЛЫ АТЫНДАҒЫ № 78 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, Е11 КӨШЕСІ, № 8)**

Шекарасы: Сығанақ көшесінен Е29 көшенің жұп сандар жағымен Е11 көшеге дейін, Е11 көшенің тақ сандар жағымен Е429 көшеге дейін, Е429 көшенің бойымен Сығанақ көшесіне дейін, Сығанақ көшесінің жұп сандар жағымен Е29 көшеге дейін.

№ 340 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «GREEN TOWER» БИЗНЕС ОРТАЛЫҒЫ, «BI-GROUP» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ, СЫҒАНАҚ КӨШЕСІ, № 17М)**

Шекарасы: Қ. Мұхамедханов көшесінен Бастап Өнет баба көшесінің жұп сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін, Сығанақ көшесінің тақ сандар жағымен Төле би көшесіне дейін, Төле би көшесінің тақ сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіне дейін, Қ. Мұхамедханов көшесінің жұп сандар жағымен Өнет баба көшесіне дейін.

№ 373 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «АЛАУ» МҰЗАЙДЫНЫ САРАЙЫ», «МТЕХ MANAGEMENT» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ, ҚАБАНБАЙ БАТЫР ДАҒҒЫЛЫ, № 47)**

Шекарасы: Ұлы Дала даңғылынан Қабанбай батыр даңғылының тақ сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылындағы № 49а үйге дейін, Қабанбай батыр даңғылындағы № 49а үйден өтетін жол бойынша Ұлы Дала даңғылындағы № 3/1 үйге дейін, Ұлы Дала даңғылындағы № 3/1 үйден өтетін жол бойынша Бұқар жырау көшесіндегі № 206 үйге дейін, Бұқар жырау көшесіндегі № 206 үйден өтетін жол бойынша Тұран даңғылына дейін, Тұран даңғылының жұп сандар жағымен Ұлы Дала даңғылына дейін, Ұлы Дала даңғылының тақ сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылына дейін.

№ 374 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «САРЫАРҚА» ВЕЛОТРЕГІ, ҚАБАНБАЙ БАТЫР ДАҒҒЫЛЫ, № 45А)**

Шекарасы: Орынбор көшесінен Қабанбай батыр даңғылының тақ сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылындағы № 51 үйге дейін, Қабанбай батыр даңғылындағы № 51 үйден өтетін жолмен Қабанбай батыр даңғылы бойынша Ұлы Дала даңғылындағы № 3/1 үйге дейін, Ұлы Дала даңғылындағы № 3/1 үйден жол бойынша Бұқар жырау көшесіндегі № 206 үйге дейін, Бұқар жырау № 206 бастап өтетін жолмен Бұқар жырау көшесінен Тұран даңғылына дейін, Тұран даңғылының жұп сандар жағымен Орынбор көшесіне дейін, Орынбор көшесінің жұп сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылына дейін.

№ 375 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «АСТАНА ҚАЛАСЫНЫҢ ОЛИМПИАДАЛЫҚ ДАЙЫНДЫҚ ОРТАЛЫҒЫ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚАЗЫНАЛЫҚ КӘСІПОРНЫ «ЖЕКРЕ-ЛЕК САРАУ», ҚАБАНБАЙ БАТЫР ДАҒҒЫЛЫ, № 43)**

Шекарасы: Керей, Жөнібек хандар көшесінен бастап Қабанбай батыр даңғылының тақ сандар жағымен Орынбор көшесіне дейін, Орынбор көшесінің тақ сандар жағымен Тұран даңғылына дейін, Тұран даңғылының жұп сандар жағымен Керей, Жөнібек хандар көшесіне дейін, Керей, Жөнібек хандар көшесінің жұп сандар жағымен Қабанбай батыр даңғылына дейін.

№ 377 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «КӘСПТІК-ТЕХНИКАЛЫҚ КОЛЛЕДЖИ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, ҚОРҒАЛЖЫН ТАС ЖОЛЫ, № 22)**

Шекарасы: Қорғалжын тас жолынан Ш. Айтматов көшесінің тақ сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіне дейін, Қ. Мұхамедханов көшесінің тақ сандар жағымен Қорғалжын тас жолына дейін, Қорғалжын тас жолының тақ сандар жағымен Ш. Айтматов көшесіне дейін.

№ 378 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «ҚАЗАҚ ТЕХНОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИЗНЕС УНИВЕРСИТЕТІ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, Қ. МҰХАМЕДХАНОВ КӨШЕСІ, № 37А)**

Шекарасы: Қорғалжын тас жолынан Ш. Айтматов көшесінің жұп сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіне дейін, Қ. Мұхамедханов көшесінің тақ сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіндегі № 29 үйге дейін, Қ. Мұхамедханов көшесіндегі № 29 үйден өтетін жол бойымен Қорғалжын тас жолына дейін, Қ. Мұхамедханов көшесінің тақ сандар жағымен Ш. Айтматов көшесіне дейін.

№ 379 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 81 «ASTANA ENGLISH SCHOOL» МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН ГИМНАЗИЯ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, І. ОМАРОВ КӨШЕСІ, № 2)**

Шекарасы: Қ. Мұхамедханов көшесінен Ш. Айтматов көшесінің жұп сандар жағымен ЕК-21 көшеге дейін, ЕК-21 көшенің тақ сандар жағымен І. Омаров көшесіндегі № 21/1 үйге дейін, І. Омаров көшесіндегі № 21/1 үйден өтетін жол бойынша Ш. Айтматов көшесіндегі № 40/1 үйге дейін, Ш. Айтматов көшесіндегі № 40/1 үйден өтетін жол бойымен Ш. Айтматов көшесіне І. Омаров көшесіне дейін, І. Омаров көшесінің тақ сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіне дейін, Қ. Мұхамедханов көшесінің жұп сандар жағымен Ш. Айтматов көшесіне дейін.

№ 380 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 81 «ASTANA ENGLISH SCHOOL» МАМАНДАНДЫРЫЛҒАН ГИМНАЗИЯ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, І. ОМАРОВ КӨШЕСІ, № 2)**

Шекарасы: Қ. Мұхамедханов көшесінен І. Омаров көшесінің жұп сандар жағымен І. Омаров көшесіндегі № 25 үйге дейін, І. Омаров көшесіндегі № 25 үйден өтетін жол бойымен Ш. Айтматов көшесіндегі № 40 үйге дейін, Ш. Айтматов көшесіндегі № 40 үйден өтетін жол бойымен ЕК-21 көшеге дейін, ЕК-21 көшесінің тақ сандар жағымен Әйтеке би көшесіне дейін, Әйтеке би көшесінің тақ сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіне дейін, Қ. Мұхамедханов көшесінің жұп сандар жағымен І. Омаров көшесіне дейін.

№ 381 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «ҚАЗАҚ ТЕХНОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИЗНЕС УНИВЕРСИТЕТІ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ, Қ. МҰХАМЕДХАНОВ КӨШЕСІ, № 37А)**

Шекарасы: Қ. Мұхамедханов көшесінен Ш. Айтматов көшесінің тақ сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін, Сығанақ көшесінің тақ сандар жағымен Қорғалжын тас жолына дейін, Қорғалжын тас жолының тақ сандар жағымен Қ. Мұхамедханов көшесіне дейін, Қ. Мұхамедханов көшесінің жұп сандар жағымен Ш. Айтматов көшесіне дейін.

№ 382 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «QUANTUM STEM SCHOOL» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ, Е899 КӨШЕСІ, № 2)**

Шекарасы: Сығанақ көшесінен Өнет баба көшесінің тақ сандар жағымен Өнет баба көшесіндегі № 9/3 үйге дейін, Өнет баба көшесіндегі № 9/3 үйден өтетін жол бойымен Е753 көшеге дейін, Е753 көшенің жұп сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін, Сығанақ көшесінің тақ сандар жағымен Өнет баба көшесіне дейін.

№ 383 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «№ 71 МЕКТЕП-ЛИЦЕЙ» ШАРУАШЫЛЫҚ ЖҮРГІЗУ ҚҰҚЫҒЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК КОММУНАЛДЫҚ КӘСІПОРНЫ, І. ОМАРОВ КӨШЕСІ, № 4)**

Шекарасы: Сығанақ көшесінен бастап І. Омаров көшесінің жұп сандар жағымен ЕК-21 көшеге дейін, ЕК-21 көшеден өтетін жол бойымен Е753 көшеге дейін, Е753 көшенің тақ сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін, Сығанақ көшесінің тақ сандар жағымен І. Омаров көшесіне дейін.

№ 384 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – АСТАНА ҚАЛАСЫ ӘКІМДІГІНІҢ «СМАҒҰЛ СӘДУАҚАСҰЛЫ АТЫНДАҒЫ № 78 МЕКТЕП-ГИМНАЗИЯ» КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ, Е11 КӨШЕСІ, № 8)**

Шекарасы: Е11 көшеден Е29 көшенің жұп сандар жағымен Е15 көшеге дейін, Е15 көшенің тақ сандар жағымен Е28 көшеге дейін, Е28 көшемен Е13 көшеге дейін, Е13 көшенің тақ сандар жағымен Ш. Айтматов көшесіне дейін, Ш. Айтматов көшесінің жұп сандар жағымен Е15 көшеге дейін, Е15 көшенің тақ сандар жағымен Е429 көшеге дейін, Е429 көшемен Е11 көшеге дейін, Е11 көшенің жұп сандар жағымен Е29 көшеге дейін.

№ 385 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «BINOM EDUCATION» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ, Ә. БӨКЕЙХАН АТЫНДАҒЫ «BINOM SCHOOL» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙІ, Е 20 КӨШЕСІ, № 5)**

Шекарасы: Сығанақ көшесінен Е30 көшенің тақ сандар жағымен Е17 көшеге дейін, Е17 көшемен Е28 көшеге дейін, Е28 көшемен Е15 көшеге дейін, Е15 көшенің жұп сандар жағымен Е29 көшеге дейін, Е29 көшенің жұп сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін, Сығанақ көшесінің жұп сандар жағымен Е30 көшеге дейін.

№ 386 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «BINOM EDUCATION» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ, Ы. АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ «BINOM SCHOOL» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙІ, ТӨЛЕ БИ КӨШЕСІ, № 42)**

Шекарасы: Сығанақ көшесінен Тұран даңғылының тақ сандар жағымен Ә. Бектұров көшесіне дейін, Ә. Бектұров көшесінің тақ сандар жағымен Қазыбек би көшесіне дейін, Қазыбек би көшесінің тақ сандар жағымен Сығанақ көшесіне дейін, Сығанақ көшесінің жұп сандар жағымен Тұран даңғылына дейін.

№ 387 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «BINOM EDUCATION» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ, Ы. АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ «BINOM SCHOOL» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙІ, ТӨЛЕ БИ КӨШЕСІ, № 42)**

Шекарасы: Ә. Бектұров көшесінен Тұран даңғылының тақ сандар жағымен Р. Бағланова көшесіне дейін, Р. Бағланова көшесінің тақ сандар жағымен Ә. Бектұрова көшесіне дейін, Ә. Бектұрова көшесінің жұп сандар жағымен Тұран даңғылына дейін.

№ 388 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «BINOM EDUCATION» ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ, Ы. АЛТЫНСАРИН АТЫНДАҒЫ «BINOM SCHOOL» МЕКТЕП-ЛИЦЕЙІ, ТӨЛЕ БИ КӨШЕСІ, № 42)**

Шекарасы: Ә. Бектұров көшесінен Қазыбек би көшесінің тақ сандар жағымен Р. Бағланова көшесіне дейін, Р. Бағланова көшесінің тақ сандар жағымен Ә. Бектұров көшесіне дейін, Ә. Бектұров көшесінің тақ сандар жағымен Қазыбек би көшесіне дейін.

№ 389 САЙЛАУ УЧАСКЕСІ**(ОРТАЛЫҒЫ – «БАРЫС» МҰЗ АРЕНАСЫ, ТҰРАН ДАҒҒЫЛЫ, № 57)**

Шекарасы: Р. Бағланова көшесінен Қазыбек би көшесінің тақ сандар жағымен № 27 көшеге дейін, № 27 көшемен Е51 көшеге дейін, Е51 көшемен Р. Бағланова көшесіндегі № 6 үйге дейін, Р. Бағланова көшесіндегі № 6 үйден өтетін жол бойымен Р. Бағланова көшесіндегі № 4 үйге дейін, Р. Бағланова көшесіндегі № 4 үйден Қазыбек би

№131 (4564) 04/11/2023 Сенбі

МӘМБЕТОВ ТЕАТРЫНЫҢ МЕРЕЙІ

Астанадағы Әзірбайжан Мәмбетов атындағы Мемлекеттік драма және комедия театры өзінің 5 жылдық мерейтойын атап өтті. Мерекелік кеште «Мәмбетов мұрасы» атты баспасөз мәслихаты ұйымдастырылып, театр актерлерінің фотогалереясы ашылды, «Бізге – 5 жыл» атауымен спектакль-концерт ұсынылды.

Аманғали ҚАЛЖАНОВ

Мерейтойлық шараға Парламент және елорда мәслихатының депутаттары, Астана қаласы әкімінің орынбасары Есет Байкен қатысып, өнер ұжымын бес жылдық белесімен құттықтады.

– Елордамыздың 20 жылдық мерейтойында өзінің есігін көрермендеріне айқара ашқан театрға биыл 5 жыл толды. Яғни, астанамыздың 25 жылдығымен өнер ұжымының мерейтойын қатар атап өтіп отырмыз. Әрине, уақыт өлшемімен салыстырып қарасақ, 5 жыл деген қас-қағым сәт. Бірақ театр ұжымының осы аз уақыт ішінде атқарған еңбегі, жеткен жетістігі орасан зор. Бұл күнде өнер ошағы көптеген республикалық және

халықаралық фестивальдерде жүлделі орындардан көрініп, тек Астана қаласының емес, еліміздің театр өнерін әлемге танытып жүр. Сөзімің дәлелі ретінде театр репертуарындағы «Боранды бекет» қойылымы еліміздегі 400 премьер арасында үздік төрттікке еніп, «Ұмай» ұлттық сыйлығының дипломанты атанғанын ерекше атап өту керек. Алғашында Nomad деген атаумен ашылған өнер ұжымында Әзірбайжан Мәмбетов есімін иеленгені бері жақсы серпіліс болды деп ойлаймын. Себебі Әзірбайжан театрында қалдырған ізі мәңгілік, яғни бұл өнер ордасының да жолы мәңгілік болатынына сенемін, – деген Есет Байкен театрдың бір топ қызметкеріне қала әкімінің алғыс хаттарын тапсырды.

Астана қаласы мәслихаты атынан депутат Ерлан Дәменов театр ұжымына ізгі тілегін жеткізіп, қалалық мәслихат төрағасы Ерлан Каналимовтың құттықтау хатын табыстады. Түркі дүниесі мәдениетін дамытуға қосқан үлесі үшін «Түрксой» ұйымының «Түркі дүниесіне еңбек сіңірген мәдениет қайраткері» құрметті атағымен және медалмен Гүлмира Жакилина, Әсел Шәкіржанова сынды әртістер, Қырғызстанның халық әртісі Марат Қалышбаев атындағы халықаралық сыйлығымен және төсбелгісімен Бағлан Имангазинов марапатталды. Бұл марапаттарды ұйымның бас хатшысының кеңесшісі Шавхат Исмаилов тапсырды. Ал театр актерлерінің фотогалереясын Әзірбайжан Мәмбетовтың жары, Қаз КСР халық әртісі Қорлан Қалилабекова мен театр реформаторының шәкірті, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Нұрлан Жұманиязов ашып берді.

Аталмыш театрдың көркемдік жетекшісі, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Тұрсынбек Қабатовтың айтуынша, өнер ұжымы ашылғанда онда 20 шақты ғана актер болды. Театр іргетасын белгілі әнші, актер, режиссер, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Сайлау Қамиев пен оның шәкірттері қалады. Қазір әртістер саны 40-тан асты. Жалпы ұжым 90-ға жуық адамды құрайды. Бес жыл ішінде 22 спектакль қойылды. Арасында әлемдік және отандық классика, комедия жанрындағы

қойылымдар бар. Қазір кезекті премьеры Қазақстанның халық жазушысы Сәкен Жүнісовтің шығармасы желісімен «Ақан сері» спектакліне дайындық жүріп жатыр.

– Ел театрларында Ақан серінің тұлпары атауымен «Құлагер» спектаклі, «Ақан сері – Ақтоқты» қойылымы сахналанды. Бірақ Ақан серінің болмысын ашатын, тұлға ретінде көрсететін спектакльдер жоқ. Біздің мақсатымыз – оның адами келбетін, тұлғалық қасиеттерін ашу болып отыр, – дейді

Тұрсынбек Қабатов.

Мәмбетов театрының бас режиссері Ұланмырза Қарыпбаевтың пікірінше, Ақан серінің биылғы 180 жылдығы ауыз толтырып айтарлықтай атап өтілген жоқ.

– Бекболат Құрманғожаев қана Шымкенттегі Жұмат Шанин атындағы академиялық қазақ драма театрында Жұманазар Сомжүректің «Серінің сергелдені» спектаклін қойды. Біз спектакльге дайындықты бастардың алдында Ақан серінің басына барып келдік. Оның әуағынан

батасын, сосын ең алдымен, кешірім сұрадық. Сахнаның тілін білесіздер, нақты тарихи хроника емес, сахнаның тілі бөлек, көркем тіл. Көркемдеген кезде тарихи шындықтан ауытқып кетуіміз мүмкін. Спектакльді Ақан сері мен Сәкен Жүнісовтің әуақтары риза болсын деп қойып отырмыз, – дейді Ұланмырза Қарыпбаев.

Тұрсынбек Қабатовтың сөзінше, алда даңқты балуан Қажымұқан Мұңайтпасұлы туралы да спектакль қою жоспарда бар.

– Қажымұқан атамыз жайлы қойылымды заманауи тілмен айтқанда, шоу жасап, сахнаға әртүрлі ұлттардан күреске қатысатын адамдарды шақырып қойсақ деген ниетіміз бар. Қажымұқан әлем чемпионы екенін білеміз. Бірақ оның Екінші дүниежүзілік соғыс жылдары жиған-тергенін ұшақ жасатуға бергенін, ең соңында өзіне ақша жетпей, қиындық көргенін, өмірі трагедиямен аяқталғанын біраз адам білмейді. Бүгінгі жастардың патриоттық сезімін ояту үшін балуан атамыз туралы спектакль керек деп шештік, – дейді Тұрсынбек Қабатов.

ҚЫЗ ЖІБЕК ПЕН МҰҚАҒАЛИ ҚОСЫНДЫСЫ

Астана қаласы әкімдігінің Музыкалық жас көрермен театры сахнасында «Qyz Jibek by Muqagali» атты музыкалық киноновелланың көрсетілімі өтті.

Аталған киноновелланың қоюшы-режиссері – Дәулет Әуелбеков, режиссері – Бауыржан Нұрбай, продюсері – Дәулет Ісмамов. Онда ақиық ақын Мұқағали Мақатаевтың «Есіңе мені алғайсың», «Ұнатамын мен сені» басқа да шығармалар орындалады.

Аталмыш театр директоры, Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері Асхат Маамировтың айтуынша, бұл – осы театр мен «Qazcontent» мемлекеттік акционерлік қоғамымен біріккен жобасы. Киноновеллаға Музыкалық жас көрермен театрының әртістері түсті. Басты рөлдерде ойнаған Алмаз Әбденов пен Аяжан Бағдаттың экрандағы махаббаты шынайы ғашықтыққа айналып, өткен қазан айының басында екі жас отбасын құрды.

«Qazcontent» мемлекеттік

акционерлік қоғамының шығармашылық тобының жетекшісі Нұртай Башенов фильмге қатысқандарға алғыс айтып, музыкалық

киноновелланың суреті, тизері бейнеленген картинаны жас отбасы Алмаз Абденов пен Аяжан Бағдатқа сыйға тартты.

Астанада Халықаралық бокс қауымдастығы және Азия бокс федерациясы аясында жасөспірімдер мен жастар арасындағы Азия чемпионатының алғашқы чемпиондары анықталды.

ҮНДІСТЕР ҮЗДІК ШЫҚТЫ

Ғалым ҚОЖАБЕКОВ

ҚР Туризм және спорт министрлігінің, Астана қаласы әкімдігінің және Қазақстан бокс федерациясының қолдауымен өтіп жатқан құрлық біріншілігінің 15-16 жастағы жасөспірімдер санатында қыздар 13 және ұлдар 13 салмақ дәрежесі бойынша чемпиондық атаққа таласты. 23 елдің боксшылары сынаға түскен жарыста командалық есепте Үндістан боксшылары үздік (10 алтын, 4 күміс, 7 қола медаль) шықты. Қазақстан жасөспірімдері 6 алтын, 8 күміс, және 7 қола медаль иеленді. Өзбекстан боксшылары 4 алтын, 7 күміс, 11 қола жүлдеге қол созды. Жалпы, жүлдегерлер қатарында 12 елдің боксшылары болды.

Азия чемпиондарын ҚР Туризм және спорт министрі Ермек Маржықпаев, Қазақстан бокс федерациясының президенті Кеңес Рақышев, Халықаралық және Азия бокс федерациялары-

ның өкілдері құттықтап, жүлделерін табыс етті.

Азия біріншілігінің ең үздік боксшысы номинациясы бойынша қыздардан қазақстандық Аяжан Сыдық (54 келі), ұлдардан Фуужики Юга (Жапония) танылды.

Қазақстан командасынан қыздар арасында Аяжан Сыдық (54 келі), Толғанай Қасымхан (60

келі), Алина Құдайғенова (63 келі) жеңімпаз атанса, ұлдар бөкесінде Алдияр Баһадүр (48 келі), Жандос Алпысбаев (75 келі) және Бексұлтан Қайратұлы (+80 келі) алтын медаль жеңіп алды.

Азия чемпиондарына 1000\$, күміс жүлдегерге 500\$, қола жүлдегерлерге 250\$ ақшалай сыйақы берілді.

www.astana-akshamy.kz

Редакция қолжазба иелерінің пікірлері мен көзқарасын бөлісуі шарт емес.

Газет ҚР Ақпарат және коммуникациялар министрлігінің Ақпарат комитетінде 23.05.2018 ж. тіркеліп, №17120-Г куәлігі берілген. Меншік иесі: «Elorda Aqparat» ЖШС

Директор – Олжас СЫДЫҚБЕК

Бас редактор – Еркін ҚЫДЫР

Бас редактордың орынбасары – Ғалым ҚОЖАБЕКОВ

Газетте жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды.

Газет сейсенбі, бейсенбі және сенбі күндері шығады.

Жарнама мен хабарландырулардың мазмұнына жарнама беруші жауап береді.

Газет «ASTANA AQSHAMY» газеті редакциясының компьютерлік орталығында теріліп, қатталды.

Тираж – 5100. Апталық таралымы – 15 300

Тапсырыс №131

Баспахана: Астана қаласы, Сілеті көшесі, 30-үй

«Медиа-холдинг «ERNUR» ЖШС

Редакция мекенжайы: 010000, Астана қаласы, Достық көшесі, 13, «Нурсая-2» ТК

Қабылдау бөлмесі: тел./факс: +7 (7172) 42-43-81 Тілшілер бөлімі: 42-41-03 Жарнама: 42-43-52 Va-reklama@mail.ru

aqsham1990@mail.ru

Кезекші редактор – Гүлбаршын ӨКЕШҚЫЗЫ